RAKENTAJA

Numero 5
Perjantai 11.5.2018

AKL Posti Oy

SULKU

10 **Työpaikkaohjaajille** koulutusta Turussa

15 **Suomen** paras työturvapuisto

20 **Huutokauppa-keisarin** hanslankari

Työttömät maakuntavaltuustoihin!

Irma Hirsjärvi haluaa työttömät päättämään omista asioistaan.

Teksti: Jukka Nissinen Kuva: Kimmo Brandt

Työttömien Keskusjärjestön hallituksen uusi puheenjohtaja **Irma Hirsjärvi** on työttömien järjestötoiminnassa tuore kasvo. **Juha Sipilän** (kesk.) hallituksen aktiivisen kyykytysmallin vastustaminen toi Hirsjärven mukaan työttömien toimintaan.

– Keräsin nimiä lakimuutosta vastustavaan adressiin. Moni allekirjoittaja sanoi, että he eivät ole poliittisesti aktiivisia, mutta tämä aktiivimalli on niin väärin.

Hirsjärven mukaan allekirjoittajat edustivat hyvin laajasti suomalaista yhteiskuntaa. Joukkoon mahtui niin eliitin edustajia kuin syrjäytyneitä. Työttömien kyykyttäminen yhdisti ihmisiä myös yli puoluerajojen. Lopulta työttömien aktiivimallia vastustava kansalaisaloite keräsi yli 140 000 allekirjoitusta ja on päätynyt eduskunnan käsittelyyn.

Allekirjoituspisteellä käydyt keskustelut toivat Hirsjärvelle taas kerran esille sen, kuinka sattuma saattoi suistaa ihmisen pitkäaikaistyöttömäksi ja ulkopuoliseksi yhteiskunnasta. Erityisen kaltevalla pinnalla ovat pätkätyöläiset ja vapaan ammatin harjoittajat, jotka voivat joutua köyhyysloukkuun lyhyenkin sairausjakson takia.

Nimenkeruukampanjan jälkeen Hirsjärveltä kysyttiin olisiko hän kiinnostunut lähtemään Työttömien Keskusjärjestön mukaan puheenjohtajakisaan. Pienen empimisen jälkeen Hirsjärveä rupesi kiinnostamaan työttömien yhdistystoiminta.

– Minua vaivasi se, että hyvin lyhyessä ajassa 140 000 ihmistä allekirjoitti aktiivimallia vastustavan kansalaisaloitteen, mutta työttömien yhdistyksissä on vain 5 000 jäsentä.

Tämän lisäksi tällä hetkellä on yli 264 000 työtöntä, joten potentiaalista jäsenkuntaa on 91:lle työttömien paikallisjärjestölle paljonkin. Vuoden 1991 laman jälkeen syntyneet yhdistykset kaipaavat uusia jäseniä jatkamaan toimintaa. Vuosien varrella työttömien paikallisyhdistykset ovat muuttuneet työllistämisyhdistyksiksi.

– Paikallisten työllistämisyhdistysten kantama kuorma on raskas. Niissä tehdään vaikeata ja tärkeätä työtä. Yhdistyksissä kannetaan vastuuta vaikeimmin työllistyvistä ihmisistä ja ne palauttavat heitä takaisin yhteiskunnan jäseniksi.

Ehdokkaita kaivataan maakuntavaaleihin

Hirsjärvi valittiin huhtikuun puolivälissä Työttömien Keskusjärjestön hallituksen puheenjohtajaksi. Hirsjärven mielestä yksi kiireisimmistä tehtävässä työttömien etujärjestölle on saada mahdollisimman paljon työttömiä ehdokkaiksi maakuntavaaleihin.

– Tavoitteemme on, että vähintään 40 työtöntä lähtee maakuntavaaliehdokkaiksi. Sinne pitää päästä, missä valtaa käytetään, Hirsjärvi linjaa.

Kunnat vastaavat tällä hetkellä pitkäaikaistyöttömien velvoitetyöllistämisestä. Näillä näkymin sekä velvoitetyöllistäminen että TE-keskusten työvoimapalvelut siirtyvät maakuntahallinnon vastuulle. Sipilän hallitus on väläytellyt jopa työvoimapalvelujen yksityistämistä, joten työttömien kannattaa pyrkiä mukaan päätöksentekoon. Myös sosiaali- ja terveyspalveluiden pitäisi siirtyä maakuntien hoidettavaksi.

– Olen seurannut maakunnallista palautetta sote-valmistelusta. Maakunnista on tullut todella rajua kritiikkiä.

Hirsjärven mukaan maakuntien palaute sivuutetaan ja luodaan sellainen kuva, että sote etenee ongelmitta joka puolella Suomea.

– Mediassa näkee sellaisia sotea käsitteleviä juttuja, joissa pitäisi lukea mainos. Ne ovat selkeästi viestintäfirmojen tekemiä juttuja, joissa kehutaan kuinka hieno sote meille tulee. Se on ikävää, että ne menevät mediassa läpi sellaisenaan, Hirsjärvi perää tutkivaa journalismia penkomaan sote-valmistelua.

Hyvinvointivaltion purkutalkoot

Hirsjärven mielestä aktiivimalli ja sote-uudistus ovat hyviä esimerkkejä siitä, kuinka pohjoismaista hyvinvointivaltiota halutaan purkaa. Esimerkiksi sote-hanketta myydään sillä, että se tuo säästöjä.

– Niitä ei ole ja niillä ei ole edes merkitystä. Meillä riittää loputtomasti rahaa sote-valmisteluun, mutta samaan aikaan meillä leikataan sosiaaliturvasta.

– On käsittämätöntä, että hallitus haluaa saada soten ja maakuntahallinnon valmiiksi nyt. Ei sille ole mitään perustetta, Hirsjärvi ihmettelee aikataulukiireitä.

Sodan jälkeen hyvinvointiyhteiskuntaa rakennettiin aina 1980-luvulle asti.

– Tämä hallitus ilmoittaa korskeasti, että se tekee Suomen historian suurinta uudistusta. Se on todella pientä ja surkeaa hyvinvointivaltion luomisen rinnalla.

Hirsjärven mukaan tämän päivän poliittiset päättäjät eivät näe mitään arvoa sille yhteistyölle, jossa ratkottiin monia yhteiskunnallisia ristiriitoja hyvinvointivaltion avulla.

– Mitä **Minna Canth** sanoisi nyky-Suomesta, Hirsjärvi muistuttaa sosiaaliturvan pitkästä historiasta.

Ennakoitava toimeentulo auttaa luomaan myös yhteistä hyvää. Esimerkiksi ilmaisen Linux-käyttöjärjestelmän ydin luotiin Helsingin yliopiston laitteilla ja opintotuen turvin.

– Ihmiset tekevät ihmeellisiä asioita, jos heillä on varmuus toimeentulosta, Hirsjärvi sanoo.

Hirsjärven mielestä kansanedustajat eivät oikein ymmärrä millaisessa todellisuudessa valtaosa suomalaisista elää. Jos palkka on juossut tilille joka kuukausi ja on ollut työterveydenhuollon piirissä koko työuransa, voi olla hankalaa asettua toimeentulotuella kamppailevan työttömän asemaan.

Työtön on palkkatyöläinen, jolla ei ole työtä. Tätä kuvaa on haluttu murtaa väittämällä, että työttömät ovat laiskoja työnvieroksujia, jotka pitää pakottaa töihin hinnalla millä hyvänsä.

– Olemme kesän kiertueella, aloitimme sen toissaviikolla Hämeenlinnasta. Annamme työttömille oikeat kasvot, Hirsjärvi lupaa.

Työttömien Keskusjärjestön kiertueella haetaan myös uusia jäseniä paikallisyhdistyksiin. Joukkovoima antaa aina painoarvoa työttömienkin vaatimuksiin. Hirsjärvi tekisi mielellään yhteistyötä Rakennusliiton osastojen ja aluejärjestöjen kanssa esimerkiksi yhteiskuntavaikuttamisprojekteissa.

Pätkätyöläinen jo 1980-luvulla

Irma Hirsjärvi on pätkätyöläisyyden ammattilainen. Hänellä ei ole koskaan ollut vakituista työpaikkaa. Työura on kertynyt erimittaisista määräaikaisista työsuhteista. Tohtorin tutkinto ei muuttanut tilannetta, sillä kulttuurityöntekijällä leipä oli samalla lailla murusina maailmalla kuin pahvilaatikoiden kokoajalla, tutkijalla tai luovan kirjoittamisen opettajalla.

– Pisimmillään projektityöllä on ollut rahoitus kahdeksi vuodeksi.

Pätkätöiden väliset työttömyyskaudet ovat myös tulleet tutuksi Hirsjärvelle jo 1980-luvulta lähtien. Työttömät saattoivat siihen aikaan kehittää osaamistaan ammatillisissa kurssikeskuksissa.

– Työllisyyskoulutuksessa kysyttiin mitä halusimme tehdä ja mistä olimme kiinnostuneita. Perusturva oli kunnossa, siitä ei tarvinnut tapella sosiaalituesta ja miettiä olenko täyttänyt oikein joka pilkun tietokoneella tehtävässä hakemuksessa.

Hirsjärvi uskoo, että tällä hetkellä nuorten asema on merkittävästi huonompi yhteiskunnan turvaverkkojen suhteen. Työttömyysturvan karenssit, koulutuksen rapautuminen kaikilla tasoilla ja irtisanomissuojan heikentäminen näkyy nuorten arjessa.

– En yhtään ihmettele, että syntyvyys on kääntynyt laskuun. Ihmisten pitää tapella oikeuksiensa puolesta, vaikka he eivät jaksaisikaan. ■

Työttömien Keskusjärjestö

- Työttömien Valtakunnallinen Yhteistoimintajärjestö – TVY ry perustettiin vuonna 1991 ajamaan ja valvomaan työttömien etuja sekä edesauttamaan työttömien työllistymistä.
- TVY muutti nimensä Työttömien Keskusjärjestö ry:ksi vuonna 2017.
- 91 jäsenyhdistystä eri puolilla maata, jäseniä 5 000.
- Järjestö on mukana Suomen köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisessa verkostossa EAPN-Fin:ssä. EAPN on Euroopan köyhyyden vastainen verkosto, jossa on edustajia 18 EU:n jäsenvaltiosta.
- Työttömien Keskusjärjestö jakaa eniten EU:n ruoka-apua Suomessa.

#ÄÄNI
TYÖTTÖMÄLLE
#ÄÄNI
TYÖTTÖMÄLLE

Sananvapauden sontapaakut

KANSAINVÄLINEN Toimittajat ilman rajoja -järjestö pudotti huhtikuussa Suomen sijoituksen lehdistönvapausindeksissä neljännelle tilalle. Matka alaspäin on ollut nopeaa, 2 vuotta sitten Suomi oli sananvapauden ykkösmaa. Viimeisin tiputus johtui lähdesuojan vaarantumisesta sotilastiedustelua käsitelleen jutun poliisitutkinnassa. Helsingin Sanomien artikkelissa ei ollut mitään sellaista, mikä ei olisi jo ennestään tuttua uutismediaa tarkasti seuraavalle lukijalle.

Toissa vuonna suomalainen sananvapaus sai siipeensä pääministeri **Juha Sipilän** (kesk.) äksyilystä ja vaikuttamisesta Yleisradion uutisointiin. Tapauksen johdosta useita toimittajia jätti Ylen ja lopulta päätoimittaja **Atte Jääskeläinen** joutui lähtemään talosta luottamuspulan takia.

Sananvapautta uhataan myös toiselta suunnalta. Turun Sanomien toimittaja **Rebekka Härkönen** teki normaalia journalistista työtä viimesyksyisen Turun toripuukotustapauksen yhteydessä. Härkösen henkilökohtainen helvetti alkoi, kun perussuomalaisten puheenjohtaja **Jussi Halla-aho** jakoi Facebookissa väitteen, jonka mukaan Turun Sanomat ja Härkönen valehtelevat uutisissaan toripuukotuksesta. Härkösen osalta tilanne meni niin pahaksi, että hän joutui muuttamaan pois kotikaupungistaan Helsinkiin, jotta saisi olla rauhassa. Rebekka Härkösen lisäksi moni muukin toimittaja on joutunut vastaavanlaisen lokakampanjan kohteeksi.

Poliittiset päättäjät eivät pidä toimittajista, jotka kyselevät ikäviä kysymyksiä. Yksikään lehtiartikkeli tai uutinen ei voi miellyttää koko yleisöä. Niin pitääkin olla, sillä todellisuus on aika sietämätön paikka. Journalismi on peili, jonka pitää näyttää tosiasiat mahdollisimman selkeästi.

Suomessa sananvapauden tila on kaiken kaikkiaan hyvä. Sananvapaus ja demokratia kyseenalaistetaan päivittäin, joten niiden eteen on tehtävä koko ajan töitä. Muuten pääministerit ja muut maailmanrannan rellut temmeltävät täällä oman mielensä mukaan. ■

Yttrandefrihetens dynghögar

DEN INTERNATIONELLA organisationen Reportrar utan gränser fällde i april Finland till fjärde plats i sitt pressfrihetsindex. Färden neråt har gått snabbt, för två år sedan toppade Finland listan. Det senaste fallet gällde hotet mot källskyddet i polisutredningen av artikeln om militär underrättelseverksamhet. Artikeln i Helsingin Sanomat innehöll ingenting nytt för en läsare som följer med nyhetsmedierna noggrant.

I förrfjol fick den finländska yttrandefriheten sig på pälsen på grund av statsminister **Juha Sipiläs** vrenskande och påverkan på Yles nyhetsförmedling. Det fallet ledde till att flera redaktörer lämnade Yle och att chefredaktören **Atte Jääskeläinen** var tvungen att lämna huset i brist på förtroende.

Yttrandefriheten hotas också från annat håll. Redaktör **Rebekka Härkönen** på Turun Sanomat utförde normalt journalistiskt arbete i samband med knivhuggningen på torget i Åbo på sensommaren i fjol. Hennes personliga helvete började när Sannfinländarnas ordförande **Juha Halla-aho** på Facebook delade ett påstående om att Turun Sanomat och Härkönen ljög i sina nyheter om knivhuggningen. För Härkönens del blev situationen så dålig att hon var tvungen att flytta från sin hemstad till Helsingfors, för att hon ska få vara i fred. Rebekka Härkönen är inte den enda redaktören som har utsatts för motsvarande smutskastningskampanj.

De politiska beslutsfattarna gillar inte journalister, som ställer tråkiga frågor. Inte en endaste en tidningsartikel eller nyhet kan tilltala hela publiken. Så ska det vara, för verkligheten är en ganska odräglig plats. Journalismen är en spegel som ska visa fakta så klart som möjligt.

Läget för yttrandefriheten är allt som allt bra i Finland. Yttrandefriheten och demokratin ifrågasätts dagligen, varför vi hela tiden måste arbeta för dem. Annars yrar statsministrar och andra foliehattar omkring som de vill. ■

Matti Harjuniemi
puheenjohtaja

Terveisiä Bulevardilta

Rakennusalan työsulku, työnantajien työtaistelutoimi, aiheuttaa alalle ainakin 50 miljoonan euron tulonmenetyksen päivässä. Palkanmaksu katkeaa tuhansilta rakentajilta.

Kun vuorenpeikot päästetään tanssimaan, ne tanssivat mielellään. Tunteet kuumenevat. Tilanne vaikeutuu. Yhteinen hyvä ja vuosien yhteistyö menettävät merkityksensä. Uhattu taistelee niin pitkälle kuin voimia riittää. Kenelläkään ei ole hauskaa.

Tämän tanssin ja rahanmenon estämiseksi Suomessa on valtakunnansovittelija, työmarkkinoiden vaikutusvaltaisin virkamies. Voisi melkein väittää, että vakavassa paikassa työmarkkinoiden vaikutusvaltaisin toimija ylipäätään. Laki työriitojen sovittelusta sanoo seuraavaa:

”Sovittelutoimessaan sovittelijan on, otettuaan perusteellisesti selkoa riidasta ja sen arvosteluun olennaisesti vaikuttavista seikoista sekä riitapuolten vaatimuksista, koetettava saada riitapuolet täsmällisesti määrittelemään riitakohdat ja rajoittamaan ne mahdollisimman vähiin sekä pyrittävä johtamaan riitapuolet sovintoon lähinnä heidän omien ehdotustensa ja tarjoustensa perusteella, joihin sovittelijan on ehdotettava sellaisia myönnytyksiä ja tasoituksia, mitä tarkoituksenmukaisuus ja kohtuus näyttävät vaativan.”

Rakennusalan työehdot on viime vuosikymmeninä sovittu alan kesken. Sovittelijaa ei ole pyydetty apuun, koska neuvottelutaito, järki ja tunteet ovat riittäneet molemmilla. Tällä kertaa jo neuvottelujen alkuvaiheessa työnantajapuoli kuitenkin ilmoitti olevansa valmis sovittelijan puheille. Neuvottelut eivät raha-asiassa edenneet. Rakennustuoteteollisuudessa työnantajat ajoivat palkkojen alennusta. Neuvottelujen vauhdittamiseksi jouduimme 4. huhtikuuta ilmoittamaan rajatusta määrästä työtaisteluita tuoteteollisuudessa. Kutsu valtakunnansovittelijan konttorille Bulevardille tuli välittömästi.

6. huhtikuuta olimme sitten neuvottelupäällikkö Kimmo Palosen kanssa sovittelijan puheilla. Työtaisteluilmoituksiin ei ollut huomautettavaa. Vastapuolelta istunnossa oli 3 edustajaa, jotka ilmoittivat ”olevansa sidottuja yleiseen linjaan”. Me ilmoitimme omat esityksemme. **Minna Helle** totesi: ”RT on sidottu, heillä ei ole lupaa muuhun”. Näin olen kirjoittanut omiin muistiinpanoihini. Siinäpä se sovittelu sitten oli. Tämän jälkeen osapuolet ovat käyneet Bulevardilla huhtikuussa 2 kertaa. Viesti on ollut käytännössä sama.

Teknologiateollisuus ry:n väistyvä toimitusjohtaja **Jorma Turunen** kirjoittaa avoimesti liittonsa kotisivulla (5.5.2018), että hän kävi pestuuneuvotteluja valtakunnansovittelijan kanssa kevättalven aikana. Samalla oli lukuisa määrä sovitteluja päällä. Huomattakoon, että sovittelija oli, kuten Tradenomiliiton Ville-Veikko Rantamaula blogissaan toteaa, betonoinut liittokierroksen linjan ennen kuin Teknologiateollisuus oli tehnyt työehtosopimuksen ja ilmoittanut, ettei tämän palkankorotustason yli mennä millään muullakaan toimialalla. Kun kiinnostusta riittää, kannattaa lukaista **Matti Virtasen** kolumni viime talven sovittelujen vaiheista (Talouselämä-lehti 4.5.2018)

Huhtikuun lopulla sitten ilmoitettiin, että Helle siirtyy Teknologiateollisuus ry:n työmarkkinajohtajaksi.

Jorma Turunen ja Minna Helle eivät näe tässä minkäänlaista eettistä ongelmaa. Rakennusalalla kuitenkin alkaa vuorenpeikkojen tanssi. Alan on pysäytettävä se itse. ■

Kuukauden kuva

Paikka: Helsinki
Aika: toukokuu 2018
Kuvaaja: Jukka Nissinen

Mitä? Hakaniemen hallin asiakkaina on tällä hetkellä vain voimakoneita.

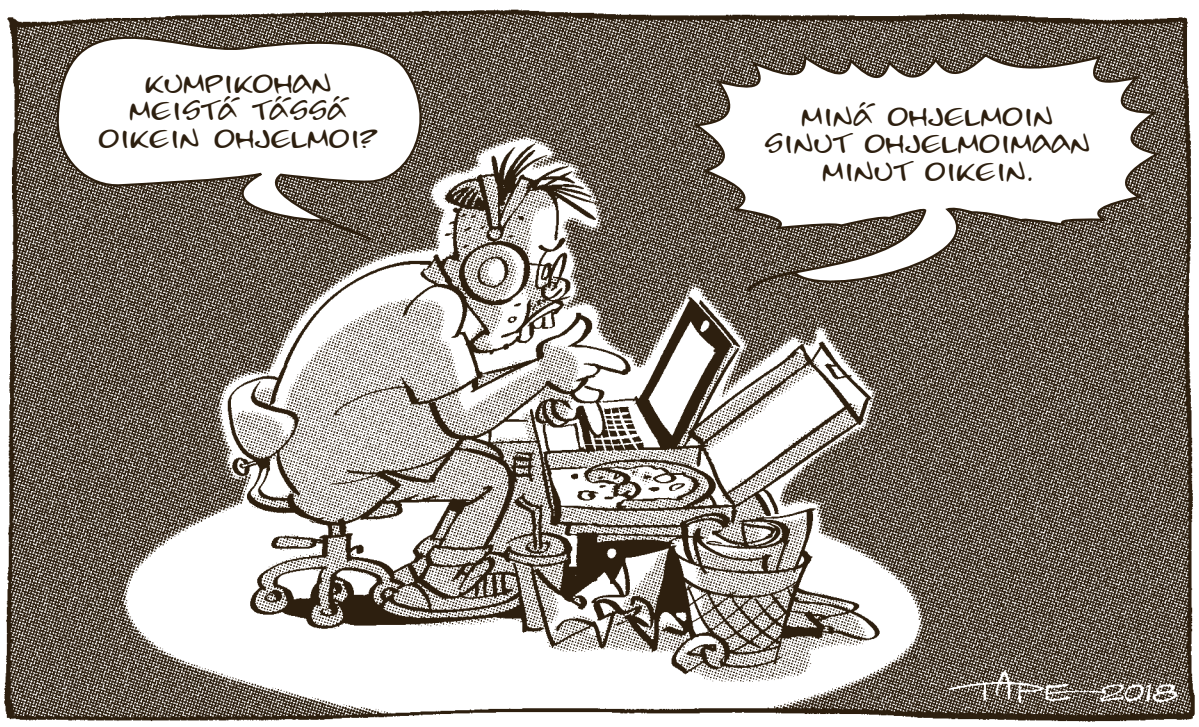

RAKENTAJA

Julkaisija
Rakennusliitto ry

Päätoimittaja
Jukka Nissinen

Toimittaja/toimitussihteeri
Johanna Hellsten
Heikki Korhonen

Taitto
Aste Helsinki Oy

Tiedottaja
Eeva Pulkkinen

Toimituksen sihteeri
Soile Ahremaa-Luttinen

Toimituksen osoite
Siltasaarenkatu 4, Helsinki
Postiosoite: PL 307, 00530 Helsinki
Puhelin, vaihde 020 774 003
Fax 020 774 3061
Toimituksen s-postiosoitteet ovat muotoa:
etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi

Ilmoitusmyynti
Tietotalli Oy/Jyväskylä
Tuomo Kuusiniemi
Puhelin 045 136 0005
Sähköposti:
tuomo.kuusiniemi@tietotalli.fi

Tilaushinta
12 kk 30 €

Painopaikka
Sanomapaino, Sanomala Oy
Helsinki 2016

ISSN 0355–8614

Seuraava numero ilmestyy 15.6.2018

Tähän numeroon tarkoitetun materiaalin on oltava toimituksessa kirjallisena viimeistään **perjantaina 1.6.2018**.

2018		
Numero	**Aineistopv.**	**Ilmestyy**
6	1.6.	15.6.
7	29.6.	13.7.
8	3.8.	17.8.
9	31.8.	14.9.
10	28.9.	12.10.
11	2.11.	16.11.
12	30.11.	14.12.

Lehden ilmestymispäivä on **perjantai.**

Osastoilmoitusten osalta aineiston viimeinen toimituspäivä on **kaksi viikkoa** ennen lehden ilmestymistä.

Toimitusosoite:
Rakentaja-lehti
PL 307, 00531 Helsinki
ilmoitukset@rakennusliitto.fi

Ilmoituksia ei oteta puhelimitse vastaan!

Puheenjohtaja Matti Harjuniemi:
”Rakentajat pitävät kiinni neuvotteluoikeudesta”

Rakennusliiton puheenjohtajan Matti Harjuniemen mukaan rakentajat eivät tule suostumaan neuvotteluoikeuksien poistamiseen ja työnantajajärjestöjen painostukseen.

– Ammattiliiton kuuluu fiksulla tavalla edistää jäsentensä asiaa, antaa suojaa jäsenilleen. Tästä on kyse tämänkin kevään neuvotteluissa, korosti Matti Harjuniemi Rakennusliiton valtuuston kokouksessa Helsingissä.

Harjuniemen mukaan rakennusala on pitänyt pitkään sopimusneuvottelut omissa käsissään.

– Minulla on ollut se käsitys, että me voimme tehdä alan sisällä ratkaisuja. Alalla onkin menetetty työpäiviä työtaisteluissa aika vähän. Se on ollut meidän tapa, emme ole halunneet ulkopuolisia sotkemaan asioita.

Harjuniemen mukaan työnantaja on siirtynyt kuluneena talvena tästä katsannosta pois ja ottaa ohjeet muualta.

– Nyt EK ja Teknologiateollisuus määräävät ja rakennusalan työnantajat ovat intoutuneet ottamaan sieltä lukemat. Pöydässä istuvat nyt muut kuin rakennusalan kihot.

– Ajatus näyttää menevän niin, että rakennusalan omilta järjestöiltä pitää ottaa pois autonomia ja neuvotteluvaltuudet. Kaiken pyrkimyksen takana on halpuuttaminen, sanelu ja sopimusten merkityksen heikentäminen. Semmoisissa askareissa ainakaan minä en halua olla mukana.

Harjuniemen mukaan työnantaja vastustaa rakennusalan korotuksia sen takia, että muilla aloilla voitaisiin tulla kateellisiksi rakennusalan korotuksista.

– Ei rakentajia kuitenkaan kannata kadehtia.

– Tämän vuoksi Rakennusteollisuus RT:n hallituksessa lähdetään jääräpäisesti 1,6 prosentin korotuksesta. Mitään muuta neuvoteltavaa ei muka ole. Se on jääräpäisesti asetettu ehdoksi kaikkien muiden asioiden etenemiselle.

Harjuniemen mukaan Rakennusliitto julisti ensimmäiset lakot rakennustuoteteollisuuteen, koska siellä oli rajuimmat heikennysesitykset.

– Siellä oli röyhkeys ylimmillään. Mutta meidän lakkomme aiheutti kovan härdellin työnantajien piirissä ja he pistivät rakennusalan sulun päälle.

Harjuniemi muistuttaa, että tämän kevään korotustason päätettiin Teknologiateollisuudessa.

– Erikoista on, että valtakunnansovittelija **Minna Helle** ilmoitti heti, että se on sama kaikille. Oliko siis elinkeinoelämän, Teknologiateollisuuden ja myös valtakunnansovittelijan välinen sopimus korotuksista?

Helle ilmoitti huhtikuussa siirtyvänsä Teknologiateollisuuden eli työnantajien palvelukseen johtajaksi.

Harjuniemi ihmetteli valtakunnansovittelijan toimintaa, sillä lain mukaan hänen pitäisi olla puolueeton sovittelija, ei linjanvetäjä.

– Nyt Helteen suusta on tullut moneen kertaan meillekin viesti, että hän ymmärtää työnantajia, koska heillä ei ole valtuuksia maksaa enempää.

– Nyt järjestelmä vedettiin alennustilaan, josta pääsy kestää vuosia. Me tulemme riihimään tämän asia perusteellisesti.

Harjuniemen mukaan rakennusalan sulku on kova pala myös työnantajille.

– Viimeisin vuoden 1986 sulku oli aivan toisessa tilanteessa. Silloin työmaat olivat täysin kiinni. Nyt varmaan pystyttäisiin monilla paikoilla jatkamaan töitä, kun työmailla on villejä yrityksiä ja työntekijöitä.

Matti Harjuniemen mielestä vain rakennusalan edustajat neuvottelevat alan palkkaratkaisusta.

Harjuniemi muistutti, että neuvottelut ja työsulku ratkaistaan lopulta sillä, että Rakennusliiton jäsenet taistelevat yksimielisesti ja rauhallisesti. ■

Työtaistelutilanne lyhyesti

Miksi neuvottelut ovat vaikeat?

Työnantajat tarjoavat edelleen vain julkisuudessa esillä ollutta EK:n määräämää palkankorotusta, 1,6 prosenttia, myös taulukoihin.

Sen lisäksi työnantajat haluavat Rakennusliiton hyväksyvän jälkikäteen kiky-sopimuksen heikennykset, sunnuntailisien poiston ja vuokratyön täydellisen vapauttamisen rakennustuoteteollisuudessa.

Miten tähän tultiin?

Rakennusalojen työehtosopimukset päättyivät jo 28. helmikuuta. Uusista sopimuksista on siis neuvoteltu tiiviisti jo pari kuukautta. Neuvotteluja on käyty lähinnä tekstikysymyksistä ja rakennustuoteteollisuudessa nimenomaan palkkausrakenteen muutoksesta.

Rakennusaloilla alkoi ylityökielto torstaina 1. maaliskuuta. Ylityökiellon aikana kaikilla Rakennusliiton sopimusaloilla tehdään töitä vain maanantaista perjantaihin kello 07.00–16.00. Myös rakennustyömaiden torninosturinkuljettajat ovat työskennelleet kello 7.00–16.00.

Mitä liitto vaatii?

Rakennusliitto on vaatinut neuvotteluissa 50 sentin korotusta taulukkopalkkoihin tänä ja ensi vuonna.

– Tämä on varsin maltillinen vaatimus, kun ottaa huomioon, millaisessa vauhdissa Suomen rakennusteollisuus on. Toistaiseksi neuvotteluissa ei ole kuitenkaan päästy edes käsittelemään tätä palkankorotusta, liiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** sanoo.

Palkankorotuksen lisäksi Rakennusliiton tavoitteena on luonnollisesti työehtosopimusten sosiaalimääräysten parantaminen.

Mitkä työtaistelut ovat menossa?

Rakennusaloilla on voimassa edelleen ylityökielto. Kaikki päivystykset, jotka tapahtuvat maanantai–perjantai kello 07.00–16.00 ulkopuolella, ovat työtaistelun piirissä. Hätätyötä tehdään, mutta mahdollista hätätyötä varten ei kenenkään tarvitse päivystää.

Mitä työtaisteluja ovat tulossa?

Rakennusalalla on uhkaamassa työnantajien julistama työsulku 10. toukokuuta alkaen. Sulku koskee liittoyhteisön kaikkien toimialojen jäsenyrityksiä. Sulku on vastatoimenpide Rakennusliiton ilmoittamille lakoille.

Rakennusliitto on ilmoittanut seuraavista lakkopäivistä:

torstaina 17.5., perjantaina 18.5., maanantaina 21.5. ja tiistaina 22.5. kello 00.00–24.00 välisinä aikoina lakossa ovat seuraavien yhtiöiden kaikki työt, joihin sovelletaan Rakennusliiton ja Rakennusteollisuuden välisiä työehtosopimuksia.

- Lujabetoni Oy
- Fescon Oy
- Paroc Group Oy
- Nordkalk Oy Ab
- Paroc Panel Systems Oy Ab
- Saint-Gobain Finland Oy
- Leca Finland Oy
- Knauf Oy
- PeeLT Oy
- Kaukomaalaus Oy
- LTU Group Oy
- Sävyrakenne Oy
- Amplit Oy
- Are Oy
- Caverion Suomi Oy
- YIT Rakennus Oy:n maarakennuskohteet
- YIT Infra Oy ja
- Skanska Infra Oy

Lakon piirissä ovat myös yhtiöt, jotka toimivat edellä mainittujen yhtiöiden aputoiminimillä.

17.–22.5. kello 00.00–24.00 välisenä aikana lakossa ovat:

- YIT Rakennus Oy:n kohteet
- Kittilän kultakaivos
- Rimmin alueen tunnelit
- Onkalo TU6 -louhintaurakka, Olkiluoto
- YIT Infra Oy:n kohteet
- Finnoon asema ja
- ratatunnelin louhinta ja
- Kittilän kultakaivos
- Rimmin alueen tunnelit
- Skanska Infra Oy:n kohteet
- Kittilän kultakaivos, tunnelin louhinta
- Kemin kaivos, tuotantotilojen louhinta

Kesäkuun lakkopäivät

perjantaina 1.6., maanantaina 4.6., tiistaina 5.6. ja keskiviikkona 6.6. kello 00.00–24.00 välisinä aikoina lakossa ovat

- Lujabetoni Oy
- Fescon Oy
- Paroc Group Oyj
- Nordkalk Oy Ab
- Paroc Panel Systems Oy Ab.
- Saint-Gobain Finland Oy
- Leca Finland Oy
- Knauf Oy
- PeeLT Oy
- Kaukomaalaus Oy
- LTU Group Oy
- Sävyrakenne Oy
- Amplit Oy
- Are Oy
- Caverion Suomi Oy
- YIT Rakennus Oy:n maarakennuskohteet
- YIT Infra Oy ja Skanska Infra Oy
- Betset Group Oy
- Betset Oy
- Betset Mb Oy
- Betonimestarit Oy
- BM Turku Oy
- BM Haapavesi Oy
- Parma Oy
- Rajaville Oy
- Parmarail Oy
- Rudus Oy
- Ruskon Betoni Oy ja
- Tahtiaika Oy

Lakon piirissä ovat myös yhtiöt, jotka toimivat edellä mainittujen yhtiöiden aputoiminimillä. ■

Rakennusteollisuudessa alkamassa työsulku

Heikki Korhonen

Rakennusteollisuus RT on julistaneet rakennusteollisuuteen kattavan työsulun 10. toukokuuta alkaen. Sulku koskee järjestön kaikkien toimialojen jäsenyrityksiä.

– Työsulku on sinänsä laillinen työtaistelumuoto, samoin kuin lakkokin, Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** korostaa.

Viime vuosina työsulkuja ei ole juuri käytetty työtaistelujen yhteydessä, toisaalta rakennusalalla ei ole ollut lakkojakaan. Työsulussa työnantaja estää työntekijöiden pääsyn työmaille ja lopettaa palkanmaksun.

Työnantajat ovat kuitenkin valinneet nyt erittäin härskin ja kyseenalaisen linjan ilmoittamalla, että työ estettäisiin vain Rakennusliiton jäseniltä. Tällainen on laiton toimenpide ja Rakennusliitto vie kaikki tällaiset tapaukset oikeuteen. Kyseessä on itse asiassa ensimmäinen kerta toisen maailmansodan jälkeen, kun pääsy työpaikalle estetään ammattiliiton jäsenyyden perusteella.

– Sulun tarkoitus on heikentää koko ammattiyhdistysliikettä ja murtaa sopimusjärjestelmä, korosti Rakennusliiton valtuusto kokouksessaan Helsingissä.

– Rakennusliitto sen sijaan haluaa vain neuvotella itse rakentajia koskevat työehtosopimukset ilman ulkopuolista sanelua.

Työnantajan valitsema syrjintämenetelmä on Rakennusliiton valtuuston mukaan vaarallinen linja, joka vaatii koko palkansaajaliikkeeltä toimia. Työmailla tilanne on varmasti uusi ja ennakoimaton.

Rakennusteollisuus RT ry:n hallitus ja toimialaliittojen hallitukset päättivät työsulusta keskiviikkona 25. huhtikuuta. Työsulkuun osallistuvat Talonrakennusteollisuuden, Rakennustuoteteollisuuden, Infran, LVI-Teknisten Urakoitsijoiden, Pintaurakoitsijoiden, Kattoliiton sekä Lattian- ja Seinänpäällysteliiton jäsenyritykset.

Sulun ulkopuolelle jäävät vain muutamat rakennustuoteteollisuuden prosessiteollisuuden jäsenyritykset sekä yhteiskunnalle elintärkeät toiminnot ja sellaiset toiminnot, jotka suuntautuvat muualle kuin rakennusteollisuuteen.

Työsulku kärjistää kiistaa

Rakentajien kannattaa seurata tiedotusta Rakennusliiton nettisivuilta ja päivittää omat henkilötiedot eAsioinnissa mahdollisen lakkoavustuksen maksua varten.

Työsulun myötä rakennusalan uudesta työehtosopimuksesta syntynyt pitkä kiista kärjistyy entisestään. Rakennusliitto on esittänyt työnantajille solidaarista saman suuruista taulukkoratkaisua. Työnantaja tarjoaa vain poliittisluonteisesti ”yleistä linjaa”.

– Rakennusliiton korotusesitys on varsin maltillinen 50 senttiä tänä ja ensi vuonna taulukkopalkkoihin. Ilman Elinkeinoelämän Keskusjärjestön ohjausta me olisimme varmasti päässeet sopimukseen jo aika päiviä, Matti Harjuniemi sanoo.

Rakennusalan työehtosopimusneuvotteluja on kuitenkin käyty jo kuukausia eikä mainittavaa edistystä ole saatu. Työnantajat ovat neuvotelleet erittäin haluttomasti ja tuoneet matkan varrella mukaan uusia huononnuksia neuvottelupöytään.

Rakennusliitto on järjestänyt tämän kevään aikana yhden rakennustuoteteollisuutta koskeneen työtaistelun. Sen lisäksi on ilmoitettu toukokuun lopulle ja kesäkuulle ajoittuvista työtaisteluista. ■

Ohjeita työsulun varalle

Rakennusteollisuus RT:n julistama työsulku alkaa erittäin todennäköisesti 10. toukokuuta.

Sulku on työnantajien työtaistelutoimenpide, ei Rakennusliiton.

Liiton jäsenet voivat aivan hyvin työskennellä sulun aikana, jos työnantaja sen sallii.

Liiton julistama ylityökielto on voimassa myös sulun aikana. Jäljempänä on ohjeita, miten toimia eri tilanteissa sulun aikana.

1. Yrityksen tai työkohteen kaikki työt ovat pysähdyksissä
Luottamusmies, työsuojeluvaltuutettu tai yhteysmies kerää kaikkien sulun takia työpäiviä menettäneiden Rakennusliiton jäsenten nimet, pankkitilitiedot ja menetettyjen työpäivien lukumäärän. Jos työmaalla ei ole työntekijöiden edustajaa, ilmoituksen voi tehdä Rakennusliiton aluetoimistoon.

2. Yritys jatkaa töitä, mutta Rakennusliiton jäsenten työnteko kielletään
Tällaisessa tilanteessa menetellään kuten kohdassa 1, mutta lisäksi työnantajalta on pyydettävä kirjallinen todistus työnteon kieltämisestä ja sen perusteesta.

Rakennusliitto pitää tätä menettelyä laittomana ja asia käsiteltäneen aikanaan tuomioistuimessa. Mikäli Rakennusliiton kanta voittaa, liiton jäsenyyden perusteella syrjityille tullaan mahdollisesti hakemaan lain mukaisia korvauksia, jotka voivat olla huomattavia. Oikeudenkäynti kestää vuosia ja voi edetä Eurooppa-tasolle. Tämän takia on tarpeen säilyttää tallessa kirjallinen näyttö siitä, mitä on tapahtunut, missä, milloin ja kenelle.

3. Työnantaja kieltää järjestäytymättömän yrityksen palveluksessa olevan Rakennusliiton jäsenen työskentelyn, vaikka työt ovat muuten käynnissä
Tällainen menettely on laiton. Kieltävän henkilön nimi, tapahtumapaikka ja kellonaika pitää merkitä ylös. Tiedot voi toimittaa Rakennusliiton aluetoimistoon ja siellä asiasta tehdään tutkintapyyntö poliisille. Syrjintärikokseen syyllistyneelle vaaditaan rangaistusta ja muita laissa määriteltyjä seuraamuksia.

4. Liiton jäsenyys on tietosuojalain mukainen arkaluontoinen tieto, jota ei missään olosuhteissa saa levittää ulkopuolisten tietoon.
Kukaan ei ole velvollinen kertomaan, onko liiton jäsen eikä luottamusmiesten missään tapauksessa pidä mennä kertomaan työnantajalle, ketkä yrityksen työntekijät ovat Rakennusliiton jäseniä. Mikäli tietosuoja-asioissa ilmenee lain vastaisia menettelyjä, nekin tullaan riihimään aikanaan käräjäsaleissa. ■

Työtaisteluavustus on 50 euroa päivässä

Rakennusliiton hallitus on päättänyt maksaa sulun takia ilman palkkaa jääville jäsenille työtaisteluavustusta 50 euroa päivässä. Avustuksen suuruus on mitoitettu siten, että liitto kestää pitkäänkin jatkuvan sulkutaistelun.

Avustusta maksetaan liittoon ennen 1.4.2018 liittyneille jäsenmaksunsa maksaneille jäsenille.

Työtaisteluavustus maksetaan 2 viikon välein sulun päättymiseen asti.

Liiton hallitus pitää pelkästään liiton jäseniin kohdistuvaa työsulkua laittomana.

Liitto käynnistää oikeustoimet niitä työnantajia kohtaan, jotka syrjivät työntekijöitään Rakennusliiton jäsenyyden perusteella.

Liittokokousvaaleista tuli yksinkertaisemmat

Rakennusliiton seuraavan liittokokouksen edustajat valitaan aikaisempaa yksinkertaisemmin ja helpommin. Liiton valtuusto hyväksyi uuden vaalijärjestyksen Helsingissä.

Heikki Korhonen

Rakennusliiton seuraava liittokokous pidetään vuoden kuluttua 24.–26. toukokuuta Helsingissä Marina Congress Centerissä. Samassa yhteydessä järjestetään Rakennusalan työttömyyskassan edustajiston kokous.

Valtuuston kokouksen yhteydessä julkistettiin myös liittokokouksen tunnus: ”TYÖTÄ ja TURVAA” ja siihen liittyvä graafinen ilme.

– Merkittävimmät muutokset aikaisempaan käytäntöön verrattuna ovat, että nyt luovutaan valitsijayhdistyksistä ehdokasta asetettaessa. Samoin luovutaan vaaliliiton ehdokkaita koskevasta enimmäismäärästä. Muutoksilla pyritään ehdokasasettelun helpottamiseen entisestään, järjestöpäällikkö **Jukka Asikainen** sanoo.

Liittokokous on Rakennusliiton ylin päättävä elin. Se kokoontuu 4 vuoden välein. Kokousedustajat valitaan äänestämällä liittokokousvaaleissa.

Liittokokous valitsee liiton puheenjohtajan, varapuheenjohtajan, hallituksen ja valtuuston. Liiton terävimpään kärkeen on tähän mennessä nostettu ehdolle nykyinen puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** ja varapuheenjohtajaksi neuvottelupäällikkö **Kimmo Palonen**. Nykyinen varapuheenjohtaja **Kyösti Suokas** ei asetu enää ehdolle.

– Kutsu liittokokoukseen julkaistaan syyskuun puolivälissä ilmestyvässä Rakentaja-lehdessä. Ehdokasasettelu käynnistyy kutsun julkaisusta ja jatkuu sääntömääräisesti 3 kuukautta päättyen joulukuun puolivälissä, Asikainen kertoo.

Vaalit käydään helmi–maaliskuun taitteessa 2019. Äänioikeutettuja ovat kaikki ne jäsenet, joiden jäsenyys on alkanut vähintään 3 kuukautta ennen ensimmäistä vaalipäivää. Äänestää voi joko sähköisesti tai postitse.

Ehdokkaita liittokokoukseen voi asettaa ammattiosaston kokouksessa. Ehdokkaita voi olla useitakin. Sen lisäksi ehdokkaita voi asettaa yksittäinen ryhmä, johon kuuluu vähintään 5 jäsenmaksun maksanutta vaalikelpoista jäsentä.

Aluejärjestöt muodostavat vaalipiirit. Poikkeuksen tähän muodostaa Ahvenanmaalla toimiva Maarianhaminan ammattiosasto, joka muodostaa oman vaalipiirinsä. Kustakin 12 vaalipiiristä valitaan yksi edustaja 400 vaalipiirin alueella toimivan ammattiosaston henkilöjäsentä kohden. Tarkka edustajamäärä määräytyy 30.6.2018 jäsenmäärän perusteella.

Liittokokousedustien vaalien rinnalla käydään myös Rakennusalan työttömyyskassan edustajiston vaalit.

Liittokokoukseen valmistaudutaan myös luonnostelemalla kokoukselle asiakirjapohjaa, joka lähetetään jäsenyhdistyskäsittelyyn alkusyksystä. Lausuntoja luonnokseen pyydetään 24. helmikuuta mennessä. Samaan ajankohtaan päättyy myös sääntömääräisesti liittokokousaloitteiden jättöaika. ■

Työnantaja pyrkii murtamaan sopimusjärjestelmän

Rakennusliiton valtuusto antaa yksimielisen tukensa liiton neuvottelijoille ja neuvottelukunnille niiden kamppaillessa paremmista työehdoista. Helsingissä koolla olevan valtuuston mukaan työnantajilla on nyt poikkeuksellisen suuri halu romuttaa rakennusalan työmarkkinaosapuolten hyvä yhteistoiminta, joka on hyödyttänyt rakennusalaa jo yli kolmen vuosikymmenen ajan.

Rakennusalalla on alkamassa työnantajien julistama työsulku. Siinä yritetään ensimmäistä kertaa toisen maailmansodan jälkeen estää työpaikalle pääsy Rakennusliiton jäseniltä.

Rakennusalan työnantajat ovat asettaneet työn saamisen ehdoksi työntekijän eroamisen ammattiliitosta. Tämä menettely on tuttu itäeurooppalaisista yrityksistä, joita Rakennusteollisuus RT:n jäsenyritykset käyttävät laajasti alihankkijoinaan.

Työnantajien tavoite hajottaa ammattiyhdistysliike ja suomalainen sopimusjärjestelmä on Rakennusliiton mukaan vaarallinen linja, joka vaatii koko palkansaajaliikkeeltä toimia.

Suomalaiset rakentajat eivät ole nujertamassa tai murtamassa mitään tai ketään. Rakennusliitto haluaa vain neuvotella itse rakentajia koskevat työehtosopimukset ilman ulkopuolista sanelua.

Tämä on ammattiliiton perustehtävä ja siitä rakentajat pitävät kiinni loppuun asti.

Elinkeinoelämän Keskusliitto EK on sanoutunut irti tulopoliittisista ratkaisuista. Se on kuitenkin määritellyt kaikilla aloilla noudatettavan palkankorotuksen enimmäistason, vaikka alat ovat erilaisia ja niiden maksukyky on erilainen. Samalla EK vahtii haukan lailla palkkalinjan noudattamista.

Rakennusliiton valtuusto pitää valtakunnansovittelija Minna Helteen toimintaa tämän kevään aikana erittäin kyseenalaisena. Helle luopui valtakunnansovittelijan tehtävän mukaisesta puolueettomuudesta heti neuvottelukierroksen alussa ja sitoutui työnantajien palkkalinjaan. Helle neuvotteli myös sovittelijatoimiensa aikana työpaikasta Teknologiateollisuudessa, johon hänet valittiinkin.

Näin rapautettiin merkittävästi koko sovittelutoiminnan uskottavuus. Sovittelutoiminta ei ole nyt lain edellyttämällä tavalla käytettävissä parhaillaan menossa olevan rakennusalan kiistan aikana.

Rakennusliitto ei ymmärrä hallituspiirien ajattelua, jonka mukaan irtisanomista helpottamalla esimerkiksi alle 20 hengen yrityksissä lisättäisiin nuorten työllisyyttä, uskoa tulevaisuuteen ja syntyvyyttä. Valtuusto muistuttaa, että suurin osa suomalaisista yrityksistä on pieniä, alle 20 henkeä työllistäviä, joten uusi laki koskee jopa puolta yksityisen sektorin työntekijöistä. ■

Rakennusliiton valtuusto

Kuolema kulkee rakennuksilla

Alkuvuosi on ollut rakentajille musta.

Suomen rakennustyömailla on sattunut tänä vuonna jo 3 kuolemaan johtanutta työtapaturmaa. Yksi näistä kuolemaan johtaneista työtapaturmista ja läheltä piti -tilanteet ovat liittyneet putoamissuojausten puutteellisuuteen.

Rakentamisen toimialojen työturvallisuusviikko pidetään jälleen 14.–18. toukokuuta.

Rakennusliitto kehottaa rakennustyömailla työskenteleviä tarkkailemaan työturvallisuusviikon teemapäivänä Telinetorstaina erityisesti putoamissuojauksen kunnossa oloa.

Yritysten ja työmaiden työsuojeluorganisaatioiden ihmisiä kehotetaan tarkastamaan työmailla varsinkin henkilökohtaisten putoamissuojainten oikea käyttö sekä putoamisen estävien valjaiden kiinnitys.

Samoin kehotetaan kiinnittämään huomio siihen, onko työntekijöillä käyttötarkoitukseen soveltuva valjas käytössä ja osaako työntekijä pukea valjaat oikein päälle.

Rakennusliiton tarkoituksena on kiinnittää huomiota putoamisen estävän valjaan oikeaan käyttöön ja estää lisätapaturmien syntyminen. ■

Rakennusliiton valtuusto

Työttömyyspäivärahaa saaneet kassan jäsenet

2014 – huhtikuu 2018 & ennuste 5/2018 – 12/2018

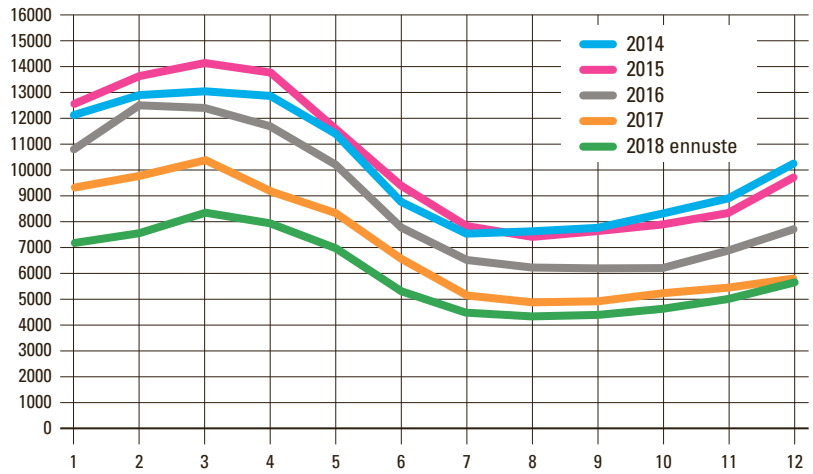

Seuraa tilannetta verkossa

Ajankohtainen työtaistelutilanne päivittyy koko ajan Rakennusliiton nettisivulle www.rakennusliitto.fi.

Seuraa sitä ja tarkista omat tietosi eAsioinnissa mahdollisen työtaisteluavustuksen maksamista varten.

Työtaistelutilanne kiinnostaa Rakennusliiton jäseniä. Esimerkiksi Oulussa 19. huhtikuuta järjestetyssä iltapäivän infotilaisuudessa oli lähes 80 henkeä paikalla. Kuva: Seppo Lopakka

Perjantaipulma!

Joka perjantai kesään asti klo 9:00 Rakennusliiton RaksApp-mobiilisovelluksessa

Palkintoina joka viikko Rakennusliiton tuotesettejä.

Pääpalkintona arvotaan oikein vastanneiden kesken Makita-akkukonesarja!

Lataa RaksApp-mobiilisovellus ilmaiseksi älypuhelimesi sovelluskaupasta:

LATAA Windows-kaupasta

LATAA App Storesta

LATAA Google Play -KAUPASTA

12 rakentamisen ammattilaista istui kauniina toukokuun päivänä oppimassa, miten oppilaiden työtä ja näyttöjä arvioidaan.

Turussa koulutetaan jo työpaikkaohjaajia

Työpaikkaohjaajana toimiminen vaatii sekä kovaa ammattitaitoa että sosiaalisista pelisilmää.

Johanna Hellsten

Turun Aikuiskoulutuskeskuksen Artukaisten toimipisteessä järjestettiin huhti–toukokuussa 3 iltapäivän mittainen rakennusalan työpaikkaohjaajien pilottikoulutus. Työpaikkaohjaajia tarvitaan tulevaisuudessa runsaasti, sillä ammattioppilaitosopiskelu siirtyy aiempaa enemmän työmaille. Työmailla tarvitaan ihmisiä, jotka pystyvät ohjaamaan nuorta, seuraamaan hänen kehitystään ja arvioimaan nuoren opintosuorituksia. Yhteistyössä koulun kanssa tietenkin.

– Idea koulutuksen järjestämisestä lähti täällä rakennusalan neuvottelukunnasta. Neuvottelukunnassa on työnantajapuolen ja työntekijäpuolen sekä oppilaitosten edustajia. Aluepäällikkö **Jouni Ruotsalainen** Rakennusliitosta oli aktiivisesti viemässä asiaa eteenpäin, Turun AKK:n rakennusalan koulutuspäällikkö **Jarkko Pirhonen** kertoo.

Aikuiskoulutuskeskus on hyvä paikka kouluttaa työpaikkaohjaajia, sillä aikuiskoulutuspuolen opinnoista iso osa tapahtuu työmailla ja vähemmän koulussa kuten nuorisopuolella.

– Ammattikoulureformin takia työpaikkaohjaajille on kova tarve. Ei voi olla ohjaajia, elleivät ohjaajat tiedä, mitä ohjataan ja miten, Pirhonen jatkaa.

Seuraava rakennusalan työpaikkaohjaajakurssi järjestetään jo ensi syksynä. Sama kurssi aiotaan laajentaa myös muille aloille. Kaksi ensimmäistä päivää voisivat olla yhteisiä eri aloilla ja kolmas päivän alan omaa erityisopetusta.

Pedagogiaa ja arviointia

Kurssille lähti mukaan 12 henkilöä lähiseudun yrityksistä. Kurssi oli opiskelijoille maksuton.

– Kurssille tullut väki on 30–50 ikävuoden väliltä. He ovat olleet pitkään työmailla. Monessa yrityksessä tunnetaan jo meidän toimintaamme hyvin, sillä niissä on ollut meiltä opiskelijoita harjoittelussa ja töissä. Näyttötutkinnot on aina tehty yhteistyössä yritysten kanssa, Pirhonen sanoo.

Ensimmäisenä kurssipäivänä opetuksessa käytiin läpi Suomen koulutusjärjestelmää sekä opinnoissa apuna toimivan Google Classroomin käyttöä.

Toisen päivän aikana keskityttiin erilaisiin ohjaustapoihin, palautteen antamiseen ja vastaanottamiseen sekä vaikeampiin ohjaustilanteisiin.

Kolmannen iltapäivän aikana käytiin läpi näyttöä ja arviointia rakennusalalla alan opettajan, **Jukka Summasen** johdolla.

– Työmaalla osataan antaa kyllä myönteistä palautetta hyvin, mutta negatiivisen palautteen antaminen on vaikeampaa. Se ei saa mennä ilkeilyn puolelle, vaan sen pitäisi olla rakentavaa, Jukka Summanen kertoo.

Summanen toteaa, että yksi tärkeimmistä asioista työpaikkaohjaajana toimimisessa on, että arvioi oppilasta arviointiperusteiden, ei oman ammattitaitonsa mukaan

– Moni vertaa oppilaan osaamista omaan osaamisensa, eikä muisteta, että on olemassa ihan oikeat perusteet, jolla sitä pitäisi arvioida. Par-

Esa Spets oli kurssilla osana työpaikkaohjaajan erityisammattitutkinnon opintojaan.

Rakennusalan koulutuspäällikkö Jarkko Pirhonen on ylpeä siitä, että koulun yhteistyö sekä yritysmaailman että liittojen kanssa on jo pitkään ollut tiivistä ja kaikkia tyydyttävää.

haat osaajat eivät myöskään välttämättä ole parhaita ohjaajia. Ohjausosaamista ei voi mitata vuosissa, joku kokenut ammattilainen voi olla surkea ohjaaja. Siinä hommassa pitää tulla ihmisten kanssa toimeen ja osata hakea oppilaasta kehittymisen mahdollisuuksia. Kuka tahansa ei siihen pysty, Summanen toteaa.

Summasen mukaan parhaita arvioijia ovat useimmiten ne, jotka ovat suorittaneet tutkinnot aikuispuolella.

– He ovat kasvaneet tähän järjestelmään. Ei se sellaiselle ole välttämättä samalla tavalla helppoa, jos on itse käynyt ammattikoulun. Tämä systeemi eli arviointi ja ohjaus voi olla ihan vieras asia.

Työntekijöitä ja työnantajia

Esa Spets suorittaa parhaillaan työpaikkaohjaajan erikoisammattitutkintoa ja tekee harjoitteluaan Peltola-Haritun ammattikoululla.

– Olen Eteran uudelleenkoulutusprojektissa tällä hetkellä. Minulle lähdettiin hakemaan hiukan kevyempiä hommia. En halunnut eläkkeelle. Kävimme keskusteluja soveltuvuuskonsultin kanssa ja totesimme, että työpaikkaohjaajan työ voisi olla hyvä juttu. Pääsen ohjaamaan nuoria alalla, Spets sanoo.

Spets pitää kurssia sinällään hyvänä, mutta kehitettävääkin löytyy.

– Tämähän on ensimmäinen kerta, kun tällainen kurssi järjestetään ja sisältöä voisi ehkä kehittää vielä. Arviointi on työpaikkaohjaajan työssä vaikeinta ja siihen pitäisi kiinnittää enemmän huomiota. Jokaisella on tietenkin oma tapansa tehdä työtä, mutta on siinä aika paljon eroa, että minulla on koululla 15 ohjattavaa, kun näillä muilla on korkeintaan pari. Minun pitää pystyä pitämään ne vikuripäiset sonnit hengissä, Spets muistuttaa.

Spets on nyt ehtinyt olla 1,5 vuotta koululla töissä ja palautteenanto alkaa kuulemma sujua.

– Yritän tukea heitä siinä, että kun he menevät työharjoittelupaikkaan, heillä on pelisilmää ja alan ammattislangi hallussa. Oppilaat ovat nimenneet minut Peksiksi ja nyt teen heille Peksi-Suomi sanakirjaa rakennusalan ammattikielestä. Se slangi on kuitenkin yksi työn suola.

Spets muistuttaa, että rakennusalan opintoja vasta aloittelevilla on vielä homma aika hakusessa, ja työpaikkaohjaajalla on tärkeä rooli heidän tukenaan.

Kurssilla ei istunut pelkästään työntekijöitä. Rannikkoseudun Rakennuspalvelu Oy:n yrittäjät **Eero Ervasti** ja **Ari Lammi** olivat saapuneet hakemaan oppia.

– Meillä on yrityksessä sekä korjauspuoli että uudisrakentamisen puoli. Haluamme, että kummallakin puolella on oma työpaikkaohjaaja. Sillä tavalla saadaan opiskelijallekin vaihtelua hommiin. Pienessä yrityksessä niissä ei ole muuten niin paljon variaatiota, Ari Lammi kertoo.

Lammi kertoo, että yritys on tehnyt pitkään yhteistyötä alan oppilaitosten kanssa.

– Me tarvitsemme hyviä työntekijöitä ja tätä kautta saadaan motivoitunutta porukkaa. Ei opiskelijan tarvitse osata vielä kaikkea. Hän saa perustaidot koulusta ja työpaikkaohjaaja toimii sitten työmaalla mentorina, Lammi kertoo.

Molemmat miehet kehuvat koulutusta.

– Kun toisena kurssipäivänä käytiin läpi palautteen antamista, tuli siinä minulle uutta asiaa. Aihe herätti kysymyksiä. Pitää ymmärtää, että jokainen on yksilö ja erilainen, jolloin palautteen antamisenkin pitää olla erilaista eri ihmisille, Ervasti toteaa.

Lammin mukaan opetuksessa käytetty verkkotyökalu oli helppo käyttää, mutta kiireisellä yrittäjällä tehtävien suorittaminen oli jäänyt vähemmälle, sillä tehtävät olivat vapaaehtoisia.

– Ehkä kotitehtävien pitäisi olla pakollisia, että ne tulisivat tehdyksi, hän ohjeistaa kurssijärjestäjiä tulevaisuuden varalle. ■

Tästä se lähtee. Marko Tissari näyttää mallia 20 vuoden kokemuksella YIT:n Ruokolahden koulun työmaalla.

Laulava muurari heittää kiveä Agentsin tahdissa

Ruokolahden kuntakeskuksen kupeeseen kohoaa uusi tiiliverhoiltu koulurakennus.

Eeva Vänskä

Koulurakennuksen pohjoispäädyssä muurari **Marko Tissari** käsittelee kiviä kokeneen ottein.

– Julkisivua tässä viimeistellään. Tuolla alhaalla siintää seuraava työstettävä seinä.

Työmaa käynnistyi vuoden 2017 huhtikuussa, ja valmista pitäisi olla heinäkuussa 2018. Rakennukseen tulee tilat 400 esi- ja peruskoululaiselle. Työstettävän seinän taakse rakennetaan tilat laitoskeittiölle, josta toimitetaan ruokaa muun muassa koululle, päiväkodille ja hyvinvointiasemalle.

– Itse asun Lappeenrannassa ja olen sieltä kotoisin. Töitä on lisäksi Imatran suunnalla, ja nyt tosiaan ollaan täällä Ruokolahdella.

Koulun sisällä maalataan, tehdään muun muassa alakattoja, lattioiden pinnoituksia ja oviasennuksia. Lisäksi sähkö-, putki- ja ilmanvaihtotyöt ovat käynnissä. Ulkopuolella tehdään vesikattotöitä ja viimeisiä julkisivun levytyksiä muurauksen lisäksi.

Tissari kertoo, että hän tavallaan ajautui juuri muurariksi.

– Käsillä tekeminen on aina ollut oma juttu. Kävin pohjaksi muurauslinjan ammattikoulussa, kun sinne pääsin, ja sen jälkeen pelasin pitkään jääkiekkoa, muun muassa Kotkassa ja Kouvolassa. Sittemmin muutin takaisin kotipaikkakunnalle Lappeenrantaan.

– Vuonna 1998 pääsin Kouvolassa ollessa vuoden mittaiseen oppisopimuskoulutukseen. Vanhemman muurarimestarin, **Ensio Hilskan**, mukana pääsi oppimaan.

Marko Tissarin mielestä mestari-kisälli-systeemi on hyvä järjestelmä kouluttaa rakennusalalle tulevia ammattilaisia.

– Itsekin olen valmis opastamaan, jos joku innokas nuori haluaisi oppia alaa.

Koska työ on fyysistä, työkunnon ylläpitäminen on tärkeää.

– Itse pelaan sählyä ja käyn kuntosalilla. Kaukalopalloa on tullut myös valmennettua. Ajattelen niin, että terveys on kaikista tärkeintä elämässä, koska vain terveenä pystyy nauttimaan elämästä kokonaisvaltaisesti, tekemään töitä ja harrastamaan.

Välineillä on merkitystä

Mikä on paras ominaisuutesi työn tekemisen kannalta?

– Kaipa se on ammattitaidon lisäksi rentous. En ole stressaavaa tyyppiä. Kokonaisuus on hallinnassa, ja on hyvä tunne, kun tietää mitä tekee.

– Työ on jo selkärangassa, työ sujuu, kun sitä on paljon tehnyt.

Tissari myöntää auliisti, että niitä huonojakin päiviä on, ihan niin kuin kenellä tahansa.

– Ei tässä aina olla hymy naamalla, mutta kun työporukka on hyvä, on yleisesti ottaen mukava rento meininki.

– Tässä työssä vallitsee tietty vapaus. Eikä tarvii yöllä miettiä, mitä aamulla tekee.

Muurarin peruspaketti koostuu kauhasta, vasarasta, saumaraudasta ja putsaukseen käytettävästä pesusienestä. Marko Tissari näyttää saumarautaa, joka kuulemma on päässyt jo hyvin työn makuun.

– Sitten tarvitaan tietysti linjalankaa, laastia, muurauspalju ja kiviä. Laastin laadulla on suuri merkitys työn kannalta, ja itsellä on muutama merkki, joita suosin.

Laastilla on väliä, sillä olosuhteet ovat sellaiset kuin ne nyt vain

Saumarauta, joka on päässyt työn makuun.

suomalaisessa luonnossa voivat olla: pakkasta, tuulta, porotusta ja tyventä.

– Jos on liian kuuma, niin laasti kuivuu liian nopeasti. Toisaalta jos on liian kylmä, niin ei homma silloinkaan onnistu.

Joutsenon palvelukeskuksen työmaalla tehtiin eteläseinällä niin, että muurarit tulivat aamulla viiden aikaan työmaalle, pitivät keskellä päivää pahimman auringonpaisteen yli taukoa, ja tulivat myöhään iltapäivällä jatkamaan töitä.

– Laastit kestävät noin -15 astetta, mutta kyllä viime talvenakin tuli toista viikkoa taukoa töihin sen takia, että oli yksinkertaisesti liian kylmä.

Mitäs sitten, jos laasti kuivuu liian nopeasti?

– Silloin käytetään salaista asetta eli tarkkaa reseptiä: liraus vettä laastin joukkoon ja taas voidaan laittaa kiveä seinään.

Se on sitten täsmälleen liraus, ei saa olla liikaa eikä liian vähän.

Mitä muuttaisit työssäsi, jos voisit?

– Ehkä sen, ettei olisi niin kiire. Nyt on enemmän kiirettä kuin silloin, kun aloitin hommat. Vauhti on yleensä koventunut.

Vauhdilla on suora vaikutus myös työhön.

– Aina ei pysty paneutumaan työvaiheeseen optimaalisesti, eivätkä asiat ole siinä kunnossa kuin pitäisi.

Tämä tuntuu ottavan ammattilaisen luonnon päälle. Työmaalla viivästykset kuitenkin kertautuvat työketjussa muiden töihin, ja aikatauluissa olisi pysyttävä.

Ehkä koko prosessia kannattaisi muuttaa niin, että ensin ei lyötäisi valmistumispäivää lukkoon, ja alettaisi vasta sitten katsoa mitä kohteen pystytys vaatii, vaan lähdettäisiinkin rakentamaan aikataulua työprosessien näkökulmasta.

Ain laulain työtäs tee

Kiekkouran lisäksi sinulla on muitakin taitoja, kuten laulun lahja, kerro vähän siitä?

– Laulan ja soitan kitaraa Sammuneet lyhdyt -yhtyeessä. Keikkaillaan kuppiloissa ja esimerkiksi syntymäpäiväjuhlilla.

Mistä bändin nimi juontuu?

– Olimme yksillä 50-vuotiskekkereillä, ja siellä ihmiset tekivät nimiehdotuksia, yhtyeellä kun ei vielä silloin ollut nimeä. Tuo Sammuneet lyhdyt valikoitui ehdotusten joukosta.

– Musiikki virkistää mieltä, ja toimii tavallaan työn vastapainona.

Mitä musiikkia te soitatte?

– Esimerkiksi Agentsia ja Popedaa.

Ilmoille kajahtaa tyylikäs baritoni.

– Vaikka vuokses sain, surun suuren vain, sen kestän…

Marko Tissari on työskennellyt Rakennusliike J. Skipparilla jo 13 vuotta.

Kuulija vedetään välähdyksessä tiiliseinän ääreltä Esa Pulliaisen soundiin, rautalangan vaaleansiniseen kajoon.

Työkaveri vetää kuulosuojaimet päähän ja nauraa päälle. Muurari **Andrei Trifonov**, minkälainen kaveri tuo Marko oikein on? Huulet vetäytyvät hymyyn, mies miettii mitä sanoa, ja päätyy diplomaattiseen arvioon:

– Kyllä se ihan mukava on. Ja kyllä minä muutamankin biisin olen kuullut tuon kaverin suusta.

Molemmat miehet työskentelevät Rakennusliike J. Skipparin palveluksessa. Yhteensä 10 hengen porukassa on 2 muurarin lisäksi kirvesja rakennusmiehiä.

Janne Skippari sanoo, että vielä ei ole varmaa tietoa seuraavasta urakasta, mutta kokonaisuutena työtilanne näyttää melko hyvältä.

– Tällä alueella tehdään nyt paljon kouluja ja päiväkoteja. ■

Ruokolahden koulurakennus oli hyvässä mallissa huhtikuun lopulla. Väliseinien muuraus alkoi elokuussa 2017 ja tarkoitus on lopetella toukokuussa 2018.

Yleisradio osallistui Hiljaiseen hetkeen tekemällä asiasta uutisen.

Hiljainen hetki Kuopiossa

Kuopion saaristokaupungissa Rakennusliike Lapti Oy:n koko työmaa pysähtyi miettimään työturvallisuutta Hiljaisen hetken ajaksi.

Jukka Nissinen

Laptin Kuuskallion ja Vaahteranmäen vierekkäiset kerrostalotyömaat hiljenivät 26. huhtikuuta Hiljaisen hetken johdosta. Tänä vuonna on rakennustyömailla kuollut jo 3 rakentajaa.

Laptin Itä-Suomen alueluottamusmies, kirvesmies **Jari Savolainen** on tyytyväinen firman mestareiden parantuneisiin otteisiin työturvallisuudessa. Muutama vuosi sitten Laptissa asiat eivät olleet yhtä hyvällä mallilla. Alueellisella työsuojeluvaltuutetulla **Jari Ollikaisella** on myös ollut iso rooli rakentajien asenteiden muokkauksessa.

– Viime syksynä firmaan nimitettiin työturvallisuuspäällikkö ja silloin lähdettiin kehittämään työturvallisuutta parempaan suuntaan, Savolainen kertoo.

Yrityksen kannattaa panostaa hyvään työturvallisuuteen, sillä se näkyy myös tilikirjassa parantuneena tuottona. Jokainen työtapaturma maksaa yritykselle pitkän pennin.

– Viimeiseksi työtapaturmat saattavat vaikuttaa urakoihin. Jos yritys on hyvin tapaturma-altis, sitä ei oteta, Savolainen muistuttaa.

Työmaan mestarit ovat tärkein tekijä työturvallisuuden kannalta.

– Jos mestarilla on hällävälisasenne, se heijastuu heti työmaalle ja äijät alkavat lipsua työturvallisuudesta.

Savolaisella on hyvä keskusteluyhteys aluekonttorin suuntaan. Tieto ja ehdotukset työmaan asioissa liikkuu molempiin suuntiin. Nykyiselle työmaalle on saatu kaikille työntekijöille omat turvavaljaat.

– Henkilökohtaiset valjaat on oltava. Jos työmaakonttiin laitetaan muutamat valjaat ja sanotaan, että ota sieltä sitten kun tarvitset, se ei vaan toimi.

Savolainen haluaisi vaihtaa putoamissuojauksessa kaidelankut kevyempään verkkoon. Savolaisen mielestä se olisi myös siistimmän näköinen ja nopeampi asentaa. Verkon paras etu on se, että kukaan ei lainaa sitä pönkäksi, kuten lankkukaiteelle voi joskus käydä.

– Olen nähnyt kerran kuinka kaiteen puuttumisen takia on tiputtu alas. Onneksi pudotus ei sillä kertaa ollut normaali kerrosvälin pudotus.

Roska-astioista turhia virhepisteitä

Tämän työmaan TR-mittaukset liikkuvat 92–94 pisteen välillä. Viimeisen mittauksen tulos oli tavallista huonompi, 88 pistettä. Syy oli hyvin yksinkertainen: parvekkeen ja seinän välisen aukon suojauksen puuttuminen kahden työvaiheen väliaikana. Perinteinen ei se pitkään ole auki -ratkaisu, joka on vaarallinen. Välillä virhepisteitä tulee myös aivan turhasta.

– Täysistä roska-astioista tulee jatkuvasti virheitä joka viikko joka työmaalla. Kysyin viime viikkopalaverissa, että pitäisikö asialle tehdä jotain, Savolainen kertoo.

Vaahteranmäen työmaille Savolainen tuli viime marraskuussa. Tontilla on varaus vielä kolmannelle kerrostalolle. Jos asunnot käyvät kaupaksi, se tarkoittaa työmaan jatkumista ensi talven yli.

Ensimmäinen kerros tehtiin piiskarahan säestyksellä, siitä ylöspäin runko tehtiin urakalla. Laptin työmailla pääsee tekemään myös osaurakoita.

– Runkoa tehdessä mukana oli 2 tuntimiestä, joille yritys maksoi bonuksen. Tuotantopäällikön kanssa on ollut puhetta, että osaurakoita tarjottaisiin myös tuntimiehille, Savolainen toteaa.

Savolainen on ollut vasta 3 vuotta Laptin palkkalistoilla, mutta jo toista kautta luottamusmiehenä. Tutut työkaverit saivat lähtemään luottamusmiesvaaleihin ehdokkaaksi. Ennen Laptille tuloaan Savolainen ehti työskennellä YIT:llä 15 vuotta. Luja-yhtiön työmaat tulivat tutuksi 1990-luvulla. Työuraan mahtuu myös muutaman vuoden tovi omakotitalotyömailla.

Savolainen muistelee myös oman työuransa alkutaipaleen hällävälismiä. Lippis päässä, shortsit ja lenkkarit jalassa paahdettiin menemään. Maailma on muuttunut ja mielikuva turvallisesta työnteosta on toisenlainen.

– Nykyään opastan nuorempia: mihin et lyö kahta heftinaulaa, älä lyö yhtäkään, Savolainen toteaa. ■

Jari Savolainen sai hankittua työntekijöille kunnolliset työkaluliivit.

Suomen paras työturvapuisto

Pelastusopiston työturvallisuuden harjoitusalue Kuopiossa on keskeneräisenäkin paras paikka tutustua rakennusalan turvallisuusriskeihin.

Jukka Nissinen

Rakennusliiton työsuojeluvaltuutettujen koeryhmä kävi tutustumassa huhtikuun lopussa työturvallisuuden harjoitusalueeseen, joka on osa Pelastusopiston harjoitusaluetta Kuopion Korvaharjussa.

– Täällä pitäisi etenkin työnjohdon käydä tutustumassa työturvallisuuteen. Varsinkin juuri koulunpenkiltä tulleille toimihenkilöille se olisi tarpeellista, Laptin Kuuskallion työmaan työsuojeluvaltuutettu **Mika Saukkonen** kiteyttää.

Testiryhmässä olivat mukana myös **Jari Ollikainen** ja Mika Saukkonen Laptilta, **Mauri Hakanen** Skanskalta, **Vesa Räsänen** Lujalta ja **Martti Konttila** Constilta.

Suomesta on 2 muuta työturvallisuuspuistoa, mutta ne eivät ole yhtä laajoja ja monipuolisia kuin Kuopion harjoitusalue. Rakennusalan rasteja löytyy kaikkiaan 18 infrarakentamisesta sääsuojaukseen. Rakentamisen harjoitusalue on vielä kesken, sillä harjoitusrastien kirjallinen oheismateriaali puuttuu vielä.

Rakentamisen työturvallisuuden lisäksi alueella on omat työturvallisuusrastit muun muassa teollisuudelle, sähkö- ja energia-alalle sekä palvelualalle. Tämän lisäksi poliisi ja palokunta harjoittelevat alueella jatkuvasti.

Rakennusliitto on ollut mukana harjoitusalueen suunnittelussa. Rakennusliiton jäsenet ovat tervetulleita alueelle.

– Ideana on, että järjestämme työsuojeluvaltuutettujen koulutusta Korvaharjussa, Rakennusliiton työsuojelusihteeri **Tapio Jääskeläinen** kertoo.

Jääskeläisen mielestä työturvallisuusrastien ja luokkatilojen yhdistelmä tekee paikasta joustavan ja havainnollisen oppimisympäristön

– Meillä on tarkoitus järjestää Itä-Suomen alueen iltapäiväkoulutuksia täällä, aluetoimitsija **Kimmo Hirvonen** lupaa.

Tuliaisia työmaille

Työsuojeluvaltuutetuilla oli testikierroksen jälkeen viemisiä omalle työmaalle.

– Kokoontumispaikan sijainnin varmistan ensimmäiseksi työmaallamme. Laastintekopaikan järjestäminen, sitten kun sen työvaiheen aika koittaa. Pölysuojainmaskin maksimikäyttöajasta pitää viedä terveiset ja nostotyön käsimerkit pitää päivittää, Jari Ollikainen listaa.

Elementtikuormien purkuun kiinnitetään jatkossa Laptin työmailla enemmän huomiota. Myöskin polyuretaanin vaarallisuudesta tuli hyvä muistutus.

Mauri Hakasen mielestä työturvallisuuspuisto toimii paremmin kuin samojen asioiden läpikäynti työmaakierroksilla.

– Täällä on rauhallisempaa ja pystyy keskustelemaan eri rasteilla. Työmaalla kiinnittää helposti kaikkeen muuhun huomiota.

Testiryhmän mielestä putoamissuojaimia löytyy työturvallisuusrasteilla tarpeeksi monta mallia, jotta putoamistapaturmat saataisiin loppumaan ja työt tehtyä turvallisesti.

Vaikka Jääskeläinen on päivittäin tekemisissä työsuojelun kanssa, työturvapuistosta löytyi 2 uutta oivallusta, joita kannattaa jakaa eteenpäin työmaille. Ensimmäinen oli sääsuojaukseen liittyvä jäälohkareiden muodostuminen. Pressuteltta tarvitsee talvella ympärilleen turvaalueet.

– Toinen oli tankomallinen valjaiden kiinnityspiste. Sen voi laittaa ikkuna- tai oviaukkoon ja säätää sen niin, että se ei pääse liikkumaan. Hyvin helppokäyttöinen turvaväline. ■

Tapio Jääskeläinen esittelee elementtikuorman purkamisen turvaratkaisuja.

Työturvapuiston Putous-ohjelmarasti.

Kimmo Hirvosen hyppysissä elementtiin asennettava turvavaljaiden kiinnityspiste.

Työturvapuistosta löytyi erittäin näppärä turvavaljaiden kiinnitystanko.

Markus Hakasella on takanaan 30 vuotta koneenkuljettajana. – Viime kesänä opettelin 3D-mallien käytön.

Lisää tarkkuutta ja tehoja koneohjauksella

Monissa tarjouspyynnöissä vaaditaan jo urakoitsijalta koneohjauksella toteutettua projektia. Mitä 3D-mallien käyttö merkitsee maanrakentamisessa?

Eeva Vänskä

Koneohjauksessa työkoneen ohjaamoon on asennettu näyttö, jonka lähes reaaliaikaisilla malleilla pystytään tekemään haastavia kohteita ja tarkat kaltevuudet esimerkiksi maisemointikohteissa, ilman mittakeppejä.

Kun aiemmin työmailla turvauduttiin ennen töiden aloitusta mittamieheen, paperikarttoihin ja mittakeppeihin, monissa maanrakennuskohteissa tämä on jo menneisyyttä. Koneohjaus eli satelliittien paikkatietoon perustuva maanrakennus valtaa alaa.

– Koneohjaus on tarkempaa kuin puhelimen välittämä paikkatieto, Hyvinkään Tieluiska Oy:n kehitysinsinööri **Paavo Lavikainen** kertoo.

– Tarvitaan paljon vähemmän mittaustyötä kuin ennen, mikä merkitsee ajan säästöä ja tehokkuutta. Työ voidaan tehdä tarkasti digitaalisen mallin perusteella.

Työntekijä tietää suoraan, mitä pitää tehdä: mistä kaivetaan, mitä rakennekerrokseen tulee, missä menee vaikka lamppujen tai putkien paikat.

– Oikeastaan ainoa paikan päällä tehtävä mittaustyö on kalibrointipiste. Siitä koneenkuljettaja tarkistaa päivittäin näyttääkö järjestelmä oikein, eli pysyvätkö arvot samana.

Jos eivät pysy, ja pisteen sijainti on muuttunut ja lukema on eri, se merkitsee sitä, että satelliittitietojen välityksessä on tullut virhe. Lavikainen muistaa edelliseltä kesältä pari tapausta, että satelliitin signaaliluku oli muuttunut.

Vielä nelisen vuotta sitten vain isommissa hankkeissa nähtiin koneohjattua kalustoa, mutta nykyään yhä useammassa rakennusprojektissa edellytetään koneohjausta.

Jo nyt on mahdollista, että koneenkuljettaja pystyy itse luomaan tarvittavan mallin työkohteesta, toki niin, että pohjalla on suunnittelijan ja urakoitsijan yhteistyö.

– Pidän kuitenkin esimerkiksi koneohjattua koneen hallintaa utopiana, eli sitä, että kone operoisi ilman kuljettajaa. Kyllä ammattitaitoista kuljettajaa tarvitaan, vaikka voi olla, että tulevaisuudessa tehtävänkuva menee enemmän operaattorin suuntaan, Lavikainen sanoo.

Teoriassa 3D-mallit päivittyvät ja toimivat reaaliaikaisesti pilven kautta. Ohjelmisto siis keskustelee laitteiden kanssa pilvipalveluiden välityksellä.

– Kun aiemmin kaivinkone oli itsenäinen yksikkö, nyt koneenkuljettajan työskennellessä käy koko ajan tiedonjako hiljaisesti tietotekniikan välityksellä.

Koneohjauksen hyötynä on helppo raportointi, sillä joka työvaiheesta saadaan ajettua helposti omat raportit. Ja jos matkan varrella tulee työmaalla yllätyksiä, muutostarpeesta siirtyy suoraan tieto suunnittelijalle, joka tekee malliin tarvittavat muutokset.

Kuten vaikka, että kallio tuli vastaan odottamattomassa kohdassa. Aiemmin kaikki muutokset veivät aikaa ja viivästyttivät töitä, mutta periaatteessa ei enää.

Maalaisjärkeä tarvitaan

Ihanteellisessa tapauksessa mallit päivittyvät tarpeen mukaan ja työt jatkuvat viiveettä.

– Ei se ihan aina näin helposti mene. Joskus joudutaan vähän säätämään Lavikainen sanoo.

– Kokenut kuljettaja osaa toimia puutteellisenkin mallin kanssa, eikä jätä tonttiin rakoa, vaikka sellainen mallissa näkyisikin. Toki tässä on myös eroavaisuutta suunnittelutoimistojen kesken, sillä joissakin paikoissa koneohjauksesta on kertynyt enemmän kokemusta kuin toisissa. Siitä riippuen mallit ovat heti täysin toimivia tai sitten eivät vielä ihan.

Paavo Lavikainen tiivistää, että 3D:n käyttö edellyttää siis maalaisjärkeä. Sitä että osaa katsoa rajapintoja, käyttää dataa oikein ja soveltaa tietoja. Ammattitaito kumpuaa kokemuksesta, ja lisänä tarvitaan maalaisjärkeä, jota rakentajilla onneksi piisaa.

Ja saattaa vain olla, että joskus ammoisessa menneisyydessä paperiversiolle tehtyyn suunnitelmaankin on jäänyt virhe, jota ammattitaitoiset rakentajat ovat paikanneet. Joku on ehkä saattanut kuulla kylillä puhuttavan.

Pdf-muotoisen sähköisen karttapohjan muuntaminen 3D:ksi käy näppärästi.

– Oikeastaan vain korkojen tekemiseen tuhraantuu vähän aikaa, mutta kokeneelta suunnittelijalta mennee nelisen tuntia yksinkertaisen pintamallin tekemiseen.

Ajelemme Vantaan Lipstikanpuistoon, jossa kauhat nostavat maata lumen keskellä. Paikalle nousee Jukkatalon kohde, jonne tehdään myös kaupungin tilaama maisemointi.

Markus Hakanen käyttää tottuneesti Gradallin teleskooppipuomista erikoiskonetta. Koppi pyörii ja kauha nostaa tavaraa odottavan auton lavalle. Kuoppa kasvaa teräväreunaisesti leikkautuneena ja viistona suunniteltuun kohtaan. Ei kaivuutyö ihan helpoimmasta päästä.

– Minulla on 30 vuotta takana koneenkuljettajana. Nämä koneohjaushommat opettelin vasta viime kesänä. Kyllä tämä nyt jo sujuu, Hakanen kertoo leppoisasti.

Hän sanoo, että Gradallin ulottuvuus on hyvä.

– Siinä ei tarvii ajella edestakaisin. On helppoa tehdä tasaista jälkeä.

Vähitellen selkenevää

Hakasen edessä on tabletti, joka toimii 3D-näyttönä. Siitä saadaan yksityiskohtaista kuvaa tai koko työkohde näkymänä esiin.

Hyvinkään Tieluiskan työt Lipstikanpuistossa alkoivat pari viikkoa jutuntekohetkestä, ja ojan siirto jatkunee siitä vielä viikon verran. Koko työmaan ykkösvaihe valmistuu joulukuussa.

Kauempana samalla työmaalla syntyy hulevesiojaa. **Marko Noposelta** syntyy nättiä ojanpohjaa tasaiseen tahtiin.

3D-näyttö vilkkuu, kun Noponen vaihtaa näkymää. Sanoo, että koneohjaus vaikuttaa työn laatuun. Priimaa pukkaa tulemaan. Toleranssi on plusmiinus 2 senttiä suuntaansa.

Näytön kuva selkenee silmissä vähitellen, siinähän se oja kulkee, selkeänä piirroskuvana. Maastoon piirtyy myös muita yksityiskohtia, ja koko koneohjauksen käsite alkaa aueta. Vaikka tavallaan termi on harhaanjohtava, koska kuljettajahan se ohjaa, kone on vain apuna.

Kun työ maistuu

Hyvinkään Tieluiskan työnjohtaja **Timo Yliniemi** kertoo, että perheyrityksessä on pääsääntöisesti pitkät työurat, vaihtuvuus on pientä.

– Koneohjaukseen koulutetaan jokainen työntekijä. Itse 3D:n käytön oppii muutamassa kuukaudessa, mutta tärkeää töiden onnistumisessa on taustalla oleva kokemus ja rautainen ammattitaito.

Yliniemi korostaa innostuneen työporukan merkitystä. Hyvinkään Tieluiskan palveluksessa on tällä hetkellä 120 henkilöä.

Paavo Lavikainen lisää, että laitteisto on juuri niin tarkka kuin kuljettaja.

– Perusasiat koneohjauksesta oppii parin päivän koulutuksessa. Koneohjaustaitoihin kuuluu ohjelmistolaitteistotuntemusta ja perus-atk-taitoja.

Työntekijä hyötyy malleista suoraan siten, että hän tietää hommien aloituksesta lähtien mitä seuraavaksi tehdään ja miten työt etenevät. Lisäksi ohjelma on selkeä sekä suomenkielinen.

– Teemme kehitysyhteistyötä tamperelaisen Novatronin kanssa ja olemme kehittäneet yhdessä prototyyppejä.

Eli mitä käytännössä?

– Työkoneisiin tulee uusia laitteistoja, joissa toimii Novatronin tekemä APP-sovellus. Kaikki ohjelmistopuoleen tarvittavat muutokset tehdään siellä.

Mistä tietää, että koneessa on 3D-mallit käytössä? Siitä, että peräpuntin kulmissa sojottaa pari antennia eli gps-vastaanotinta. Hyvinkään Tieluiskan koneissa antenniyksiköissä lukee vielä ohjelmisto- ja laitteistotoimittaja Novatronin nimi.

Jokainen 3D-ohjausjärjestelmä maksaa noin 30 000 euroa, minkä lisäksi tulevat ylläpitokustannukset ja tuki. Koneohjauksen voi saada mihin tahansa maanrakennuskoneeseen. Kyse on merkittävästä investoinnista konekantaan.

Minkälaista maailmaa 3D-mallit ennustavat rakentamisen käytäntöihin? Hyvinkään Tieluiskan toimitusjohtaja **Markku Hurskaisen** mukaan tulevaisuudessa kaupungistuminen vaikuttaa suoraan ja entistä enemmän maanrakennustöihin.

– Yhä enemmän töitä tehdään ahtaissa paikoissa. Voi sanoa, että helpot hommat on jo taputeltu, ja nyt vaativuustaso osaamisen suhteen kasvaa. Samaan aikaan koneohjaus tulee lyömään läpi, kun konekanta uudistuu. ■

Hyvinkään Tieluiskan kehitysinsinööri Paavo Lavikainen kertoo, että erikoiskoneet on itsessään tarkoitettu tekemään tasaista jälkeä. – Kun siihen lisää 3D:n käytön, se on jo kova paketti, jolla syntyy juuri suunnitelmien mukaisia pintoja.

Marko Noponen myöntää, että on mageeta, kun pystyy hyödyntämään koneohjausta käytännön työssä. Hän naputtelee näytöstä nopeasti esiin eri näkymiä, koko työmaan mittakaavasta tekeillä olevaan yksityiskohtaan.

Rakennusliiton Pohjoisen toiminta-alueen päällikkö Juha Kauppinen muistutti lähestyvästä liittokokouksesta.

Jännät paikat

Pohjoisen toiminta-alueen liittopäivillä puhuttiin tes-kierroksesta, ammattikoulutuksen reformista ja seuraavasta liittokokouksesta.

Teksti: Johanna Hellsten Kuvat: Jukka Nissinen

Vielä siinä vaiheessa, kun pohjoisen alueen kokoontumista suunniteltiin, ei kukaan osannut kuvitella, että tessit olisivat vielä kesken huhtikuun lopulla. Vaikka uusia työehtosopimuksia ei päästykään tällä kerralla esittelemään ja ruotimaan, riitti vähän päälle 70:llä Ouluun saapuneella luottamushenkilöllä ja aktiivilla puhuttavaa runsaasti.

Aina on tessi saatu

Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** kertasi rakennusalan lakko- ja sulkutoimenpiteiden historiaa ja taustoja.

– Usein kävi niin, että Rakennustyöläisten Liiton aloittamat rajatut vauhdituslakot johtivat työnantajaliiton toimeenpanemiin työsulkuihin. Sulut saattoivat kestää pitkäänkin. Viimeinen sulku vuonna 1986 kesti kuusi viikkoa.

Harjuniemen mukaan tilanne alkoi silloin SAK:n yhteislakosta ja työnantajien esityksestä, jonka mukaan sosiaalitilojen peseytymislaitteet korvattaisiin pesuvadeilla.

– Kahina kulki vuosikausia nimellä ”pesuvatilakko”. Nytkin pöydässä on heikennyksiä, mutta eniten kiistaa on palkankorotuksesta. Senttimääräinen erimielisyys ei ole suuri, koska Rakennusliitonkin esitys on maltillinen. Toki meillä on joka sopimusalalla tavoitteita, joita on mahdollisuus kohtuullisessa mitassa edistää, Harjuniemi totesi.

Sulkupäätöksen myötä on nyt aika hyvin painetta sopimuksen aikaansaamiseksi. Viime vuosikymmeninä alalla on tehty ratkaisut rakentajien kesken. Nyt tilanteeseen tuo Harjuniemen mukaan vaikeutta se, että työnantajat hakevatkin yhteistyön ja voimansa EK:sta, Teknologiateollisuudesta ja valtakunnansovittelijalta, joka on jo reilu vuosi sitten ilmoittanut ratkaisevansa kiistat työnantajan hyväksi.

– Sovittelijainstituutio on nyt sellaisessa tilassa, että ammattiliitoilla ei ole siihen ollenkaan luottamusta. Kysynkin, onko tarkoitus heittää keskinäinen yhteistyö roskiin ja ajaa ammattiliitto ulkokehälle alan yhteisestä kehittämisestä? Silläkin operaatiolla on hintansa, eikä se ole aivan mitätön. Rakennusliitto linjaa omat toimensa uuden tilanteen mukaan. Vielä meillä kuitenkin olisi aikaa tehdä sopimukset ja jatkaa yhteistyötä rakennusalan työmarkkinaosapuolten kesken.

”Vielä on aikaa tehdä sopimukset rakennusalan kesken.”

Harjuniemi totesi olevan selvää, että juristeilla riittää töitä useita vuosia tämän kapellin jälkeen.

– Ajat ovat muuttuneet, ja etenkin työnantajien syrjintä ay-liikkeen jäseniä kohtaan tullaan käsittelemään perusteellisesti Euroopan tuomioistuimia myöten. Tämä joudutaan joka tapauksessa tekemään, kun sulku toteutuu, Harjuniemi lupasi.

Ammattikoulu muutoksessa

Ammattikoulutuksen reformi on jo ehtinyt aiheuttaa alalla huolta. Rakennusliiton oppilaitostiedottaja **Niko Seppänen** avasi kuulijoille reformin vaikutuksia.

– Reformi on haasteellinen ja

Noin 70 pohjoisen alueen aktiivia kokoontui Oulun Radissoniin kuulemaan ajankohtaisia asioita.

luulen, että siinä on enemmän huonoa kuin hyvää. Jokaiselle opiskelijalle tehdään henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma eli HOKS. Erilliset vuosikurssit ja työssäoppiminen poistuvat, Seppänen listaa.

Tulevaisuudessa käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävä koulutus järjestetään työpaikalla oppisopimuskoulutuksena, joka on työsuhde tai koulutussopimuksena, joka ei ole työsuhde.

– Opettajilta on vähennetty tuntimääriä ja etäopiskelua on enemmän. Uusi systeemi on hyvä niille, joiden on helppo omaksua asioita ja jotka ovat jo tehneet töitä käsillään. Se on huonompi niille, jotka ihan oikeasti tarvitsisivat sen täydet 3 vuotta ammattikoulua ja ohjausta. Oppilailla on niin erilaisia taustoja, Seppänen toteaa.

Toisaalta nopeiden oppijoiden ei tarvitse kitkuttaa 3 vuotta turhaan koulussa, vaan he voivat valmistua nopeammin.

– Iso osa opiskelusta siirretään työmaalle. Nyt pitäisi löytää oppilaille ohjaajia. Älkää pelätkö sitä vastuuta.

Liittokokous lähenee

– Vielä on toki varhaista puhua vuoden päästä järjestettävästä liittokokouksesta, mutta ehdokasasettelu on tehtävä tämän vuoden puolella. Niitä kannattaa alkaa ajatella viimeistään kesälomien jälkeen, Rakennusliiton Pohjoisen toimintaalueen päällikkö **Juha Kauppinen** muistutti.

Liittokokous järjestettäneen 24.–26.5.2019. Päivämäärää ei ole vielä vahvistettu.

– Nyt liittokokousvaaleissa on tullut muutoksia. Ehdokasasettelusta haluttiin tehdä helpompaa. Enää ei tarvita valitsijamiehiä. Ammattiosasto voi asettaa ehdokkaita esimerkiksi syyskokouksessaan. Ehdokkaalta tarvitaan kirjallinen suostumus ja kokouksesta pöytäkirjaote, Kauppinen selvensi.

Myös 5 samaan vaalipiiriin kuuluvaa osaston jäsentä voi asettaa ehdokkaita. Siinä tarvitaan varmennus vaalilautakunnalle sekä ehdokkaan kirjallinen suostumus.

– Liittokokouksen henkilövalinnat ovat aina kiintoisia, joten siinä kannattaa olla ajoissa liikkeellä, Kauppinen sanoi. ■

Unto Kemppainen lauloi karaokessa tuoreiden suomenmestareiden paita päällä.

Julkisuus on nostanut Markku Saukon kaikkien nähtäville. Moni haluaisi ottaa selfien hänen kanssaan.

Mäk´Kaivuri on huutokauppakeisarin hanslankari

Markku Saukko tietää nyt, millaista on julkkiksen elämä.

Teksti: Esa Tuominen
Kuvat: Kristian Isotalo, Markku Saukko

Kauaa ei tarvitse **Markku Saukon**, 48, istua jyväskyläläisessä kahvilassa, kun tuntemattomat rouvat tulevat juttusille. Tällä kertaa kysymys on jo hieman iäkkäämmistä ladyista, mutta nuoremmillakin neitosilla tuntuu olevan usein asiaa Saukolle.

– On tässä välillä ollut aikamoista tungettelua. Peppuani on nipistetty, vieläpä oman vaimon läsnä ollessa. Puhelinnumeroita annetaan ja pyydetään soittamaan, Saukko hämmästelee hiukan metoo-hengessä.

– Usein huomaan kaupungilla, kun ihmiset supisevat keskenään ja osoittelevat minua. Puhelinnumeroni joudun pitämään salaisena.

Nämä ovat julkisuuden kiroja, joihin Saukko on joutunut tutustumaan sen jälkeen, kun hän lähti tekemään Suomen huutokauppakeisari -televisio-ohjelmaa yhdessä **Aki Palsanmäen** ja tämän **Heli**-vaimon kanssa. Kuutisen vuotta pyörinyt reality-show on yksi Nelosen katsotuimpia ohjelmia. Se on tuonut Markku Saukolle kuuluisuutta, jolla on puolensa.

Maanrakentaja

Oikeastaan Markku Saukko on ihan tavallinen maanrakennustyöläinen. Hän syntyi Keski-Pohjanmaan Nivalassa, muutti sieltä pienenä Merijärvelle Pohjois-Pohjanmaalle, kunnes vuonna 2003 asettui Äänekoskelle. Hän kävi Kalajoen käsi- ja taideteollisuusoppilaitoksen rakennuslinjan, mutta ajautui sitten maanrakennushommiin.

– Tunnen olevani omalla alallani maanrakennuksessa. Kuljetan niin kaivinkonetta, kuorma-autoa, tiehöylää kuin pyöräkuormaajaakin.

Rakennusliittoon tuleva tv-tähti liittyi vuonna 1991 ja Saukko oli lyhyen pestin Maanrakennus Tourusen pääluottamusmiehenä. Pari vuotta Saukko on toiminut Rakennusliiton osasto 542 hallituksen jäsenenä.

Huutokauppakeisari Aki Palsanmäkeen Saukko tutustui jo 10 vuotta sitten.

– Kävin Akin huutokaupassa Uuraisilla. Heitimme huulta ja ystävystyimme.

– Sitten Aki pyysi kotiinsa istumaan iltaa. Aloin toimitella Akille pikku asioita, kuten remontoida paikkoja ja tyhjentää kuolinpesiä.

– Kun Aito Median kaverit alkoivat tehdä Akin huutokaupasta ohjelmaa, Aki tuumasi, että ohjelmassa olisi hyvä olla jonkinlainen remonttireiska mukana. Ja niinpä hän pyysi minua siihen hommaan.

– Uuraisten MacGyveriksihän hän minua tituleerasi, kun olen kova tonkimaan paikkoja. Ja sitten vielä Mäk´Kaivuriksi. Olin siis vähän niin kuin ihmemies MacGyver.

Suosittu ohjelma

Suomen huutokauppakeisarista on tullut hämmästyttävän suosittu ohjelma. Katsojamäärä on vaihdellut puolen miljoonan kahta puolta, mikä nykyään on erittäin korkea luku. Ennätysjaksoa on katsonut peräti miljoona ihmistä.

Eipä ihme, että Aki Palsanmäen muhkean ja leppoisan olemuksen tuntevat käytännöllisesti katsoen kaikki suomalaiset. Semminkin kun juorulehdet – ja asiallisetkin julkaisut – ovat kirjoittaneet huutokauppakeisarista palstametreittäin.

Markku Saukko on saanut myös osansa julkisuudesta. Aloittaessaan ohjelmasarjassa hän ei osannut arvata joutuvansa aivan näin suuren huomion kohteeksi.

– Minua ei yhtään jännittänyt lähteä ohjelman tekoon mukaan. Olen vain oma itseni ja se on tuntunut riittävän ohjelman tekijöille. En ole näytellyt mitään, meille ei ole kirjoitettu vuorosanoja. Me puhumme, mitä sylki suuhun tuo ja jälkikäsittelyvaiheessa leikataan sitten pahimmat mokat pois.

Saukko on ohjelmassa naputellut esimerkiksi törkyisistä trukinlavoista hienoja kukkalaatikoita. Kun muuan harmaa lato piti purkaa, otti Saukko siitä laudan kerrallaan ja

Markku Saukko on kaivinkoneenkuljettaja, mutta telkkarissa hän esiintyy remonttireiskana.

Markku Saukko ei näyttele, vaan puuhastelee kaikenlaista. Ohjelma syntyy leikkauspöydällä.

Markku Saukon keräilyinnostus on synnyttänyt muun muassa tämän 400 höylän kokoelman.

värkkäsi niistä tyylikkäät sisustustikkaat. Vanhasta, toimimattomasta seinäkellosta Mäk´Kaivuri muotoili vitriinikaapin. Ja ompelukoneen jaloista hän loihti pöydän.

– Isäni oli puuseppä, joten olisikohan häneltä periytynyt käsityötaitoja, Saukko pohdiskelee vaatimattomana.

Keräily verissä

Huutokauppakeisarin hanslankarina toimiminen sopii Markku Saukolle siinäkin mielessä, että häntä miellyttää esineiden kanssa touhuaminen.

– Keräily on minulla jotenkin verissä. Olen esimerkiksi kerännyt 400 höylän kokoelman. Vanhin niistä on vuodelta 1862.

– Nyt kun minusta on tullut ”kuuluisa” ja tieto höyläkokoelmastani on levinnyt, ihmiset lähettelevät minulle höyliään. Hyväähän he tarkoittavat, mutta nyt alkaa kokoelmani olla täynnä. Että enää ei tarvitse lähettää.

– Palsanmäki on huutokaupassaan laskenut leikkiäkin tästä höyläharrastuksestani. Hänellä oli kerran myytävänä tavallinen höylä ja sen enempiä seremonioita hän napautti heti 3 kertaa ja ilmoitti, että ”myyty viidellä eurolla Saukolle”.

Saukko nauraa itsekin omalle höyläharrastukselleen.

– Ei sille mitään järjellistä selitystä pysty keksimään. Mutta minä olen antanut Palsanmäelle luvan laskea leikkiä apulaisestaan, ei se minua haittaa. Pääasia, että tulee hauska ohjelma.

Rouva löytyi huutokaupan kioskista

Julkisuuden sivutuotos on se, että Markku Saukosta on tehty paljon juttuja lehtiin. Yleensä ne ovat olleet asiallisia, mutta joskus on käyty niillä rajoilla.

Lehdet ovat olleet kiinnostuneita erityisesti Saukon **Anne**-rouvasta, jonka Mäk´Kaivuri löysi huutokaupan kioskista.

– Oli niin iloinen ja nätisti hymyilevä kioskimyyjä, että piti tutustua. Ja nyt on oltu vuodesta 2014 asti naimisissa.

Annen oikea työ on Uuraisten kirjastossa. Hän on pyrkinyt välttelemään julkisuutta, mutta aivan kokonaan se ei ole onnistunut: esimerkiksi Apu teki pariskunnasta ison jutun.

– Nyt sitten eletään tätä julkisuuden elämää. Pakko kestää, kun on leikkiin lähtenyt, Saukko huokaisee.

– Vaikka en minä ole vieläkään oikein tottunut siihen, että ravintolassa syöminen pitää keskeyttää kun joku tulee pyytämään selfietä minun kanssani. Tai kun känniset pitävät oikeutenaan tulla juttelemaan milloin vain ja missä vain.

Televisioesiintymiset ovat poikineet Saukolle lisää töitä. Häntä on viety Tampereelle Asta-messujen messuisännäksi ja Karstulan autobingoon bingoisännäksi.

– Tämä nyt on tällaista...harrastusta. Oikeaa työtä on se, kun olen kaivurin ohjaamossa. ■

Nosturikuskeilla oli naamat peruslukemilla tes-tilannekatsauksen aikana. Nauruun ei ollut mitään aihetta.

Millä pätevyydellä nosturia ajetaan jatkossa?

Torninosturipäivillä valmistauduttiin lakkoon, sillä sulusta ei tiedetty vielä huhtikuun puolivälissä mitään.

Jukka Nissinen

Niin torninosturikuljettajien kuin muutkin rakennusalan näyttökokeiden vastaanotto muuttui vuodenvaihteessa.

– Aikaisemmin tutkinnot otettiin vastaan kolmikannassa työnantaja- ja työntekijä- sekä oppilaitoksen edustajan voimin. Nyt lain mukaan riittää kaksikanta eli työnantajan ja oppilaitoksen edustaja, Työtehoseuran kouluttaja **Mika Karkulahti** kertoi Helsingissä järjestetyillä Torninosturipäivillä 14. huhtikuuta.

TTS:ssa vanhaa kolmikantaa ei kuitenkaan ole poistettu käytöstä torninosturitutkinnoissa. Opettajien mielestä kyse on etenkin työturvallisuudesta.

Vuodenvaihteessa tutkintojen valvonta väheni, sillä näyttötutkintotodistukset eivät enää kierrä tutkintotoimikuntien kautta. Ne on korvattu työelämätoimikunnilla. Karkulahden mielestä uudessa käytännössä riskejä.

– Ovatko tutkintotoimikuntien vanhat linjaukset enää voimassa?

Aikaisemmin on esimerkiksi näyttöjen vastaanottajilta vaadittu 3 vuoden työkokemusta ja opettajalta pedagogista pätevyyttä. Nyt nämä vaatimukset ovat poistuneet.

Työnantajapuolella olisi halukkuutta lieventää muun muassa itsekasautuvien linkkunostureiden pätevyysvaatimuksia nykyisestä. Niitä pitäisi päästä ajamaan pelkällä työnantajan perehdytyksellä. Torninosturinkuljettajat pitävät tätä muutosehdotusta huonona, sillä työturvallisuus- ja onnettomuusriskit ovat vähintään samaa luokkaa kuin varsinaisten torninostureiden kanssa.

Ekakertalaisia tapahtumassa

Pauliina Kiiskilä ja **Ida Frisk** olivat ensimmäistä kertaa torninosturipäivillä.

– Valmistuin 1. maaliskuuta Forssan Faktiasta, TNP-Nostot Oy:llä työskentelevä Frisk kertoo.

Ennen nosturiin kiipeämistään Frisk kävi talonrakennuslinjan ja teki reilut 2 vuotta elementtejä. Viime keväänä Oulun seudulle muuttanut Frisk työskenteli Rajavillellä.

– **Turpeisen Eero** oli siellä sijaistamassa nosturikuskia ja sai minut ylipuhuttua lähtemään koulutukseen. Päivääkään en ole sitä päätöstä katunut. Tykkään nosturikuskin työstä.

Elementtitöitä parempi palkkataso ja vaihteleva työ olivat tärkeitä kannustimia työpaikan vaihtoon.

Pauliina Kiiskilä on parhaillaan Työtehoseuran torninosturinkuljettajakoulutuksessa.

– Olin työttömänä jonkin aikaa. Päätin lähteä ihan eri alalle ja menin TTS:lle korjausrakentajakurssille. Koulun pihalla ihailin nostureita sillä seurauksella, että nyt olen nosturikoulutuksessa, aikaisemmin toimistotöitä tehnyt Kiiskilä sanoo.

Kiiskilän nosturiopinnot ovat vielä alkutekijöissään. Kurssitodistus allekirjoitetaan näillä näkymin loppukesästä.

Faktian ja TTS:n torninosturikoulutus eroaa jonkin verran toisistaan. TTS:lla on koulun pihalla 2 nosturia ja Faktian tontilla seisoo 6 isompaa torninosturia. Molemmissa oppilaitoksissa harjoitellaan myös simulaattoreilla.

Frisk viihtyy Oulussa ja TNP-Nostoilla. Oulussa ja ympäristössä on kova rakentamisen tohina, joka saattaa vielä parantua etenkin nosturinkuljettajien osalta, jos Pyhäjärvelle ruvetaan pystyttämään venäläistä atomimiilua.

– Kun yksi nosturi puretaan, tilalle nousee 3 uutta, Frisk kuvittaa työmaiden tämänhetkistä tahtia.

Kiiskilä uskoo, että töitä löytyy valmistumisen jälkeen. Työnhakualue on lähes koko Suomi.

– Työnsaanti riippuu siitä, millainen kuski minusta tulee. Jostakin on jokaisen pakko aloittaa, Kiiskilä toteaa.

Kiiskilälle käy myös vuokrakuskin työt. Ida Frisk suosittelee vuok-

rakuskin pestiä etenkin aloittelevalle kuskille.

– Siinä on mahdollisuus päästä ajamaan useampia koneita. Kun työmaa loppuu, seuraava on jo todennäköisesti odottamassa.

TNP-Nostot Oy:n palkkalistoilla on parikymmentä kuskia, jotka ajavat sekä firman omia nostureita että ulkopuolisten laitteita.

Ensimmäinen torninosturipäivä oli molemmille mielenkiintoinen kokemus.

– Sain tietää tästä vasta edellisenä päivänä. Tulin tänne kuuntelemaan ja alustukset ovat olleet mielenkiintoisia, Kiiskilä sanoo.

Friskin ei tarvinnut erikseen miettiä torninosturipäiville lähtemistä.

– Minulle ilmoitettiin, että minulle on ostettu lentolippu.

Ammattiliitto tehtailee tessejä

Rakennusliiton puheenjohtaja **Matti Harjuniemi** muistutti, miksi ammattiliitto tekee tessejä.

– Tessi määrittää hyvin torninosturikuljettajien palkkauksen vähimmäistason. Palkat liukuvat hyvinä aikoina, mutta huonoina aikoina ei. Huonoja aikoja varten pyritään rakentamaan työntekijöille turvaa porukalla.

Nosturikuskien palkat ovat hyvä esimerkki siitä, että paikallisesti sopimalla tilipussi jää köykäiseksi. Mitä paremmin tessissä määritellään erikoisammattimiehen palkkausperusteet, sitä helpommin palkkaneuvotteluissa päästään molempia osapuolia tyydyttävään sopimukseen.

Tessi turvaa myös liittoon kuulumattomien ja ulkomaalaisten työntekijöiden palkkatasoa.

– Esimerkiksi rakennustuoteteollisuudessa komennusmiesten ja vuokratyöntekijöiden palkat saattavat määräytyä mitä erikoisemmilla tavoilla.

Elementtitehtaiden tilauskirjat ovat täynnä ensi vuoden syksyyn asti, joten pienetkin viivästykset näkyvät nopeasti myös nosturin työtahdissa. Mikäli nosturinkuljettaja joutuu lähtemään työmaalta kotiin elementtinostojen loppumisen takia, hänellä on oikeus lakkoavustukseen.

Harjuniemi lupaa, että tälläkään tes-kierroksella ei tule senttiäkään paikallista erää.

– Meille on neuvotteluissa yritetty syöttää kolmea talkoopäivää. Teimme viime kierroksella sopimuksen, johon ei tullut kikyä mukaan.

Työnantaja haluaisi tiputtaa 3 pekkaspäivää pois sopimuksista. Tähän ei Rakennusliitossa suostuta.

Pääministeri **Juha Sipilän** (kesk.) hallitus haluaa heikentää pienissä yrityksissä työskentelevien ja nuorten työntekijöiden työsuhdeturvaa.

– Jonkun on näytettävä, että sellainen ei käy.

Petja Piiroinen voitti torninosturikuljettajatapaamisten arpajaisissa mökätoosan. Minna Simonen toimi onnettarena.

Hallitus ehdottaa, että alle 20 työntekijän yrityksissä työnantaja voisi antaa potkut kenelle tahansa silloin kun sattuu huvittamaan.

– Tästä väitetään, että se helpottaisi työllistämistä. Valtaosa ihmisistä työskentelee tällaisissa yrityksissä. Vuosikymmenten aikana on luotu työsuhdeturva, joka ei ole eurooppalaisittain vertaillen erityisen hyvä.

Nosturinkuljettajille työturvallisuus on ollut tärkeä lähtökohta työmailla. Tonnien painoisia kuormia on vietävä hallitusti, vaikka alhaalla olisi millainen rytöpesä hyvänsä.

– Kun rakennustöiden volyymi nousee, samalla nousee myös tapaturmataajuus. Tämä ilmiö on taas toteutunut.

Harjuniemen mielestä rakentamisen huippuaikojen suuremman tapaturmamäärän syihin on puututtava. Ilmiölle ei ole yhtä syytä, vaan suhdannehuipun aikana työturvallisuuden ongelmat kasautuvat.

– Tänä vuonna on kuollut jo 3 rakentajaa. Sen lisäksi on tapahtunut hillitön määrä pienempiä tapaturmia ja läheltä piti -tilanteita. ■

Ida Friskillä ja Pauliina Kiiskilällä on nosturikuskin ura vasta alussa.

Lasitaiteilija innostui betonista

Renata Jakowleff kehitti betoniyritys Parman kanssa yhteistyössä muotobetonin, ja sai sen ansiosta Teollisuustaiteen Liitto Ornamon muotoilupalkinnon.

Johanna Hellsten

– Opiskelin Taideteollisessa korkeakoulussa muotoilua ja erikoistuin lasitaiteeseen. Lasi on hieno materiaali. Nestemäinen materiaali, mitä betonikin on tietyllä tavalla. Materiaali on plastista ja se liikkuu. Liike kiehtoo minua, **Renata Jakowleff** kertoo.

Jakowleffia innostaa prosessi, jossa luodaan tilanne, johon materiaali reagoi.

– Lasi, betoni, metalli ja vaikka asfaltti muokkautuvat kiinnostavalla tavalla. Olen tehnyt töitä keramiikan kanssa, mutta prosessi on hitaampi. Kun betoni lähtee asemalta, tilanne on todella nopeasti ohi.

Jakowleff sanoo, että materiaaleilla on oma muotokielensä.

– Materiaalien käyttäytyminen on meille osa yhteistä kokemusta, se edustaa enemmän kuin itseään. Miksi saippuakuplat ovat ihmisistä niin kiehtovia? Se ei ole ainoastaan se väri ja muoto, vaan jonkinlainen ihme.

Lasissa Jakowleffia on myös kiehtonut sen kehollisuus.

– Kun lasia puhaltaa, se on kehollista toimintaa. Siinä ei olla liikkeellä vain älyllisesti.

Jakowleff käyttää töissään muun muassa paljon vaaleanpunaista ja mustaa. Vaaleanpunaista hän yhdistää esimerkiksi kultaan.

– Värivalinnat riippuvat siitäkin, minkälaiset olosuhteet ovat ja missä lasia pääsee työstämään. Vaaleanpunainen on kuninkaallinen väri ja olen pyrkinyt hiukan ”härnäämään” yhdistelemällä sitä kullan kanssa. Yhdessä vaiheessa tein töitä vain kirkkaasta lasista. Lasin olemus ja optisuus ovat jo itsessään visuaalisesti niin paljon, ettei se välttämättä tarvitse väriä.

Muotobetoni syntyy

Jakowleffin mukaan ihmisten mielikuva lasista materiaalina on, että se on kaunista ja siistiä.

– Ihmiset eivät ajattele lasia brutaalina materiaalina. Olen halunnut tuoda sitä puolta töissäni esiin, mutta en ole mielestäni oikein onnistu-

Renata Jakowleffia kiehtoo betonissa sama ominaisuus kuin lasissa – sen plastisuus ja liikkuvuus.

Kultainen ryijy syntyy tuhansista lasisista pikkuputkista.

Siniset lasipuikulat muodostavat omanlaisensa seinäryijyn.

nut siinä. Betonin kanssa olen onnistunut mielestäni paremmin. Olen saanut brutaaliin materiaaliin pehmeyttä ja naisellisuutta, Jakowleff kertoo.

Mikä sai lasitaitelijan kiinnostumaan betonista?

– Se tapahtui kuvanveistäjä **Pentti Lumpeen** ja hänen vaimonsa **Mirvan** organisoimassa seminaarissa, jossa oli mukana myös Ornamo ja Betoniyhdistys.

Lumme on ollut monen muunkin taiteilijan betoni-innostuksen takana. Hän on tehnyt betoniveistoksia jo yli 15 vuoden ajan.

– Ilman hänen kaltaisiaan intohimoisia betonimiehiä ei tapahdu mitään uutta, hän oli aivan uskomaton, Jakowleff sanoo.

Betoni paljastui erilaiseksi materiaaliksi kuin Jakowleff oli ajatellut.

– Olin ajatellut sitä paljon nestemäisempänä kuin se todellisuudessa onkaan. Perusbetonin harmaa väri on mielestäni myös hyvin kaunis.

Uuden materiaalin käyttäytymisen opetteluun meni taiteilijalta oma aikansa.

– Betonin teknisestä ulottuvuudesta en edelleenkään tiedä kovinkaan syvällisesti. Tosin en varsinaisesti lasinkaan. Lasin työstäjänä on riittänyt, kun on tuntenut teknisiä käytänteitä, jotka toimivat. Betonin parissa tekninen osaaminen on tullut tehtaan puolelta. Olen myös ymmärtänyt, kuinka haastava materiaali betoni on.

Parman muotobetoniyhteistyön juuret ovat Tampereen Vuoreksen kaupunginosassa. Jakowleffia pyydettiin mukaan alueen taidehankkeeseen, sillä siellä noudatetaan prosenttiperiaatetta, jonka mukaan prosentti rakennuksen rakentamiskustannuksista ohjataan jonkin taideteoksen toteuttamiseen rakennuskohteeseen.

– Tein yhden talon aulaan ehdotuksen betonityöstä, mutta hanke ei toteutunutkaan. Samassa yhteydessä törmäsin uudelleen kolmiulotteisia betonipintoja suunnittelevaan **Topi Äikäkseen** ja Parman kehityspäällikkö **Heikki Aaproon**. Aapro piti ajatuksiani betonista kokeilemisen arvoisina.

Muotobetoni on Jakowleffin kehittämä aivan uusi tapa toteuttaa kolmiulotteisia kuvioituja betonipintoja.

– Parma antoi mahdollisuuden tehdä heidän tiloissaan testejä yhä suuremmassa mittakaavassa.

Ensimmäinen käyttökohde oli Jyväskylän Kangas, uusi asuinalue, jolle tehtiin 2 tukimuuria muotobetonista. Ne valmistettiin Parman Kangasalan tehtaalla.

– Testaaminen oli todella kiehtovaa. Olimme tehneet tehtaalla isojakin valuja, mutta ne seinät, jotka toimitettiin Jyväskylään, olivat vielä isompia. Teimme siis livenä jotain aivan ensimmäistä kertaa, eli tuotekehityskin oli tavallaan kesken. Kaikkien inhimillisten virheiden mahdollisuudesta huolimatta menetelmä toimi. Olimme tietysti testanneet ja uskoneet, mutta oli se hieno hetki, kun näki, että se onnistuu. On hienoa, kun oma idea kantaa.

Valon leikkiä

Jakowleff ei ole vaihtanut kokonaan betoniin. Hänellä on parhaillaan työn alla Pariisin Suomi-instituuttiin tuleva valtava, kultainen lasiryijy. Se valmistetaan pienenpienistä, kullanvärisestä lasista valmistetuista lasiputkista, jotka kiinnitetään pienillä piikeillä tiheään metalliverkkoon.

– Teoksen inspiraationa on suomalainen luonto ja se valmistuu instituutin remontin jälkeisiin avajaisiin. Teemoina ovat myös juhla, juhlallisuus, jatkuvuus ja pysyvyys, Jakowleff kuvaa.

Ryijyn valmistamiseen kuluu noin 5 kuukautta.

– Vaikea sanoa tarkkaa työmäärää. Kaikki materiaalitoimitukset eivät ole vielä tulleet ja työntekijät ovat hyvin eri aikoihin paikalla. Työn kestoa on vaikea arvioida.

Jakowleffin töiden kantava voima ja pointti on valo.

– Teen ikään kuin maalauksia lasilla. Työstän optiikkaa. Työ muodostuu optiikan ja visuaalisen kielen suhteesta. Lasissa valo on keskeinen asia. Lasi taittaa ja muokkaa valoa.

Myös muotobetonin kolmiulotteiset pinnat taittavat omalla tavallaan valoa.

– Tässä ensimmäisessä kohteessa betonista on tehty eräänlainen verhomainen laskos. Seinä muuttuu, kun aurinko kiertää sitä joka päivä. Sen voisi vielä maalata keskiharmaaksi tai jopa valkoiseksi, jolloin siihen muodostuisi hienosti myös vastaheijastuksia.

Jakowleff pitää betonia kauniina materiaalina.

– Kun betonista ajatellaan sen olevan rumaa, kyse on enemmän yhteiskuntakritiikistä kuin materiaalin kritiikistä. Paljon kritisoitujen lähiöiden betonirakenteita suunnitellessa on jouduttu todennäköisesti painottamaan muita arvoja kuin estetiikkaa. Talojen huoltokin on saattanut matkan varrella unohtua. Ja totta on, että lähiöissä mittakaava on monesti väärä. Harmaa on kaunis, mutta se vaatii muita värejä ympärilleen. Harmaa harmonisoi muita värejä. ■

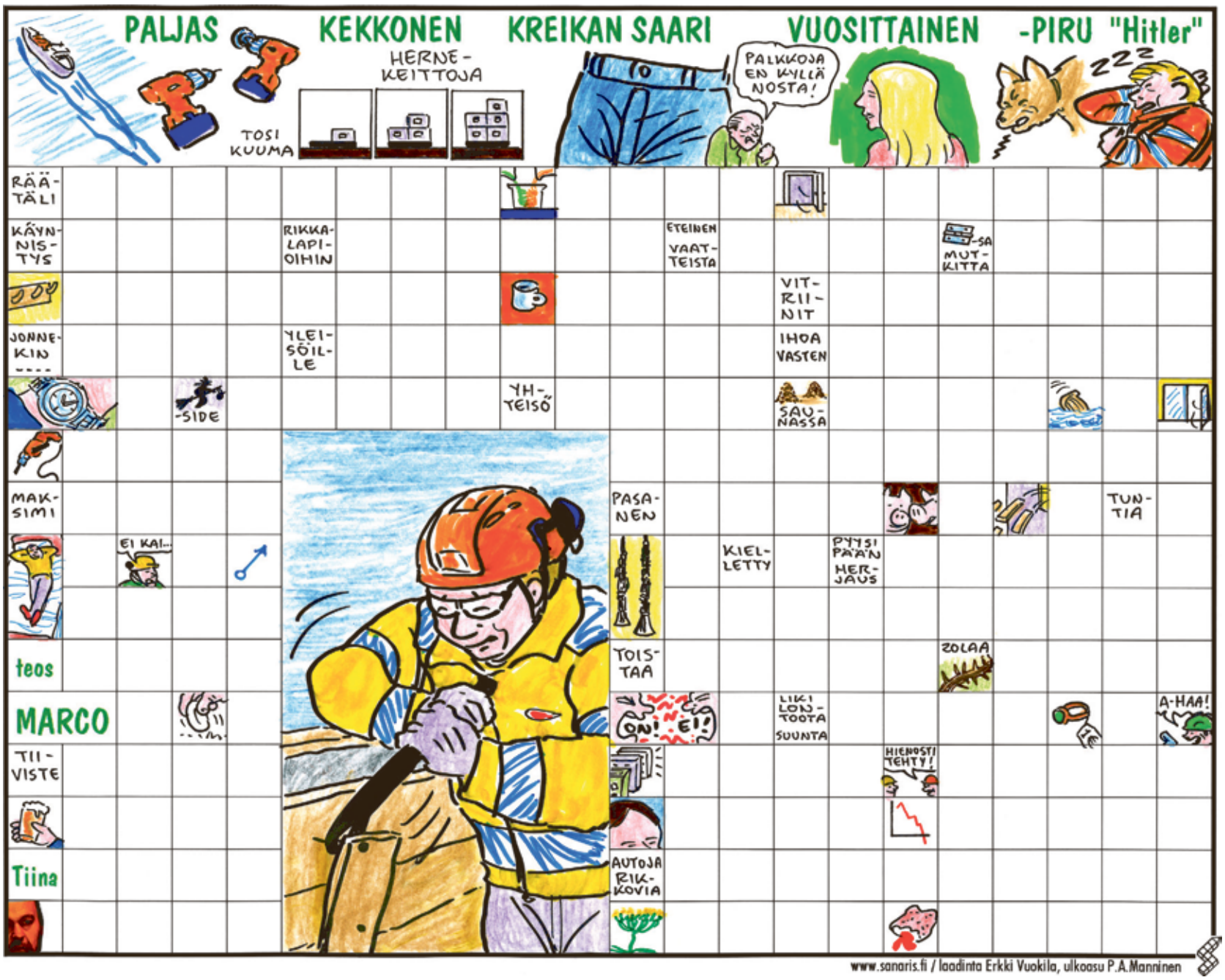

			7			6	1	
6		1		3				
8			6				5	
			3		5	1		9
	2						3	
1		3	9		7			
	1				4			7
				7		9		3
	7	2			3			

					5	9	6	
	7	2	6				8	
			7				2	
	2		3					
5								2
					4		7	
	4				1			
	6				8	1	9	
	8	1	5					

		5						2
6						3		
			9	2				
				4		6	1	
	3						4	
	8	9		5				
				8	4			
		7						8
3						1		

JUHA HYVÖNEN • www.ristikkotuumin.fi

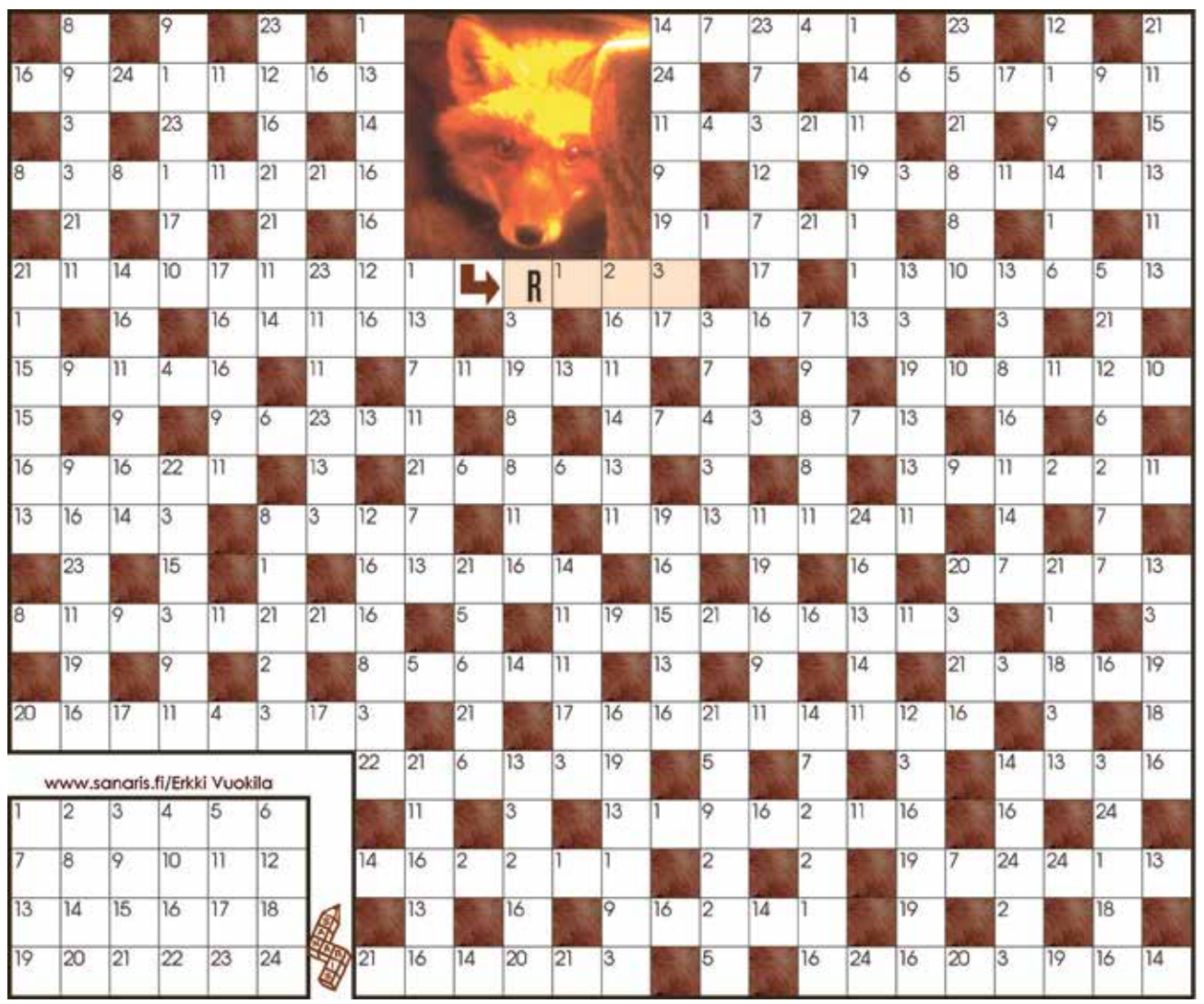

RAKENTAMISEN LAATUTEKO 2018

Kenelle rakentamisen hyvä laatu on kunnia-asia?
Kenen asenteesta ja ammattitaidosta kannattaa ottaa oppia?
Kuka ansaitsee näkyvän tunnustuksen laadukkaasta työstään?

"Laatu on huolellisuutta eikä huonoa päästetä käsistä."

Jean Lindström
maalari, Consti Julkisivut Oy,
Rakentamisen Laatuteko 2017
-kilpailun voittaja

Kehu työkaverisi tai yhteistyökumppanisi Rakentamisen laatuteko 2018–kilpailuun

Rakentamisen laatuteko -kilpailu järjestetään nyt kolmannen kerran. Kilpailu on tarkoitettu rakennustyömaiden työntekijöille, työnjohdolle ja tänä vuonna myös suunnittelijoille. Kilpailutyömaan tai työnantajan koolla ei tässä kilpailussa ole merkitystä vaan tekemisen ja lopputuotteen laadulla.

Laatuteot voivat liittyä muun muassa laatua parantaviin oivalluksiin, yhteistyökykyyn, asenteisiin ja ammattiylpeyteen sekä menetelmiin ja työtapoihin.

Ilmoittautumisen yhteydessä esitetään vapaamuotoinen kuvaus laatuteosta ja sen tekijästä tai tekijöistä sekä lyhyt perustelu ehdottajalta. Kilpailuraati valitsee ehdotusten joukosta 6-8 finaaliin. Kaikista finalisteista tehdään esittelyartikkelit ja videot, jotka julkaistaan syksyllä 2018.

Rakentamisen laatuteko 2018 -kilpailun voittaja(t) julkistetaan ja palkitaan 1000 euron lahjakortilla FinnBuild-messujen yhteydessä lokakuussa.

Lisätietoja: laatuteko@rakennusteollisuus.fi

Ilmoittautuminen 18.5.2018 mennessä osoitteessa:
www.rakennusteollisuus.fi/laatuteko

Rakennusteollisuus · RALA RAKENTAMISEN LAATU · Rakennusliitto · Rakennuslehti Kaikki mitä tietää pitää

Lähettiläskurssille haki tänä vuonna 150 SASK:n toiminnasta kiinnostunutta ihmistä. Paikka löytyi 40:lle.

SASK kurssitti taas lähettiläitä

Rakennusliittolaista Aki Haapasta kiinnostaa ammattiliittojen rooli globalisoituvassa maailmassa.

Johanna Hellsten

Suomen ammattiliittojen solidaarisuuskeskus SASK kurssittaa vuosittain kymmeniä lähettiläitä viemään kansainvälisen solidaarisuustyön ilosanomaa eteenpäin omissa liitoissaan ja osastoissaan. Yksi kevään kurssille päässeistä on turkulainen putkiasentaja **Aki Haapanen**.

– Liittojen kansainvälinen toiminta kiinnostaa minua, samoin globaali oikeudenmukaisuus, Haapanen kommentoi osallistumistaan kurssille.

Haapasta kiinnostaisi myös osallistua SASK:n opintomatkalle, mutta tähän asti lomien järjestely marraskuulle on ollut hankalaa.

– Mistä sitä jo keväällä tietäisi, missä on marraskuussa, hän miettii.

Haapanen kuuli SASK:n toiminnasta Rakennusliiton aluejärjestön tapahtumassa. Parhaiten hän muistaa tälläkin hetkellä meneillään olevan, kotiapulaisten oikeuksiin keskittyvän kampanjan sekä Qatarin jalkapallokilpailuihin liittyvän Punainen kortti Fifalle -kampanjan.

Haapanen on tällä hetkellä opintovapaalla, mutta hänellä on vahva tausta aktiivitoiminnasta ammattiyhdistysliikkeessä. Hän on toiminut Maskun Talotekniikkatiimi Oy:n luottarina 6 vuotta, aktiivisesti omassa osastossaan, aluejärjestössä ja SAK:n aluejärjestön hallituksessa.

– Nuori aktiivi revitään kyllä joka paikkaan, Haapanen toteaa.

Oppia ikä kaikki

Haapanen opiskelee tällä hetkellä Turun yliopistossa poliittista historiaa.

– Aikoinaan lukio ei tuntunut oikealta vaihtoehdolta, joten hain lvi-alalle ammattiopistoon. Se tuntui kiinnostavimmalta. Kävin kaikki mahdolliset Siikarannan kurssit ja kun ne loppuivat, tuntui, että haluan opiskella lisää, Haapanen kertoo.

Opintie suuntautui ensin iltalukioon, sieltä avoimeen yliopistoon ja lopulta yliopiston normaalille puolelle.

– Uuden oppiminen on vaan minulle todella tärkeää ja kiinnostavaa.

Haapanen on ehtinyt kirjoittaa jo opinnoissaan esseenkin ammattiliittojen merkityksestä globaalissa maailmassa.

– Joka tapauksessa globaalissa maailmassa ammattiyhdistysliikkeen on lisättävä kansainvälistä yhteistyötä ja pyrittävä tuloerojen tasaamiseen sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Vain siten voidaan saavuttaa tasavertainen maail-

Aki Haapanen on kiinnostunut kansainvälisestä oikeudenmukaisuudesta.

Lähettiläillä tärkeä tehtävä

LÄHETTILÄILLÄ on tärkeä merkitys sekä SASK:n toiminnasta kertomassa että varainhankinnassa auttamisessa. SASK menetti monen muun organisaation tavoin vuonna 2016 lähes puolet rahoituksestaan, kun ulkoministeriö supisti avustustaan.

SASK oli selkeästi suurempi ennen leikkauksia, mutta toiminta on saatu uudelleenorganisoitua siten, että projekteja pyörii ihan kohtuullinen määrä.

– Tällä hetkellä SASK:lla on kohdealueilla 40 eri hanketta. Ne keskittyvät tasa-arvoon, koulutukseen, lapsityön vastaiseen toimintaan ja työturvallisuuteen, varainhankinnan suunnittelija **Ellinoora Vesala** kertoo.

– SASK:n rahoituksesta tulee tällä hetkellä 85 prosenttia ulkoministeriön kehitysyhteistyörahoituksesta. Tietty osa tuloista saadaan kannatusjäsenten kautta. Lisäksi jäsenliitot, ammattiosastot, Nenäpäivä ja yksityiset lahjoittavat mahdollistavat SASK:n toimintaa, Vesala jatkaa.

Vesala on nyt työskennellyt SASK:issa vähän reilun vuoden. Aiemmin hän on toiminut eri organisaatioissa jäsenhankinnan parissa.

– Varain- ja jäsenhankintaan pätevät monet samat lainalaisuudet, sillä jäsenhankintahan on samalla liittojen varainhankintaa, Vesala muistuttaa.

Vesalan mukaan varainhankinnassa ei voi odottaa valtavan nopeita hyppäyksiä tuloksessa, sillä SASK:n kaltainen organisaatio ei voi tehdä suuria investointeja varainhankintaan. Työ on pitkäjänteistä puurtamista pienin resurssein.

– Uudessa varainhankintastrategiassa olennaista on molemminpuolinen suhde lahjoittajien ja SASK:n välillä. Tuotamme esimerkiksi materiaalia liittojen oman jäsenhankinnan tueksi, jotta on helppo kertoa, miten omat jäsenet hyötyvät SASK:n tukemisesta. Kansainvälisellä solidaarisuustyöllä voi olla myös tärkeä imagollinen asema jäsenhankinnassa.

Tämänvuotinen lähettiläskurssi oli vielä edellisvuottakin suositumpi. Kurssille haki 150 henkilöä eri liitoista. Vain 40:lle oli tilaa. SASK:ssa tehtiin päätös, että tänä vuonna ei järjestetä lähettiläiden jatkokurssia, vaan toinen alkeiskurssi, jotta halukkaat pääsisivät mukaan.

– Lisäksi isompien liittojen kanssa on ollut puhetta pelkästään heille järjestettävästä, omasta kurssista.

Moni lähettiläs haluaa myös osallistua SASK:n opintomatkoille. Tänä vuonna matka suuntautuu marraskuussa Mosambikiin.

Ellinoora Vesalan homma SASK:ssa on varmistaa, että rahoitusta projekteihin on myös tulevaisuudessa.

– Hakijoita on ollut ihan hyvin. Näiden opintomatkojen suosio on ollut tasaista. Ne ovat aivan mielettömiä elämyksiä. Olen ollut itse mukana vetämässä Intian opintomatkaa. ■

---

ma, jossa globalisaatio hyödyttää myös työntekijöitä, Haapanen lataa.

Kurssin satoa

Mikä on tärkein asia, jonka sait SASKin kurssilta?

– Sain tietoa SASKin toiminnasta.

Järkyttivätkö kenttätyöntekijöiden tarinat sinua? Mitkä SASK:n projektit tuntuivat sinusta kiinnostavimmilta?

– Järkyttyminen on ehkä liian voimakas sana, mutta kyllä kertomukset esimerkiksi kotiapulaisten oloista olivat surullista kuultavaa. Aamulla he siivoavat isäntäperheen vessan, jonka jälkeen vessan ovi lukitaan, etteivät he mene käyttämään ja ”sotkemaan” sitä. 12 tuntia päivässä lukittuna taloon 40 dollarin kuukausipalkalla vaikuttaa enemmän orjuudelta kuin työsuhteelta.

– Tietenkin rakennusalan projektit, kuten Qatarin jalkapallon MM-kisastadioneiden rakennustyömaiden ongelmat kiinnostavat. Mutta ongelmia on kaikilla mantereilla ja kaikilla tuotannonaloilla, joten on hyvä, että SASK:lla on monenlaisia projekteja käynnissä.

Jäikö fiilis, että vaikka osallistujat olivat eri liitoista, ovat kiinnostuksen kohteet samanlaisia? Löytyikö yhdistäviä tekijöitä?

– Yllätyin siitä, kuinka moni kurssilainen oli jonkun liiton palkattuna työntekijänä. Mielikuvaksi jäi, että vaatimus globaalista oikeudenmukaisuudesta oli kurssilaisia yhdistävä tekijä. Muutaman uuden tuttavuuden kanssa juttelin hieman enemmän. Lauantai-illan *Machines*-elokuvan katsomisen jälkeen keskustelin melko pitkään kurssin mosambikilaisen alustajan **Francisco Sambon** kanssa.

Saitko sellaista tietoa, joka olisi jollain tapaa herättänyt sinussa kriittisiä tunteita SASK:n toimintaa kohtaan?

– Toisinaan se kummastutti, että toiminnalla yritetään vain vedota yrityksiin, jotta ne toimisivat eettisemmin. Omasta mielestäni pitäisi pyrkiä rakenteellisiin muutoksiin, jolloin lainsäädäntö ja valvonta toimisivat niin, ettei ainakaan räikeitä rikkeitä pääse tapahtumaan. Muutenkin työntekijöiden itsemääräämisoikeuden pitäisi olla selkeämpi tavoite SASK:n toiminnassa.

Mitä aiot nyt kurssilta saaduilla tiedoilla ja taidoilla tehdä? Eli tuliko sinusta nyt aito lähettiläs?

– Aion keskustella SASK:n toiminnasta ay-toiminnassa mukana olevien tuttujeni kanssa, kerron ammattiosastojen mahdollisuudesta liittyä SASK:n kannatusjäseniksi ja kannustan osallistumaan lähettiläskoulutukseen. Seuraan myös tarkemmin, millaisia tilaisuuksia ja kampanjoita SASK järjestää ja osallistun niihin mahdollisuuksieni mukaan. ■

Kolme tapaa päivittää yhteystiedot:

- pääset kätevästi päivittämään tietojasi mihin vuorokauden aikaan tahansa liiton kotisivuilla olevan **eAsioinnin** kautta
- ilmoittamalla uusista yhteystiedoista s-postitse osoitteeseen **asiakirjat@rakennusliitto.fi**
- soittamalla jäsenrekisterin palvelunumeroon p. **020 690 231** ma–pe klo 9–15

Yhteystiedot kannattaa pitää ajan tasalla, jotta saat heti tiedon tärkeistä ajankohtaisista asioista ja parhaan mahdollisen hyödyn Rakennusliiton jäsenyydestä.

SYKSYN KOULUTUKSET

Ilmoittaudu kursseille jo nyt: rakennusliitto.fi/koulutus

Syyskuu

10.–11.9. Yhteysmieskoulutus, Helsinki
10.–12.9. Luottamushenkilöiden peruskurssi, osa 1, Helsinki
1.–2.10. Luottamushenkilöiden peruskurssi, osa 2, Helsinki
hakemukset viimeistään 17.8.2018

24.–26.9. Luottamushenkilöiden jatkokurssi, osa 1, Vantaa
22.–24.10. Luottamushenkilöiden jatkokurssi, osa 2, Vantaa
hakemukset viimeistään 31.8.2018

29.–30.9. Toimiva ammattiosasto, Oulu
hakemukset viimeistäänn 7.9.2018

Lokakuu

8.–9.10. Yhteysmieskoulutus, Kuopio
8.–10.10. Luottamushenkilöiden peruskurssi, osa 1, Kuopio
29.–30.10. Luottamushenkilöiden peruskurssi, osa 2, Kuopio
hakemukset viimeistään 14.9.2018

27.–28.10. Toimiva ammattiosasto 2, Tampere
hakemukset viimeistään 5.10.2018

Marraskuu

5.–6.11. Yhteysmieskoulutus, Turku
5.–7.11. Luottamushenkilöiden peruskurssi, osa 1, Turku
26.–27.11. Luottamushenkilöiden peruskurssi, osa 2, Turku
hakemukset viimeistään 12.10.2018

12.–14.11. Luottamushenkilöiden jatkokurssi, osa 1, Oulu
3.–5.12. Luottamushenkilöiden jatkokurssi, osa 2, Oulu
hakemukset viimeistään 19.10.2018

19.–21.11. Työoikeuden peruskurssi, Helsinki
hakemukset viimeistään 26.10.2018

Joulukuu

8.–9.12. Sosiaalinen media järjestötoiminnassa 2, Helsinki
hakemukset viimeistään 16.11.2018

Rakennusliitto
#RLkoulutus

Ilmari Nykänen on poissa

PITKÄN URAN tehnyt poliittinen pilapiirtäjä **Ilmari Nykänen** menehtyi 22. huhtikuuta. Hän oli kuollessaan 87-vuotias. Nykänen piirsi 40 vuoden ajan Vapaa Sana -lehteen ja Kansan Uutisiin.

Rakentaja-lehdessä Ilmarin ensimmäiset piirrokset ilmestyivät vuonna 1972. Rakentajan pilapiirtäjänä Ilmari Nykänen jatkoi 200-luvun alkuun asti.

Ilmari oli merkittävimpiä suomalaisia pilapiirtäjiä. Valitettavasti monet hänen töistään istuvat nykyaikaan yhtä hyvin kuin julkaisuajankohtanaan. ■

Nyt ei ole varaa hyviin tapoihin – jatka munille potkimista!

Ilmari tunnettiin ärhäköistä poliittisista pilapiirroksistaan. Rakentajassa 21. toukokuuta 1986 julkaistu piirros kuvaa hyvin aikansa neuvottelukulttuuria.

RATKAISUT

2	3	5	7	4	9	6	1	8
6	4	1	5	3	8	7	9	2
8	9	7	6	1	2	3	5	4
4	6	8	3	2	5	1	7	9
7	2	9	4	6	1	8	3	5
1	5	3	9	8	7	2	4	6
3	1	6	2	9	4	5	8	7
5	8	4	1	7	6	9	2	3
9	7	2	8	5	3	4	6	1

4	3	8	1	2	5	9	6	7
1	7	2	6	4	9	3	8	5
6	5	9	7	8	3	4	2	1
8	2	7	3	9	6	5	1	4
5	9	4	8	1	7	6	3	2
3	1	6	2	5	4	8	7	9
7	4	3	9	6	1	2	5	8
2	6	5	4	7	8	1	9	3
9	8	1	5	3	2	7	4	6

8	9	5	4	1	3	7	6	2
6	2	4	8	7	5	3	9	1
7	1	3	9	2	6	5	8	4
5	7	2	3	4	8	6	1	9
1	3	6	2	9	7	8	4	5
4	8	9	6	5	1	2	7	3
2	5	1	7	8	4	9	3	6
9	6	7	1	3	2	4	5	8
3	4	8	5	6	9	1	2	7

V	A	A	T	T	U	R	I		S	E	O	S		A	V	A	U	T	U	A
A	L	K	U		R	O	S	K	A	T		A	U	L	A		R	A	N	A
N	A	U	L	A	K	K	O		M	U	K	I		L	A	S	I	K	O	T
A	S	T	I		K	A	T	S	O	M	O	T		A	L	U	S	A	S	U
	T		N	O	I	T	A		S	U	K	U		K	E	O	T		E	
K	O	N	E							S	O	R	K	K	A	R	A	U	T	A
E	N	I	N								P	I	I	A		A		P		U
L		P									U		U		S	A	L	O	M	E
L	E	P	O								K	L	A	R	I	N	E	T	I	T
O	P	U	S								U	U	S	I	A		N	A	N	A
	Ä		O									V		E	T	O	N		U	
P	I	K	I								T	A	I	N		K	E	H	U	A
O	L	U	T								O	T	S	A		A	L	E	T	A
L	Y	M	I								R	O	M	U	R	A	L	L	I	T
O	S	I	N								A	N	I	S		T	Ä	Y	T	E

	K		R		H		E					S	U	H	D	E		H		J		L
A	R	M	E	I	J	A	T					M		U		S	Y	Ö	V	E	R	I
	O		H		A		S					I	D	O	L	I		L		R		F
K	O	K	E	I	L	L	A					R		J		N	O	K	I	S	E	T
	L		V		L		A					N	E	U	L	E		K		E		I
L	I	S	Ä	V	I	H	J	E		R	E	P	O		V		E	T	Ä	T	Y	Ö	T
E		A		A	S	I	A	T		O		A	V	O	A	U	T	O		O		L	
F	R	I	D	A		I		U	I	N	T	I		U		R		N	Ä	K	I	J	Ä
F		R		R	Y	H	T	I		K		S	U	D	O	K	U	T		A		Y	
A	R	A	B	I		T		L	Y	K	Y	T		O		K		T	R	I	P	P	I
T	A	S	O		K	O	J	U		I		I	N	T	I	I	M	I		S		U	
	H		F		E		A	T	L	A	S		A		N		A		Z	U	L	U	T
K	I	R	O	I	L	L	A		Ö		I	N	F	L	A	A	T	I	O		E		O
	N		R		P		K	Ö	Y	S	I		T		R		S		L	O	G	A	N
Z	A	V	I	D	O	V	O		L		V	A	A	L	I	S	I	J	A		O		G
								B	L	Y	T	O	N		Ö		U		O		S	T	O	A
									I		O		T	E	R	A	P	I	A		A		M	
								S	A	P	P	E	E		P		P		N	U	M	M	E	T
									T		A		R	A	P	S	E		N		P		G	
								L	A	S	Z	L	O		Ö		A	M	A	Z	O	N	A	S

E	P	O	D	Ö
U	K	R	Ä	I
T	S	F	A	V
N	Z	L	B	H

Häiriintynyttä mutta kiinnostavaa

Berlinde De Bruyckeren näyttely Sara Hildénin taidemuseossa 20.5.2018 asti.

Berlinde De Bruyckere, No Life Lost II, 2015.

Berlinde De Bruyckere, Glasdome Penthesilea, 2015–2016; Sibylle, 2015–2016 ja Sibylle II, 2015–2016.

Johanna Hellsten

Belgialaisen kuvanveistäjä ja maalari **Berlinde De Bruyckeren** näyttely Tampereella ei ole katsojalleen kaikkien helpointa taidetta. Taiteilijan töissä on kyse elämästä ja kuolemasta.

De Bruyckere on työstänyt vahasta teoksia, joiden lähtökohtina ovat maalaustaiteen historia ja kristillinen ikonografia, kirjallisuus ja antiikin mytologia.

Osa veistoksista on karmaisevia mutta kiehtovia. Yksi näyttelyn tunnetuimmista teoksista, *No Life Lost II*, koostuu kolmesta päällekkäin pinotusta hevosveistoksesta. Hevosilla ei ole silmiä. Näyttää siltä, kuin 3 oikeaa hevosta olisi ommeltu yhteen hirvittäväksi hybridiolioksi. De Bruyckere työskentelee yhteistyössä Gentin yliopiston eläinlääketieteellisen osaston kanssa. Sinne tuodaan kuolleita eläimiä tutkimuskäyttöä varten. Taiteilija asettelee kuolleet hevoset haluamiinsa asentoihin ja tekee niistä valokset paikan päällä.

Joissakin töissä on saatu aikaan tekstuureita, joita tekee mieli koskettaa. Sinne tänne on ripoteltu myös pieniä, herkkiä piirroksia, joissa taiteilija yhdistää aiheen kuihtuvasta liljasta miehen sukuelimiin.

Oma lukunsa on tila, jossa työt ovat esillä. **Pekka Ilveskosken** arkkitehtuuritoimiston suunnittelema Sara Hildénin museo on upeaa betoniarkkitehtuuria. Se aukesi yleisölle vuonna 1979. Taidemuseon seinäpinnoista osa on maalattu valkoiseksi, mutta monissa kohdin betoni on jätetty laudoitusjälkiä myöten näkyviin. Taideteokset tulevat upeasti esiin pelkistetyn arkkitehtuurin ansiosta. ■

KIITÄMME: Tamperelaisia ei näkynyt näyttelyssä.
MOITIMME: Museo on Tampereella.

Kontioiden paras kaveri

Karhumies. Vesa Tuominen ja Esa Silander. Docendo 2018.

Karri Hovi

Kuusamossa asustava **Sulo Karjalainen** on tarjonnut turvapaikan omassa suurpetokeskuksessaan monelle orvoksi jääneelle villieläimelle. Laumassa on niin susia, ilveksiä, ahmoja kuin kettujakin. Suurimman julkisuuden kohteeksi ovat kuitenkin päätyneet karhut. Kuudesta kontiosta kuuluisin on Juuso, joka on saanut kansainvälistä kuuluisuutta itse maalaamillaan tauluilla.

Karjalaisen Sulo syntyi kovaan maailmaan sotavuonna 1941. Kuusamolaiset väki joutui evakkoon ja muutenkin elämä Koillismaan selkosilla ei ollut mitenkään helponlaista. Nuorena miehenä Sulon aika kului reissuhommissa ympäri Suomea ja vähän vanhempana elanto irtosi kalankasvatuksesta. 1990-luvun alkupuolella oli aika etsiskellä uusia toimeentulokeinoja.

Luonnosta aina kiinnostunut Sulo oli mukana suurpetovahinkoja tutkivassa ryhmässä ja sai hoiviinsa 2 hylättyä ilveksen pentua. Tästä kipinän saaneena mies ryhtyi hiljalleen kehittämään eläinten orpokotitoimintaa ja ajan kuluessa toiminta laajeni nykyisiin mittoihinsa. Iso kiitos tästä kuuluu hyville yhteistyökumppaneille ja ystäville.

Ensimmäinen karhu saatiin asukkaaksi, kun poliisit toivat Vyöti-pennun keskukseen. Sen jälkeen asukkaiksi on tullut useita kontioita ja niistä Sulon petoeläinkeskus on tullut tunnetuksi kautta maailman.

Jokainen tarhan mesikämmen on selkeästi oma yksilönsä ja ne käyttäytyvät usein varsin ihmismäisesti. Hyvät ja huonot päivät näkyvät selvästi ja välillä on karhunkin hyvä vetäytyä mököttämään kotipesäänsä. Hunaja ja nallekarkit maistuvat aina ja joskus on hyvä laittaa paikat remonttiin, että isännällä riittää rakennushommia.

Vuosien vankalla karhukokemuksella Sulo osaa suhtautua näihin suojattiensa tempauksiin oikealla asenteella ja mukavahan se on käydä kalassa sekä metsällä tutun karhun kanssa. Näitä tarhassa asuvia metsän kuninkaita ei koskaan vapauteta luontoon, sillä ne eivät enää pärjäisi vapaudessa omillaan.

Karhumies on kunnioituksella ja aidolla kiinnostuksella eläimiä kohtaan kirjoitettu kirja. Teos on positiivinen ja lämminhenkinen, etenkin kuvitus on valittu hienosti. Juuso ja kumppanit ovat tänä päivänä niin tunnettuja veijareita, että moni varmasti haluaa tutustua heihin lähemminkin. Toisaalta voi olla mukavampi katsella kontioiden menoa ihan vaan valokuvissa. Tämä oiva kuvateos antaa siihen hyvät mahdollisuudet.

Sulo Karjalainen on suurisydäminen mies ja vakaasti sitä mieltä, että kaikkia apua tarvitsevia pitää auttaa, niin eläimiä kuin ihmisiäkin. Ei siis sovi unohtaa työttömiä ja hyljättyjä ihmisiäkään. Petoeläinkeskus

työllistääkin nuoria, työttömiä sekä opiskelijoita.

Kirja sopii hyvin nuorison ja lapsienkin luettavaksi. Karhumies on myös metsien miehelle varmasti mieluisaa luettavaa. ■

KIITÄMME: Erityisen hienosti onnistunutta kuvitusta.
MOITIMME: Hieman sekava kappalejärjestys.

Ole tarkkana ilmoitusten lähettämisessä!

Postitse lähetettäessä kuoressa on ehdottomasti oltava merkintä:
Rakentaja-lehti/ilmoitukset, PL 307, 00531 Helsinki

Sähköpostit on lähetettävä osoitteella: **ilmoitukset@rakennusliitto.fi**
tai faksilla: 020 774 3061.

Kun lähetät ilmoituksen Rakentaja-lehteen, muistathan merkitä yhteystietosi! Toimitus muokkaa tarvittaessa lehden ilmoitussivuille tulevaa materiaalia. Ilmoitussivuille tarkoitettujen tekstien tulee olla lyhyitä.

TAPAHTUMAT

Hämeenlinnan rakentajaveteraanit

Toukokuun kokous ke 16.5. klo13, Birger Jaarlin katu 12 A, Hämeenlinna. Käsitellään esille tulevat asiat. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!

Keski-Suomen rakentajaveteraanit

Kesätapahtuma ke 13.6. klo 10, Hirvasmäentie 113, Vehniä. Vietämme päivää leikkimielisten kilpailujen merkeissä, saunoen, makkaraa paistaen sekä kahvitellen pulla- ja leipätarjoilun kera. Avecit myös mukaan! Ilmoittautumiset tarjoilujen vuoksi viimeistään pe 8.6., Kaarlo p. 050 542 7290. Tervetuloa!

Os. 003, Helsinki

Rakentajien kesäpäivät 16.–17.6., Turku. Osasto järjestää jäsenilleen reissun kesäpäiville. Matkaan kuuluu kuljetus sekä majoitus kylpylähotelli Caribiassa. Omavastuu reissuun on 25 €/hlö. Paikkoja on rajoitetusti! Toimi pian ja ole yhteydessä soittamalla tai tekstiviestillä, osaston puheenjohtaja Janne Gren p. 050 411 6240. Osa huoneista perhehuoneita. Reissuun mukaan mahtuville ilmoitetaan henkilökohtaisesti vahvistusviestillä. Lisätietoja osaston Facebook ja kotisivuilta.
Hallitus

Os. 007, Rakennusalojen ulkomaalaiset ammattilaiset

Ylimääräinen kevätkokous ke 23.5. klo 17.30, Uudenmaan aluetoimiston tilat, Siltasaarenkatu 4, katutaso, Helsinki. Käsiteltävät asiat: toiminnantarkastajan lausunto, tilinpäätöksen vahvistaminen ja vastuuvapauden myöntäminen. Tule mukaan, niin pääset vaikuttamaan. Kahvitarjoilu. Tervetuloa!
Perhetapahtuma Linnamäellä. Alle metrin pituisille lapsille on kymmenen ilmaislaitetta, joista osaan pääse huoltajan kanssa. Osasto jakaa 150 ilmaista hupiranneketta nopeimmille osaston jäsenille puhelinvarauksella. Lisätiedot ja varaukset: Ljudmila p. 044 949 1701 arki-iltaisin klo 17–19. Hupirannekkeet lunastetaan liiton jäsenkorttia näyttämällä! Tervetuloa!

Tutustumismatka 3.–5.8. Riikaan, Latvia. Menolento Helsingistä pe 3.8. klo 10.15 ja paluulento Riikasta su 5.8. klo 18.25. Vain osaston jäsenille! Matkan omavastuu 100 €/hlö. Mukaan pääsee 30 osaston jäsentä. Lisätiedot ja sitovat ilmoittautumiset, Helmut p.+358 400 758 096. Maksu suoritetaan osaston tilille FI65 8000 1871 0130 00. Tervetuloa!
Hyvää kesää!
Hallitus

Os. 033, Lappeenranta

Veteraanipäivä ke 30.5. klo 11 Lemin mökillä, Konttilantie 71, Keskisenpää. Rantaongintaa, ruokailu ym. Jos tarvitset kyytiä mökille, soita osaston päivystysnumeroon maanantaisin p. 050 348 4122. Veteraanit tervetuloa mukaan!
Hallitus ja veteraanijaosto

Os. 039, Helsingin matto- ja parkettimiehet

Kuukausikokous ti 22.5. klo 16, ravintola Manala, Dagmarinkatu 2, Helsinki. Käsitellään esille tulevat asiat. Ruokatarjoilu.
Hallitus

Os. 077, Mikkeli

Rantaonginta ke 13.6. klo 17–19 Kaihunlahdella. Kokoontuminen Kaihun kodalla. Tarjolla pientä evästä ja nokipannukahvit.
Mikkelin kesäteatteri pe 6.7. klo 18 Naisvuorella. Hinta jäsenelle ja puolisolle 10 €/hlö. Lippuja on varattu 50 kpl. Ilmoittautumiset viimeistään pe 1.6., p. 050 526 6589.
Hallitus

Os. 091, Kuopio

Retki la 9.6. erämessuille Riihimäelle. Linja-auto lähtee la 9.6. klo 7 Siilinjärveltä, klo 7.30 Kirkkokatu 1, klo 7.45 ABC Pitkälahti. Paluu tapahtuu samana päivänä. Varattu 50 paikkaa. Matkan hinta 20 €/hlö, mihin sisältyy: kyyti ja lippu messuille (lipun normaali hinta 18 €/hlö). Mikäli tulee alle 30 ilmoittautumista, niin matka perutaan. Ilmoittautumiset viimeistään pe 25.5., Tuomo Hämäläinen p. 050 306 8574, mieluiten tekstiviestillä.
Hallitus

Os. 100, Hämeenlinna

Bussi kesäpäiville Turkuun lähtee la 16.6. klo.8.30 Wetterhoffin edestä.
Wanaja Festival 6.–7.7. Hämeenlinnan Linnapuistossa. Osasto korvaa jäsenilleen lipun hinnasta 15 €/lippu. Korvausta maksetaan 50 lipusta! Jäsen voi hankkia liput kahdelle henkilölle. Korvaukset haetaan lippujen oston jälkeen lähettämällä yhteystiedot ja kuva lipusta/kuitista sekä jäsenkortista osaston sähköpostiin rakennusliitto.osasto100@gmail.com. Ilmoita viestissä nimesi, puhelinnumerosi sekä jäsennumerosi. Ilman näitä tietoja lippuja ei korvata.
Osasto tarjoaa liput kahteen näytökseen Juha Tapion Kaksi puuta -musikaaliin Hämeenlinnan kesäteatterissa. Näytökset ovat la 7.7.ja la 14.7. ja alkavat klo 14. Kumpaakin näytökseen on 25 lippua, sisältää kahvin ja leivoksen. Lippuja saatavana Rampen ja Pian kirppikseltä.
Hallitus

Os. 101, Porin maalarit ja mattomiehet

Kuukausikokous ti 15.5. klo 18, Satakunnan aluetoimisto, Liisankatu 18, Pori. Käsitellään esille tulevat asiat.
Hallitus

Os. 104, Helsingin asfalttimiehet ja bitumieristäjät

Motoristien kevätajelu la 26.5. Lähtö klo 9 Haarajoen pullokioskilta (vanhan Lahdentien ja Kellokosken linjatien risteys). Paluu samaan paikkaan. Kohteena Suomen moottoripyörämuseo Lahdessa. Menoreitti kiertelee Itä-Uuttamaata noin 150 km. Paluureitti noin 90 km. Osasto tarjoaa lounaan osallistujille. Ilmoittautumiset suotavaa, että tietää odotella, jos tulee myöhästymisiä. Ilmoittautumiset: markku.valtonen@outlook.com tai p. 045 673 3880. Säävaraus!
Hallitus

Os. 320, Laihia

Kesäretki 4.–6.7. Uumajaan, jäsen + avec. Matkan hinta 75 €/hlö. Sitovat ilmoittautumiset viimeistään su 20.5., Jouko p. 040 097 1985 tai Antero p. 040 822 2610.
Hallitus

Os. 378, Orimattila

Saunailta la 16.6. klo 15 Humisevassa. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 394, Kuopion putkimiehet ja -eristäjät

Talvikauden lopettajaiset ke 30.5. klo 17, osasto 091:n kesäpaikka, Kanavanranta 28, Kuopio. Myös sauna lämpiää. Tervetuloa!
Hallitus

Os. 395, Jyväskylän putkimiehet ja -eristäjät

Matka 22.–26.7. Riikaan Latviaan. Hintaan sisältyy bussikuljetukset, laivamatkat Helsinki–Tallinna–Helsinki, neljä yötä Wellton Centrum Hotel & Spassa ym. Matkan omavastuu on 200 €/hlö. Lisätietoja ja sitovat ilmoittautumiset viimeistään ma 18.6., Ari Pajunen p.040 054 6088. Maksu suoritetaan osaston tilille FI51 5290 0240 1871 69. Muutama paikka vielä jäljellä! Nopeimmat mahtuu mukaan.
Hallitus

Os. 459, Vantaa

Päiväristeily la 1.9. Tallinnaan, m/s Viking XPRS. Laivan lähtöajat: Helsinki–Tallinna klo 10.30–13 ja Tallinna–Helsinki 17–19.30. Matkan hinta jäsenille 10 €/hlö ja puolisoille 20 €/hlö. Hintaa sisältyy: menomatkalla brunssi klo 10.15 ja paluu matkalla buffet klo 16.30. Matkatavaroille on varattu neljä B-luokan hyttiä. Paikkoja varattu 30 hengelle. Tiedustelut ja sitovat ilmoittautumiset viimeistään su 22.7., Toivo Kumpulainen p. 044 516 0642.
Hallitus

Os. 601, Helsingin muurarit

Muurarien kesäpäivät 7.–8.7. Tahko Golden Resort, Tahkovuori. Ilmoittautumiset viimeistään to 21.6. p. 044 507 5775 tai rape80@gmail.com. Kuljetus järjestetään.
Hallitus

Os. 608, Tampereen muurarit

Muurarien kesäpäivät 7.–8.7., Tahko Golden Resort, Tahkovuori. Ilmoittautumiset viimeistään to 31.5., Pertti Salo p.040 729 7989.
Hallitus

ONNEA

90 vuotta
Etholen Pentti Armas 14.4., Lapinjärvi.
Os. 154, Loviisa

KUOLLEITA

Laukkarinen Mauri Kalevi
Osastomme pitkäaikainen jäsen Mauri Kalevi Laukkarinen kuoli 15.3.2018. Hän oli syntynyt 25.9.1932 ja liittynyt Rakennusliiton 1.11.1961.
Muistoa kunnioittaen
Os. 003, Helsinki

Ojanen Heikki Esko
Osastomme pitkäaikainen jäsen Heikki Esko Ojanen kuoli 8.4.2018. Hän oli syntynyt 25.5.1946 ja liittynyt Rakennusliiton jäseneksi 1.12.1961.
Muistoa kunnioittaen
Os. 041, Seinäjoki

SAARROT

RAKENNUSLIITON JULISTAMAT SAARROT

Tarkemmat tiedot löytyvät internetistä http://rakennusliitto.fi/saarrot

VOIMASSAOLEVAT SAARROT 16.3.2018:

- ACC Law Oy
- Aiari Grupp Oü
- AJE Ehitus Oü
- Alfaport Grupp Oü
- Alina Grupp Oü
- Alnar Järvi Oü
- Anesko Oy
- Artexx
- A-ryhmä Asennus Oy
- Oy Aureli Ltd
- Autlan Projekt Oü
- Balticale Oü
- BCA Group Oy
- Betamer Eesti Oü
- Bluescreen
- Budtek Sp. Z.o.o.
- Carinaland Oü
- Concord Group Oü
- Dedas Oü
- DED Kompanii Oü
- Degtab Oü
- Detroit Oü
- DPNB Group Oü
- Duramek Oü
- Edinet Partner Oü
- Edmonton Oü
- EE Ranakam Oy
- Efira Invest Oü
- Egerton Oü
- Eikner Oü
- E-K Prof.com Oy
- Elkotek Oy
- Enner Ehitus Oü
- Enta Ehitus Grupp Oü
- Etelä-Suomen kiinteistö ja autohuolto Oy
- EU Finnes (19.11.2013 alk. Oy ELDAIT Ab)
- Eurobuild Group Oü
- Europe Ehitus Oü
- Eu Steinbau Oy
- Faskom Oy
- Fatmus Ehitus Oü
- Feluko Oü
- FHU PM-BUD
- Fin Purkajat Oy
- Fincity Oü
- Finlandia-Maalaus ja Målning Ky
- FR-Yhtiöt Oy
- Garantmeister Oü
- Goldspirit Oü
- Gorol-Bud Oy
- GS Invest Oü
- Hansa Meistrimehed
- Harald Rentopower Oü
- Harts Ehitus Oü
- Hausland Oü
- Helmhold Oü
- Henno-Invest Ltd Oy
- Hordinal Oü
- Idc Budownictwo
- Indiman Oy
- Individuali imone Suvireta
- Kalma Ehitus Oü
- Kamu-Adma Project Oy
- Keskustan Talexi & Tar Oy
- Kirvesmies Oü
- Kobolt 9 Oy
- KVD Systems Oü
- Lemamaks Ehitus Oü
- Leviehitus Oü
- Mattic Oü
- Mauneks Oü
- Maximum Group Oü
- Meticon Oy
- Miedzynarodowny Serwis Budowlany MSB Sp. Z.o.o.
- MKJ Yhtiöt Oy
- Montevista Oü
- MT Project Oy
- Multimaaler Oü
- My Property Oy
- 4 Naela Oü
- Naabob Ehitus Oü
- Narova Oy
- Navero Oy
- Offwall Oy
- Olster Grupp Oü
- OPNG Linnaarenduse Oü
- Orasgrupp Oü
- Oravapoisid Oü
- PG Ehitus Oü
- Pirita Laevad as
- Piva Kivi Oü
- Polygon Finland Oy (hakusaarto)
- Porin NRT Oy
- Prelia Grupp Oü
- Primebygg Oü
- Proberto Oü
- Projekt 10 Oü
- Prolainer Oü
- Prostein Oü
- Purku ja Tasoite Pichon Oy
- Putki Service Oy
- Rakennusexpertit JKL
- Rakennus MK Oü
- Rakennus Nordblue Oy
- Rakso Oü
- Ravent Team Oü
- Ready and Go Consulting Oy
- Rees Rakendus Oü
- Rekrum Oy Ab
- Rentaworker Oü
- Riaboshapka Dmytro tmi
- Rimatex Oy
- Rislem Oy
- Roiha Oy
- Sarikas Oü
- Satakunnan Laaturakennus Oy
- Satikuti Invest Oü
- Savega AS
- Scantrim Oy
- SDD Company Oy
- SGT Group Oü
- Sia Intertech
- Siivous –Expertit Osuuskunta
- Sloor Oü
- Slovax s.r.o
- Spectra Holding Oü
- Stabil Group Oy
- Stabil Project Oü
- Stadirak Oy
- Suomen Lujatyö Oy
- Sven Trading Ltd
- Targe Ehitus
- Tasokas Oü
- Telineservice Oü
- TG Kattomiehet Tmi
- Tiit Tamme
- Tonu Ehitus Oü
- TPA Palvelut Oy
- Tradeva UAB
- Treeplex Oy
- Triaad Grupp Oü
- T-Tarvike Oy
- TTR Rakennus Oü
- Tuotanto Vainio Ky
- Täpsi Team Oy
- Ultraserv Oü
- Unimaster Oy
- Vaasan teollisuusmaalaus Oy
- Vahotek Oy
- Vartix
- Venestail Oy
- Ventago Oü
- Vestkran Kranutleie & Byggmontering AS
- Vimeco Oy
- VR Track Oy (hakusaarto)

TAPAHTUMIA

RAKENNUSLIITON MESTARUUSKILPAILUT

Aika: la 9.6. klo 9
Paikka: Laivakankaan Ampumaurheilukeskus, Ampumaradantie, Tornio
Sarjat: nuoret alle 18-v., miehet, miehet yli 50-v., miehet yli 60-v., naiset
Lajit:
- Metsästyshaulikko, 50 kiekkoa + 25 kiekon finaali, 5 parasta/sarja
- Metsästystrap, 50 kiekkoa + 25 kiekon finaali, 5 parasta/sarja
- Compak Sporting, 25 kiekkoa (Non-stop kilpailu)
  Uusi 25 kiekon kilpailusarja 10 €
- Metsästyshirvi, 2 x 10 laukausta + finaali
- Metsästysluodikko, 2 x 10 laukausta + finaali

Joukkuekilpailu:
Kolmen hengen joukkueet, osallistujat voivat olla eri sarjoista.

Eräluettelot julkaistaan viikolla 22 Tornionseudun Ampujat r.y:n nettisivuilla: www.torsa.fi.
Ilmoittautuneet kilpailijat löydät myös näiltä sivuilta.

Ilmoittautumiset viimeistään ma 25.5. vain sähköpostilla, risto.sanelli@gmail.com.

Lisätietoja: aluetoimitsija Ilpo Hiltula p. 040 771 2880, ilpo.hiltula@rakennusliitto.fi.

Osallistujat hoitavat itse majoituksen. Käänny oman ammattiosaston puoleen.
Majoitustarjous: Park Hotel Tornio, Tarjoustunnus TORSA, https://www.phtornio.fi/.
Radalla majoitusta neljän hengen mökeissä, 25 €/mökki/vrk.
Tiedustelut: Tapio Pääkkölä p. 040 531 1550.

Tervetuloa Tornioon!

Tornionseudun Ampujat r.y., Risto Virtanen
Rakennusliitto, aluetoimitsija Ilpo Hiltula

LOMIA

HYVINVOINTILOMAT RY:N LOMA AIKUISILLE 2018

Lomalaisten valinnoissa noudatetaan Sosiaali- ja Terveysministeriön ohjeita. Hyvinvointilomat lähettää kutsukirjeen ja laskun loman saaneille. Lasku on maksettava eräpäivään mennessä. Huomioithan, että jos ilmoitat sähköpostiosoitteesi niin kutsu ja lasku tulevat ensisijaisesti sähköpostiosoitteeseesi. Lomakohde lähettää noin kolme viikkoa ennen loman alkua lomalaisille kirjeen, jossa kerrotaan tarkemmat tiedot lomasta. Loma toteutetaan Sosiaali- ja Terveysministeriön tuella Veikkauksen tuotoista.

Lautsian lomakeskus
Lautsiankuja 20, 14700 Hauho
www.lautsia.fi

Lomakeskus sijaitsee Hauholla keskellä kauneinta Kanta-Hämäläistä luontoa. Majoitus kahden hengen huoneissa (yhden hengen huoneesta lisämaksu 20 €/vrk). Täysihoitoloma sisältää: aamiaisen, lounaan ja päivällisen sekä yhteistä ohjelmaa. Omavastuu on 100 €/5 vrk/hlö.

Sydänloma 1.-6.10.2018 **Hakuaika 1.8–30.8.2018**
sähköinen haku osoitteessa:
https://lotu.lomajarjestot.fi/t/HYVINVOINT/calendar/info/28423

Hakulomake paperisena:
Voit ladata tulostettavan (PDF) hakemuslomakkeen www.hyvinvointilomat.fi, tai tilata sen soittamalla liiton aluetoimistoon tai lomavastaavalle p. 020 774 3012.

Paperisen lomahakemuksen palautus:
Rakennusliitto ry/lomavastaava, PL 307, 00531 Helsinki

LOMIA

RANTAKUNNAS – RAKENTAJIEN LOMAKEIDAS

Rantakunnas sijaitsee Pohjanlahden rannalla Uudenkaupungin Pyhämaan kylässä osoitteessa Kankrontie 140, Pyhämaa. Alue 12,5 hehtaaria ja rajoittuu Isojärveen. Rantaviivaa on yhteensä 600 m. Alueella on 8 mökkiä (4 vuodetta, jääkaappi, keittolevy ja kahvinkeitin), 2 saunaa, takkahuone, keitto- ja grillikatos sekä 2 wc:tä. Teltta- ja asuntovaunupaikkoja. Ympäristössä hyvät marja- ja sienimetsät, veneitä ja kalastusmahdollisuus. Varattava mukaan omat liinavaatteet tai makuupussit.

1.6.–1.9. välisenä aikana Rantakunnas on avoimena ympäri vuorokauden, kun taas touko-, syys- ja lokakuussa vain perjantaista sunnuntaihin.

Rantakunnaksen hinnasto:

Mökki, jäsenosasto	17 €/vrk	80 €/viikko
Mökki, liiton jäsen	20 €/vrk	100 €/viikko
Takkahuone, jäsenosasto	35 €/vrk	27 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Takkahuone, muu liiton osasto	45 €/vrk	37 €/vrk (vähintään 5 vrk)
Asuntovaunu ilman sähköä	9 €/vrk	
Asuntovaunu sähköllä	11 €/vrk	
Saunatunti 2 aikuista + lapset	4 €, ylimeneviltä lisähinta 1 €/hlö	
Asuntovaunu, kesä	230 €	
Asuntovaunu, sähkö kwh	0,18 €	
Vene, päivä	4 €	
Teltta, vuorokausi	5 €	

Tiedustelut ja varaukset p. (02) 873 197 tai 040 547 6879.

LIITON VETERAANILOMAT 2018

Rakennusliitto järjestää vuoden 2018 aikana kolme (3) viikon mittaista veteraanien lomaviikkoa 50 hengen suuruiselle ryhmälle. Lomat järjestetään Härmän Kylpylässä ja Kylpylähotelli Päiväkummussa.

Lomat on tarkoitettu vapaajäsenyyden saavuttaneille yli 30 vuotta jäseninä olleille eläkkeellä oleville jäsenille, jotka eivät aiemmin ole vastaavaa lomaa käyttäneet. Lomat sisältävät täysihoidon. Lomaa voit hakea soittamalla lomavastaavalle tai lähettämällä hänelle vapaamuotoisen hakemuksen joko postitse tai sähköpostilla.

Hyväksytyille lomalaisille lähetetään kutsukirje noin kuukautta ennen lomaa.

Hakemus osoitteella:
Rakennusliitto/lomavastaava
PL 307
00531 Helsinki
p. 020 774 3012
carita.vuorenmaa@rakennusliitto.fi

Härmän Kylpylä, Kauhava 10.–16.9.2018
Veteraanille lomaviikko on maksuton. Mukaan tuleva puoliso, ystävä tai avustaja maksaa lomasta 322 €. Matkakuluista vastaa jokainen lomalainen itse.
Hakuaika päättyy pe 3.8.2018.

Pohjois-Pohjanmaan rakentajien lomasäätiön vuoden 2019 lomat Vuokatti Chalets 2 ja Ruka Ski Chalets 1

Lomahuoneistot ovat haettavissa Oulun aluejärjestön osastojen jäsenille.

Lomat ovat 3–4 vrk:n pituisia 200 € suuruisella omavastuulla/loma. Huoneistot on mitoitettu 4–6 hengelle. Lomien kesto on 4 vrk (ma–pe) ja 3 vrk ja (pe–ma).
Lomahuoneistojen osoitteet: Opistontie 4, 88610 Vuokatti ja Rukatunturintie 12, 93825 Rukatunturi.

Varauksia otetaan vastaan 16.–17.5., ke–to klo 9–12 ja 13–16,
Kirsti Haapasalo p. 040 870 1686. Lomat annetaan varausjärjestyksessä.
Lomaa voivat hakea ne, jotka eivät ole aiemmin varanneet huoneistoa vuoden 2018 varausaikana. Mikäli olet varannut lomasi vuodelle 2018 varausajan ulkopuolella, voit tehdä varauksen vuodelle 2019.
Mahdollisen peruutuksen sattuessa laskutamme varausmaksun 35 €.

Lemmikkieläinten tuonti huoneistoihin on kielletty!

Lisätietoja: http://www.vuokatti.fi, http://www.vuokattisport.fi ja http://rukaskichalets.fi

LOMIA

LOMAMÖKKI AHVENANMAALLA!

Vuokrattava iso mökki 4 huonetta ja keittiö.
Mukavuudet: suihku, wc, avotakka, TV, sauna ja soutuvene.
Autotie perille asti.
Vuokra: 550 €/viikko tai 79 €/vuorokausi.

Ay-väen Öran-mökki
Hammarland, Öra
Tiedustelut p. 040 534 5666

STUGA PÅ ÅLAND!

Uthyres Fackets stora stuga på Åland. 4 rum och kök
Bekvämligheter: dusch, wc, öppen spis, TV, bastu och roddbåt.
Bilväg ända fram.
Hyra : 550 €/vecka eller 79 €/dygn.

Fackföreningarnas Örastuga
Hammarland, Öra
Förfrågningar tel. 040 534 5666

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA!

Kun jäät eläkkeelle, toimitathan eläkepäätöksestä kopion jäsenrekisteriin, jotta oikeutesi jäsenmaksuvapautukseen tai mahdolliseen vapaajäsenyyteen voidaan selvittää!

Osoite: asiakirjat@rakennusliitto.fi tai
Rakennusliitto ry/Skannauskeskus, PL 134, 70101 Kuopio.

Kun teet töitä kotitalouksille,
kokeile uutta palkkalaskuria!

Tehdystä työstä ei jää epäselvyyttä, kun lähetät palkkalaskelman palkkalaskurin avulla työnantajalle maksettavaksi.

- Mukana ovat myös TESin erät, sekä kulut ja kilometrikorvaukset.
- Palvelu on työntekijälle ilmainen, eikä käyttö velvoita sinua mihinkään.
- Muutaman euron palvelumaksun maksaa työnantaja.

1 REKISTERÖIDY ILMAISEKSI
2 LÄHETÄ LASKELMA TYÖNANTAJALLE
3 OSAAJAPROFIILI: TYÖNANTAJAT LÖYTÄVÄT SINUT

REKISTERÖIDY ILMAISEKSI OSOITTEESSA:
WWW.PALKKAUS.FI

Rakennusliitto palkkaus.fi

Rakennusliitto ry

Siltasaarenkatu 4, PL 307, 00531 Helsinki
Vaihde: 020 774 003
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennusliitto.fi
www.rakennusliitto.fi

Keskustoimisto avoinna:

ma–to 8.30–16.00
pe 8.30–15.30

Jäsenrekisteriin toimitettavien asiakirjojen postitusosoite:

Rakennusliitto ry/Skannauskeskus
PL 134, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Jäsenyysasiat		**020 690 231**
Palveluaika	ma–pe	9.00–15.00
Työttömyyskassa		**020 690 230**
Takaisinperintä		**020 690 250**
Palveluaika	ma–pe	9.00–12.00
Palveluaika 21.5. alkaen	ma–ti	9.00–15.00
Työehtoasiat		**020 690 232**
Palveluaika	ma–to	9.00–16.00
	pe	9.00–15.30

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

ALUETOIMISTOT

Toimistot avoinna:

avoinna vain maanantaisin 8.30–12.00 ja 13.00–16.30

Uudenmaan toimisto avoinna:

ma–to 8.30–16.30 ja pe 8.30–15.30

Toiminta-alueet:

ETELÄINEN

UUDENMAAN ALUETOIMISTO
Siltasaarenkatu 4
00530 Helsinki

Lahden toimisto
Hämeenkatu 32
15140 Lahti

ITÄINEN

ITÄ-SUOMEN ALUETOIMISTO
Kirkkokatu 1
70100 Kuopio

Joensuun toimisto
Torikatu 30
80100 Joensuu

Mikkelin toimisto
Vuorikatu 11 A 6
50100 Mikkeli

KESKI-SUOMEN ALUETOIMISTO
Yrjönkatu 30
40100 Jyväskylä

KYMEN ALUETOIMISTO
Kouvolankatu 18
45100 Kouvola

LÄNTINEN

HÄMEEN ALUETOIMISTO
Tampereen toimisto
Kihlmaninraitti 1 D
33100 Tampere

Hämeenlinnan toimisto
Birger Jaarlin katu 18 B
13100 Hämeenlinna

SATAKUNNAN ALUETOIMISTO
Liisankatu 18
28100 Pori

TURUN ALUETOIMISTO
Uudenmaankatu 6 a
20500 Turku

POHJOINEN

KAINUUN ALUETOIMISTO
Pohjolankatu 28 A
87100 Kajaani

LAPIN ALUETOIMISTO
Kemin toimisto
Keskuspuistokatu 50
94100 Kemi

Rovaniemen toimisto
Maakuntakatu 15
96100 Rovaniemi

OULUN ALUETOIMISTO
Rautatienkatu 40
90120 Oulu

POHJANMAAN ALUETOIMISTO
Pitkäkatu 43
65100 Vaasa

Rakennusalan työttömyyskassa

Siltasaarenkatu 4,
PL 308, 00531 Helsinki
sähköposti: etunimi.sukunimi@rakennuskassa.fi
www.rakennuskassa.fi

Päivärahahakemusten postitusosoite:
Rakennusalan työttömyyskassa
PL 135, 70101 Kuopio

Palvelunumerot:

Työttömyyskassa	**020 690 230**
Takaisinperintä	**020 690 250**

Palveluaika ma–pe klo 9–12.
Palveluaika 21.5. alkaen ma–ti 9–15.

Palvelunumeroihin soittaminen maksaa lankapuhelimesta soitettaessa liittymäsopimuksen mukaisen paikallisverkkomaksun verran ja matkapuhelimesta soitettaessa matkapuhelinmaksun verran.

eAsiointi

eAsioinnissa voit täyttää ansiopäivärahahakemuksesi ja liittää siihen tarvittavat selvitykset. Hakemuksesi kirjautuu saapuneeksi kassaan sen lähetettyäsi. eAsioinnissa voit myös tarkastella päivärahan hakemiseesi liittyviä asioita ja muokata liiton jäsenrekisterissä olevia henkilötietojasi.

JÄSENREKISTERI TIEDOTTAA

Jos olet työmarkkinatuella, opiskelemassa, sairaana, suorittamassa varusmiespalvelusta tai muuten oikeutettu jäsenmaksuvapauteen, toimita lähimpään aluetoimistoon tai ammattiosastosi jäsenasioidenhoitajalle oheinen allekirjoitettu ilmoitus jäsenmaksun vapautusta varten. Voit myös toimittaa vapaamerkinnät Rakennusliiton eAsiointipalvelun verkkopalvelun kautta. Kotisivu: www.rakennusliitto.fi etusivulta Jäsenyysasioiden kautta tai Työttömyyskassan sivuilta.

MEDLEMSREGISTRET INFORMERAR

Om du får arbetsmarknadsstöd, studerar, är sjuk, utför värnplikt eller annars är berättigad till befrielse från medlemsavgiften ska du fylla i bifogade blankett och lämna den på närmaste kretskontor eller till den person som har hand om medlemskapsärenden i din fackavdelning. Du kan också sända frianteckningarna via Byggnads e-tjänst. Förbundets hemsida: www.rakennusliitto.fi och gå till Jäsenyys eller via a-kassans sidor.

ILMOITUS JÄSENMAKSUN VAPAUTUSTA VARTEN / ANMÄLAN OM BEFRIELSE FRÅN MEDLEMSAVGIFT

Nimi / Namn _____ Hetu / Personbeteckning _____

Osoite (jos on muuttunut)/ Adress (om den har ändrats)_____

Puhelin /Telefon _____

Olen ollut ajalla / Jag har under tiden varit

_____/_____20____ - _____/_____20____ **TYÖTÖN** (ei oikeutta ansiosidonnaiseen pvrahaan) / **ARBETSLÖS** (inte rätt till inkomstdagpenning)
_____/_____20____ - _____/_____20____ **SAIRAS / SJUK**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **OPISKELIJA / STUDERANDE**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **ASEVELVOLLINEN / VÄRNPLIKT**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **ÄITIYSLOMALLA / MODERSKAPSLEDIG**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **ISYYSLOMALLA / FADERSKAPSLEDIG**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **HOITOVAPAALLA / VÅRDLEDIG**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **OMAISHOITAJANA /NÄRSTÅENDEVÅRDARE**
_____/_____20____ - _____/_____20____ **MUU SYY**_____ **/ ANNAN ORSAK**_____

_____ _____
Päiväys / Datum Allekirjoitus / Underteckning

HOIDA VAPAAILMOITUKSET NELJÄNNESVUOSITTAIN! (3kk:n jaksoissa, tammi–maaliskuu, huhti–kesäkuu, heinä–syyskuu, loka–joulukuu)
PALAUTA ILMOITUS JA PYYDETYT LIITTEET OSOITTEELLA: Rakennusliitto ry, PL 134, 70101 Kuopio.

SKÖT OM ANMÄL EN GÅNG PER KVARTAL! (3 månaders perioder, januari–mars, april–juni, juli–september, oktober–december)
RETURNERA ANMÄLAN SAMT BILAGOR TILL: Byggnadsförbundet rf, PB 134,70101 Kuopio.

Rakennusalan työttömyyskassa tiedottaa:

1.1.2018 voimaan muutoksia työttömyysturvaan

Työttömyysturvapäivärahaan tuli 1.1.2018 alkaen lakimuutoksia, joista olennaisimmat ovat työttömyysturvan aktiivimalli ja liikkuvuusavustuksen muutokset. Lisäksi muutoksia on tehty yritystoiminnan aloittamisen seurantaan.

Aktiivimalli työttömyysturvaan

Aktiivimalli astuu voimaan 1.1.2018. Mallissa työttömyysturvaa leikataan 4,65 prosentilla, jos työttömyysaikana ei ole vaadittavaa aktiivisuutta. Aktiivisuutta tarkastellaan 65 työttömyysturvan maksupäivän ajalta, ja mahdollinen alenema toteutetaan seuraavan 65 maksupäivän jaksolla. Lainsäätäjä velvoittaa työttömyyskassaa seuraamaan aktiivisuutta.

Aktiivisuusedellytys täyttyy, jos 65 maksupäivän aikana on

- palkkatyössä vähintään 18 tuntia
- 5 päivää työllistymistä edistävässä palvelussa
- saanut tuloa yritystoiminnasta vähintään 23 prosenttia yrittäjän työssäoloehtoon luettavasta työtulosta (2018: 241 euroa)

Ensimmäinen tarkastelujakso alkaa 1.1.2018, joten ensimmäinen mahdollinen alenema päivärahaan voi tulla 3.4.2018. Samalla alkaa uusi 65 päivän tarkastelujakso.

Tarkastelujakso alkaa alusta myös silloin, kun työssäoloehto täyttyy tai työllistymisen takia etuutta ei makseta. Samalla päiväraha palautuu normaalitasolle, vaikka sitä olisi edellisellä tarkastelujaksolla maksettu alennettuna.

Aktiivisuutta ei seurata, jos

- sinulle maksetaan työkyvyttömyyden tai vamman perusteella myönnettävää etuutta
- toimit omais- tai perhehoitajana
- odotat työkyvyttömyyseläkepäätöstä eläkeyhtiöstä
- yhdenjaksoinen työttömyyspäivärahan saantisi kokoaikaisen lomautuksen tai lyhennetyn työviikon perusteella kestää alle 65 maksupäivää

Omavastuu

Aktiivimallin myötä ansiopäivärahan omavastuuaika lyhenee takaisin 5 päivään. Jos omavastuuajan ensimmäinen päivä on vuoden 2017 puolella, omavastuuaika on edelleen 7 arkipäivää. Omavastuuta ei kuitenkaan aseteta edelleenkään kuin kerran vuodessa eli jos työssäoloehto täyttyy vuoden sisällä, ei tule uutta 5 päivän omavastuuaikaa.

Liikkuvuusavustus

Vuonna 2018 alkavaan työsuhteeseen liikkuvuusavustusta voi hakea myös jälkikäteen, mutta viimeistään 3 kuukauden kuluttua työsuhteen alkupäivästä. Lakimuutoksen myötä liikkuvuusavustus voidaan myöntää myös työhön liittyvän koulutuksen ajalle, jos koulutukseen osallistuminen on edellytyksenä työsuhteen alkamiselle ja muut liikkuvuusavustuksen saamisen ehdot täyttyvät. Jatkossa liikkuvuusavustusta voi saada myös osa-aikatyöhön, jossa työtunteja on vähemmän kuin 18 viikossa. Osa-aikatyön aikana liikkuvuusavustusta maksetaan vain työpäiville.

Liikkuvuusavustukseen tulee tammikuussa mahdollisuus korotusosiin. Lapsikorotus myönnetään kuten työttömyysturvassa. Lisäksi liikkuvuusavustukseen voi saada erillisen korotusosan, jos työmatka on yli 200 kilometriä. Ilman korotusta liikkuvuusavustus on suuruudeltaan peruspäivärahan suuruinen eli 32,40€/pv. Liikkuvuusavustus on verotettavaa tuloa.

Ansiopäivärahan saajille liikkuvuusavustuksen maksaa työttömyyskassa, peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea saaville Kela.

Yritystoiminta

Vuonna 2018 työttömän työnhakijan aloittaman yritystoiminnan päätoimisuutta ei tutkita ensimmäisen 4 kuukauden aikana. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että 4 ensimmäistä yrittäjäkuukautta voi saada ansiopäivärahaa riippumatta yritystoiminnan luonteesta. Yritystulo sovitellaan, ja yritystoiminnan aloittamisesta tulee aina ilmoittaa TE-toimistoon heti sen alkaessa. ■

Byggnadsbranschens arbetslöshetskassa informerar:

Ändringar i arbetslöshetsskyddet från 1.1.2018

Lagändringar ändrade arbetslöshetsskyddet från 1.1.2018. De viktigaste är aktiveringsmodellen och ändringarna i rörlighetsunderstödet. Dessutom har det skett ändringar i uppföljningen då man inleder företagarverksamhet.

Aktiveringsmodell i arbetslöshetsskyddet

Aktiveringsmodellen trädde i kraft 1.1.2018. Modellen skär ner arbetslöshetsskyddet med 4,65 procent, om man inte under arbetslöshetstiden har uppvisat den aktivitet som krävs. Aktiviteten granskar under 65 dagar med arbetslöshetsdagpenning, och en eventuell sänkning genomförs under den följande 65-dagars perioden. Lagstiftaren förpliktar arbetslöshetskassan att följa med aktiviteten.

Aktivitetskravet uppfylls om den arbetslösa under 65 betalningsdagar

- är i lönearbete i minst 18 timmar
- är 5 dagar i sysselsättningsfrämjande tjänst
- har i inkomst från företagarverksamhet fått minst 23 procent av den arbetsinkomst som räknas till företagares arbetsvillkor (2018: 241 euro)

Den första granskningsperioden börjar 1.1.2018, så den första möjliga sänkningen av dagpenning kan komma 3.4.2018. Samtidigt börjar en ny 65 dagars granskningsperiod.

Granskningsperioden börjar från början också då arbetsvillkoret uppfylls eller då förmån inte betalas på grund av sysselsättning. Samtidigt återgår dagpenningen till normal nivå, även om den under föregående granskningsperiod har varit sänkt.

Aktiviteten följs in om

- du får en förmån på grund av invaliditet eller skada
- du fungerar som närstående- eller familjevårdare
- du väntar på beslut om invalidpension från försäkringsbolag
- du får arbetslöshetsdagpenning utan avbrott under 65 betalningsdagar på grund av att du är permitterad på heltid eller på grund av förkortad arbetsvecka

Självrisk

Aktiveringsmodeller leder till att självrikstiden för inkomstdagpenning förkortas till 5 dagar. Om den första självriskdagen inföll 2017, är självrisken fortfarande 7 dagar. Självrisken utfärdas även i fortsättningen bara en gång om året, dvs. om arbetsvillkoret uppfylls under året blir det ingen ny 5 dagars självrisk.

Rörlighetsunderstöd

Man kan söka om rörlighetsunderstöd för en anställning som börjar under 2018 också i efterskott, men senast inom 3 månader från när anställningen började. Lagändringen gör det också möjligt att bevilja rörlighetsunderstöd för utbildning i anslutning till arbetet, om deltagande i utbildningen är en förutsättning för anställningen och övriga villkor för rörlighetsunderstödet uppfylls. I fortsättningen kan man få rörlighetsunderstöd också för deltidsarbete, om antalet arbetstimmar är färre än 18 i veckan. Under tiden för deltidsarbete betalas rörlighetsunderstödet bara för arbetsdagar.

I januari blir det möjligt att få förhöjningsdelar till rörlighetsunderstödet. Barnförhöjningen beviljas på samma grunder som i arbetslöshetsskyddet. Dessutom kan man få en separat förhöjningsdel till rörlighetsunderstödet, om arbetsresan är över 200 kilometer. Rörlighetsunderstödet är utan förhöjningar lika stort som grunddagpenningen, dvs. 32,40 €/dag. Rörlighetsunderstödet är beskattningsbar inkomst.

Det är arbetslöshetskassan som betalar rörlighetsunderstödet till dem som får inkomstdagpenning, medan FPA betalar det till dem som får grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd.

Företagarverksamhet

Under 2018 undersöks inte om den företagarverksamhet en arbetslös arbetssökande inleder är huvudsyssla under de första 4 månaderna. I praktiken innebär detta att man kan få inkomstdagpenning under de första 4 företagarmånaderna oberoende av vilken karaktär företagarverksamheten har. Företagarinkomsten jämkas och man ska alltid meddela om TE-centralen om att man startar företagarverksamhet genast då den börjar. ■

Virtaa tutuista vihreistä kasveista

Näin kesän korvalla monen tekee mieli keventää ruokailutottumuksiaan. Raskaan työn tekijän on samalla huolehdittava siitä, että kroppa saa tarpeeksi virtaa – kuten proteiineja, rautaa ja magnesiumia. Etenkin jos treenaat paljon työsi ohella, terveelliset kotimaiset hyötykasvit ovat hyvä ja halpa lisä kesäiseen ruokavalioosi.

Tähän aikaan vuodesta metsät, niityt ja pientareet notkuvat hyötykasveja. Jos keräät niitä, nyrkkisääntö on sama kuin sientenkin kanssa: kerää syötäväksi vain sellaisia, jotka tunnistat varmasti. Omiin suosikkeihin kuuluvatkin vanhat ruokaisat tutut eli nokkonen ja voikukka.

Nokkonen on ruokapöydän terveysruiske

Nokkosesta minulle tulee yhä mieleen se esikoulupäivä, kun kaaduin uudella polkupyörälläni miehenkorkuiseen nokkospuskaan. Tuon kurjan pyöräretken jälkeen kesti pitkään ennen kuin kelpuutin polttavan kasvin lautaselleni. Äiti leipoi meillä kotona usein nokkospiirasta, mutta vuosikausiin en suostunut koskemaan siihen.

Sittemmin ravinto-, hivenaine- ja vitamiinipitoisuudeltaan ylivertaisesta nokkosesta on tullut hyvä ystävä. Käytän sitä fetan ja muiden pehmeiden juustojen kanssa piirakoihin, tai pyöräytän nokkosenlehdistä pesto-tyyppisen helpon pastakastikkeen. Aromaattinen nokkonen sopii myös lasagnen täytteeksi, vaaleiden kalojen lisäkkeeksi sekä munakasta ryydittämään. Tai jos aamusi käynnistyy ruokaisalla smoothiella, lisää seuraavalla kerralla sekaan nokkosta, jolla on suoliston toimintaa ja vastustuskykyä kohentavia vaikutuksia.

Mitä ikinä nokkosesta teetkin, kerää lehdet nyt ennen kasvin kukintaa, kun ne ovat vielä pieniä. Sydänkesällä nokkosen maku muuttuu, ja karvaus tuntuu ruoassa asti. Suojaudu keruuta varten kunnon hansikkailla ja pitkähihaisilla vaatteilla, ja ryöppää lehdet kiehuvassa vedessä. Ryöppääminen vie osan nokkosen ravintoaineista, mutta se on helpoin tapa käsitellä polttava hyötykasvi syömäkelpoiseksi.

Voikukasta potkua kesäkeittiöön

Nokkosen tavoin voikukka liittyy voimakkaasti lapsuusmuistoihini. Voikukan kukkimisesta tiesin aina, että liki kolmen kuukauden kesäloma oli ovella. Tuolloin en vielä arvannut, että vauhdilla leviävä rikkakasvi löytäisi myöhemmin tiensä keittiööni.

Moni nurmeaan hartaudella leikkaava vihaa vahvaa voikukkaa, joka puskee reittinsä asfaltinkin läpi. Vaikka kitkeminen on kurjaa hommaa, tämän rikkakasvin lehdillä on paljon käyttöä keittiössä. Esimerkiksi Italiassa voikukanlehtiä käytetään rucolan tapaan salaateissa, risotoissa sekä peruna- ja munaruoissa (lisään ne jälkimmäisiin vasta aivan lopuksi). Myös ranskalaiset ja kreikkalaiset vannovat tämän vitamiini- ja kivennäispitoisen, ruoansulatusta edistävän hyötykasvin nimiin.

Salaattikäyttöön pätee sama viisaus kuin nokkoseenkin: voikukan lehdet on kerättävä viimeistään alkukesästä. Nuorista lehdistä saat myös maukkaan ja simppelin lisäkkeen lihalle, kun valutat niille oliiviöljyä ja ripottelet päälle merisuolaa. Kesäisin kasaan voikukanlehtiä myös ruisleivälle. Kun kyljessä on hieman lohta, makunautinto on täydellinen.

Voikukan kitkerät varret eivät sovellu ruokakäyttöön, ja keltaisia kukkia käytän korkeintaan annosten koristeluun, vaikka toiset vannovat niistä keitetyn teen nimiin. ■

Nokkospesto (4:lle)

6 dl pieniä nokkosenlehtiä (versoja)
ruukku basilikaa
muutama oksa tuoretta minttua
4–5 rkl pinjansiemeniä tai karkeasti hienonnettuja kuorittuja manteleita
pari valkosipulinkynttä
1/2 raastettu sitruunankuori
2 dl oliiviöljyä
suolaa
mustapippuria
3/4 dl pecorinojuustoa

Kiehauta vesi kattilassa ja ryöppää nokkosenlehtiä muutama minuutti. Kaada ne kattilasta siivilään ja laske päälle hiukan kylmää vettä. Purista lehdistä enin vesi pois.

Revi basilikan- ja mintunlehdet teho- tai sauvasekoittimeen. Lisää joukkoon nokkoset ja siemenet.

Kuori valkosipulinkynnet, hienonna ne karkeasti veitsellä ja lisää muiden ainesten sekaan.

Pese sitruuna kuumalla vedellä ja astianpesuaineella, huuhtele hyvin ja raasta. Sekoita raaste muihin aineksiin.

Valuta öljyä tasaisena nauhana tehosekoittimen kulhoon tai sauvasekoittimen astiaan samalla kun annat koneen käydä.

Lisää lopuksi suola ja pippuri.

Tarkista peston maku ja koostumus, ja lisää suolaa ja pippuria tarvittaessa. Raasta pecorino karkeasti ja sekoita muiden ainesten joukkoon. Anna koneen käydä, kunnes pesto on tasaista, ja lisää hiukan öljyä tarvittaessa. Jos haluat notkistaa pestoa vielä lopuksi, lisää joukkoon pari ruokalusikallista pastan keitinvettä.

Tarjoa vastakeitetyn linguine-pastan tai spagetin kera.

Missä valjaat, missä hanskat?

Unohtuivatko työhansikkaat autoon, etkä jaksanut käydä hakemassa niitä? Hiostiko kypärä niin, että laitoit sen sivuun hetkeksi? Loppuiko moottoroidusta raitisilmamaskista akku, ja ajattelit, että pärjäät loppupäivän kyllä ilmankin? Oliko valjaissa puutteita, muttet viitsinyt mainita niistä esimiehelle? Laiminlöitkö työturvallisuutta siksi, että ajattelit tehdä ihan nopeasti vain jonkin pienen homman? Eihän siinä yhdessä hetkessä voi mitään sattua?

Kun opiskelin maalariksi vuosituhannen alussa, työturvallisuus ei ollut asia, josta olisi erityisemmin keskusteltu. Tuomiopäivän pasuunat olivat kyllä varoitelleet asbestin vaaroista, mutta putoamissuojiin, kypäriin ja hengityssuojiin suhtauduttiin vielä varsin kevytmielisesti niillä työmailla, joilla pyörin.

Noista vuosista ollaan tultu aimo harppauksin eteenpäin. Tietoisuus erilaisista riskeistä rakennusalan töissä on lisääntynyt, ja sitä myötä myös työturvallisuussäädökset ovat kiristyneet. Työntekijöiden asenteet ovat muuttuneet myös kiitettävästi, mutta usein näkee tehtävän ”nopeita hommia” ilman asianmukaisia suojavarusteita.

Isojen firmojen työmailla valvontaan panostetaan reilusti, mutta pienemmissä yrityksissä voi vallita työntekijöiden kesken aivan erilainen kulttuuri. Olen yksi niistä, jotka silloin tällöin ajattelivat, että jonkun homman voi tehdä nopeasti niin, ettei mitään ikävää tapahdu.

Tänään kuitenkin löysin itseni pitelemässä rakkaan ystäväni kättä sairaalassa. Vakava sairaus on varkain hiipinyt hänen elämäänsä, ja me makustelimme yhdessä lääkärin sanoja. Muistelimme kaikkia niitä kertoja, joina olemme laistaneet työturvallisuudesta, milloin milläkin verukkeella. Jos koskaan olen kokenut heräämisen, juuri sillä hetkellä tuntui siltä.

Onnettomuudet tapahtuvat yllättäen ja kouriintuntuvasti, mutta on olemassa sairauksia, jotka salakavalasti ottavat ihmisen elimistön haltuunsa. Altistus kemikaaleille voi pitkän ajan kuluessa tehdä tuhoja, joita ei välttämättä edes työperäisiksi ymmärrä. Voit ahertaa vuosikausia ja vaikka viikoittain juhlia sitä, että taaskaan ei mitään sattunut. Kunnes eräänä päivänä vihdoin sattuu kaikkien niiden vuosien edestä. Älä siis kuittaa vitsinä niitä varusteita, joita sinulle tarjotaan. Uskalla myös vaatia oikeanlaisia välineitä. Ne voivat olla epämukavia ja aiheuttaa ylimääräistä vaivaa, mutta ne ovat myös sinun pitkän aikavälin henkivakuutuksesi. Me kaikki kuolemme joskus, mutta osa meistä voi päättää tapahtuuko sen ennemmin vai myöhemmin. Tapaturmilta ja sairauksilta ei voi sataprosenttisesti suojautua, mutta suomalaisissa työoloissa meillä on käsissämme avaimet tehdä kaikkemme näiden ei-toivottujen asioiden estämiseksi.

Älä lykkää tuonnemmaksi sitä, minkä voit tehdä saman tien. Ohjaa työkaveriakin käyttämään suojaimia oikein. Voi tuntua hassulta tai ehkä jopa kiusalliseltakin patistaa ikänsä rakennuksilla hommia paiskinutta työmyyrää laittamaan suojalasit päähänsä tai valjaat kiinni nostimen koriin, mutta työpaikan kulttuurin ja asenneilmapiirin muutoksen on aina saatava jostain se ensimmäinen kipinä.

Anna nihkeän pomon nyrpistellä happamana naamaansa, mutta älä tingi asetusten mukaisista suojavälineistä, maksoivat ne mitä tahansa. Harva työ on niin arvokasta, että sen takia kannattaisi vaarantaa terveytensä. ■

Mette Nissinen
Rovaniemi

BLÅKLÄDER®
WORKWEAR

KUKA SANOI, ETTÄ LAATU JA TOIMINNALLISUUS NÄYTTÄÄ TYLSÄLTÄ?

LIGHTWEIGHT HIGH VIS STRETCH BLÅKLÄDER

KEVYT JA HENGITTÄVÄ MATERIAALI.

JOUSTAVA KANGAS HAAROISSA, POLVISSA JA TAKAOSASSA.

EN ISO 20471 LUOKKA 2

STRETCH-PANELIT

TUOTE: 1552

VÄRIT:

JOUSTAVA DENIM-KANGAS.

JOUSTAVAT KANKAAT LISÄKSI HAAROISSA JA POHKEISSA.

VÄRIT:

STRETCH-PANELIT

CORDURA® DENIM DENIM STRETCH BLÅKLÄDER

TUOTE: 1999

KATSO KOKO BLÅKLÄDER TYÖVAATEVALIKOIMA JA LÄHIN JÄLLEENMYYJÄSI **WWW.BLAKLADER.COM**